

TABELA WYMAGAŃ DYDAKTYCZNYCH

Przedmiot: Język niemiecki	Klasa: I TES
Nauczyciel: Ewa Papis	Poziom: podstawowy
Tygodniowy wymiar godzin wg planu: 2	Półroczne I i II
Program nauczania: Program nauczania j. niemieckiego w liceum ogólnokształcącym i technikum na podbudowie nauki w ośmioletniej szkole podstawowej. Zakres podstawowy. Wariant III.2 Anna Abramczyk	
Zakres materiału wraz z przybliżonym rozkładem terminów prac klasowych, sprawdzianów uzgodnionych: Kapitel 1 Formy powitań i pożegnań Pytania o samopoczucie Hobby i upodobania Odmiana czasownika Pytania szczegółowe Pytania ogólne Przeczenie nicht Powtórzenie wiadomości Sprawdzenie wiadomości Kapitel 2 Szkoła i jej otoczenie Pomieszczenia szkolne i wyrażenia określające położenie Przedmioty szkolne Określenia czasu (godziny i dni tygodnia) Rodzajnik nieokreślony i przeczenie kein w mianowniku i w bierniku Rodzajnik określony i nieokreślony w mianowniku i bierniku Powtórzenie wiadomości Sprawdzenie wiadomości Kapitel 3 Pory roku, miesiące oraz dni wolne od zajęć szkolnych Hobby i zainteresowania Czasowniki nieregularne Czasowniki rozdzielnie złożone Powtórzenie wiadomości Sprawdzenie wiadomości Kapitel 4 Członkowie rodziny, stopnie pokrewieństwa Obowiązki domowe Zaimek osobowy i dzierzawczy w bierniku Czas przeszły Praeteritum (war i hatte) Powtórzenie wiadomości Sprawdzenie wiadomości	
Podręczniki obowiązkowe: Perfekt 1	
Zalecane dodatkowe pomoce dydaktyczne: Płyta CD	
Wymagania formalne: Zeszyt, podręcznik, ćwiczenia, płyta C Wymagania na poszczególne oceny: https://drive.google.com/file/d/1hCjWpw1JPXcqhkhy1YxWc4imDOdimhhA/view?usp=sharing https://drive.google.com/file/d/1blaHipHPRYGST8243ZWzRa26Uas9YoEF/view?usp=sharing	

Formy sprawdzania wiadomości:

- praca klasowa poprzedzona lekcją powtórzeniową, zapowiadana z tygodniowym wyprzedzeniem,
- sprawdzian pisemny z zamkniętej partii materiału, zapowiadany z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, może mieć formę testu,
- sprawdzian z trzech ostatnich lekcji, zapowiadany lub nie, może mieć formę testu,
- kartkówka może odbyć się bez zapowiadania i obejmuje ostatnią poprzedzającą jednostkę lekcyjną, może mieć formę testu, czas jej trwania jest nie dłuższy niż 15 minut,
- odpowiedź ustna,
- praca przy komputerze,
- praca domowa,
- aktywność i postawa na lekcji (zależnie od sytuacji stworzonych na lekcji, nie musi dotyczyć wszystkich uczniów).

Inne źródła oceny do wyboru przez nauczyciela:

- praca na lekcji,
- udział w konkursach przedmiotowych,
- udział w olimpiadach,
- referaty,
- wykonywanie pomocy szkolnych,
- inne prace dodatkowe – do wyboru przez nauczyciela.

Uwagi o ocenianiu:

- uczeń raz/dwa razy w semestrze może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (nie dotyczy to zapowiedzianych sprawdzianów),
- jeżeli z przyczyn usprawiedliwionych uczeń nie może przystąpić do sprawdzianu z całą klasą, to powinien uczynić w terminie wyznaczonym przez nauczyciela (w przeciwnym razie otrzyma ocenę niedostateczną),
- w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności na sprawdzianie uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną,
- kartkówki nie podlegają poprawie.

TABELA WYMAGAŃ DYDAKTYCZNYCH

Przedmiot: historia	Klasa: ITES
Nauczyciel: Anna Burakowska	Poziom: podstawowy
Tygodniowy wymiar godzin wg planu: 2	Półrocze: I i II
Program nauczania: Program nauczania historii dla liceum i technikum	
Zakres materiału wraz z przybliżonym rozkładem terminów prac klasowych, sprawdzianów uzgodnionych: <ol style="list-style-type: none"> 1. Pradzieje i historia Starożytnego Wschodu (październik) 2. Świat starożytnych Greków 3. Imperium Rzymskie (grudzień) 4. Europa wczesnego średniowiecza (luty) 5. Europa rozkwitu i schyłku średniowiecza (marzec) 6. Polska w 10-13 wieku (kwiecień) 7. Polska w 14 i 15 wieku (maj) 8. Kultura średniowiecza (czerwiec)	
Podręczniki obowiązkowe : M. Faszczka, R. Lolo, K. Wiśniewski Historia1 WSiP	
Zalecane dodatkowe pomoce dydaktyczne:	
Wymagania formalne: zeszyt,	
Formy sprawdzania wiadomości: <ul style="list-style-type: none"> – sprawdzian pisemny z zamkniętej partii materiału, zapowiadany z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, może mieć formę testu, – sprawdzian z trzech ostatnich lekcji, zapowiadany lub nie, może mieć formę testu, – kartkówka może odbyć się bez zapowiadania i obejmuje ostatnią poprzedzającą jednostkę lekcyjną, może mieć formę testu, czas jej trwania jest nie dłuższy niż 15 minut, – odpowiedź ustna, – praca domowa, – aktywność i postawa na lekcji (zależnie od sytuacji stworzonych na lekcji, nie musi dotyczyć wszystkich uczniów).	Inne źródła oceny do wyboru przez nauczyciela: <ul style="list-style-type: none"> – praca na lekcji, – udział w konkursach przedmiotowych, – udział w olimpiadach, – referaty, – wykonywanie pomocy szkolnych, – inne prace dodatkowe – do wyboru przez nauczyciela.
Uwagi o ocenianiu: <ul style="list-style-type: none"> – uczeń 2 razy w semestrze może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (nie dotyczy to zapowiedzianych sprawdzianów), – jeżeli z przyczyn usprawiedliwionych uczeń nie może przystąpić do sprawdzianu z całą klasą, to powinien uczynić w terminie wyznaczonym przez nauczyciela (w przeciwnym razie otrzyma ocenę niedostateczną), – w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności na sprawdzianie uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną, – kartkówki nie podlegają poprawie.	

Przedmiotowy system oceniania. Klasa 1. Zakres podstawowy

Tematy 1.–40.

Temat lekcji	Ocena			
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra
1. Historia jako nauka	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> formuluje definicję historii wymienia rodzaje źródeł historycznych 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia rodzaje źródeł historycznych i podaje przykłady źródeł każdego rodzaju przedstawia periodyzację dziejów 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia problemy, jakie mogą się pojawić przy podziale dziejów wyjaśnia rolę archeologii 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcie historiografii wymienia nauki pomocnicze historii i przedstawia, czym się zajmują
I. PRADZIEJE I HISTORIA STAROŻYTNEGO WSCHODU				
2. Rewolucja neolityczna*	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie tereny Żyznego Półksiężycza wyjaśnia, na czym polega przejście z koczowniczego na osiadły tryb życia, i umiejscawia je w czasie 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia, jak żyli ludzie w paleolicie, a jak w neolicie, używając nazw tych epok umiejscawia w czasie rewolucję neolityczną i dostrzega, że jest to proces długotrwały 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> posługuje się poprawnie terminem: rewolucja neolityczna wymienia przyczyny i skutki rewolucji neolitycznej 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> dzieli przyczyny i skutki rewolucji neolitycznej na społeczne, gospodarcze i kulturalne wskazuje na mapie najstarsze miasta i zna czas ich powstania charakteryzuje warunki naturalne miejsc, gdzie powstały najstarsze miasta (Jerycho i Çatalhöyük)
3. Cywilizacje starożytnej Mezopotamii	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie tereny Mezopotamii i przykładowe miasta sumeryjskie (Ur, Uruk) rozumie i poprawnie posługuje się terminami: system irygacyjny, pismo klinowe, kodeks Hammurabiego 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia różne cywilizacje, które istniały w rejonie Mezopotamii (sumeryjską, asyryjską, babilońską) w kolejności chronologicznej charakteryzuje religię mieszkańców Mezopotamii 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia osiągnięcia cywilizacji sumeryjskiej charakteryzuje ustrój cywilizacji starożytnej Mezopotamii formuluje zasadę prawną zawartą w kodeksie Hammurabiego 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> umiejscawia w czasie i przestrzeni imperium Sargona Wielkiego formuluje i nazywa zasadę prawną zawartą w kodeksie Hammurabiego wyjaśnia, na czym polegał system pałacowy porównuje osiągnięcia cywilizacji starożytnej Mezopotamii poprawnie posługuje się terminami wymienionymi w celach

Zespół Szkół Górniczo-Energetycznych im. S. Staszica w Koninie
rok szkolny 2024/25

Temat lekcji	Ocena			
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra
4. Starożytny Egipt	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie tereny starożytnego Egiptu z podziałem na Egipt Górny i Egipt Dolny • wie, kim był faraon • wymienia przykładowych bogów egipskich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia strukturę społeczną w starożytnym Egipcie • wymienia uprawnienia faraona • wymienia przykładowe osiągnięcia kultury egipskiej, w tym pismo • charakteryzuje gospodarkę egipską 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje pozycję poszczególnych grup społecznych w państwie faraonów • przedstawia osiągnięcia kultury egipskiej • charakteryzuje religię egipską • przedstawia cechy sztuki egipskiej • zna atrybuty przykładowych bogów egipskich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia związki między religią, sztuką a władzą w starożytnym Egipcie (np. mumifikacja, piramidy, faraon jako syn boga) • wyjaśnia, dlaczego w Egipcie kapłani mieli wysoką pozycję • zna symbole władzy faraona i rozpoznaje wizerunki niektórych bogów egipskich
5. Dzieje i religia starożytnego Izraela	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie tereny Palestyny • wymienia zasady judaizmu • posługuje się terminami: judaizm, Tora, Arka Przymierza 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia dzieje Izraela związane z Mojżeszem, Dawidem i Salomonem • posługuje się terminami: mesjasz, prorok, monoteizm, Talmud 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia dzieje Izraela związane z postacią Abrahama i niewolą babilońską • posługuje się terminami: rabin, menora, synagoga, świętynia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia symbole ważne dla judaizmu i wyjaśnia ich rolę • wyjaśnia różnicę między świętynią a synagogą • posługuje się poprawnie wszystkimi terminami wymienionymi w celach
6. Starożytne Indie i Chiny*	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia na mapie tereny cywilizacji starożytnych Indii i Chin • przedstawia podstawowe zasady hinduizmu, buddyzmu i konfucjanizmu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia podział społeczeństwa starożytnych Indii, posługując się terminem kasta • wymienia przykładowe osiągnięcia cywilizacji chińskiej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje cywilizację Indusu • porównuje hinduizm z buddyzmem • wymienia osiągnięcia cywilizacji chińskiej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sytuację polityczną w Chinach • wyjaśnia związki konfucjanizmu z funkcjonowaniem państwa • wymienia dorobek piśmienniczy starożytnych Indii

II. ŚWIAT STAROŻYTNÝCH GREKÓW

7. Hellada i jej mieszkańcy	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie tereny Półwyspu Bałkańskiego i opisuje jego warunki naturalne • wymienia niektóre cechy polis 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia cechy polis i wyjaśnia związek między jej powstaniem a warunkami naturalnymi panującymi na Półwyspie Bałkańskim • wymienia występujące w polis ustroje • wymienia niektóre przyczyny wielkiej kolonizacji greckiej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny wielkiej kolonizacji greckiej • pokazuje na mapie obszar skolonizowany przez Greków • wymienia etapy zakładania kolonii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje pozycję arystokracji w polis • charakteryzuje ustroje polis greckich • przedstawia kontakty Greków z Fenicjanami
-----------------------------	---	---	---	--

Temat lekcji	Ocena			
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra
8. Sparta – państwo żołnierzy	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie tereny Sparty (polis i ziemię przez nią podbite) • wymienia organy władzy w Sparcie • wymienia grupy społeczne w Sparcie i wskazuje, które z nich miały prawa polityczne • rozumie termin: spartańskie warunki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe uprawnienia organów władzy w Sparcie • charakteryzuje wychowanie spartańskie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia związek między wychowaniem spartańskim a funkcjonowaniem polis • charakteryzuje grupy społeczne występujące w Sparcie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jak wychowanie spartańskie wpływało na kulturę • przedstawia rolę Likurga w historii Sparty • uzasadnia, że w Sparcie panował ustroj oligarchiczny
9. Ateny	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia na mapie tereny Aten (polis i Attykę) • wymienia organy władzy w Atenach w V w. p.n.e. • wymienia grupy społeczne w Atenach i wskazuje, kto miał prawa polityczne w V w. p.n.e. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje demokrację ateńską w czasach Peryklesa • wyjaśnia, w jaki sposób Perykles zachęcał obywateli Aten do udziału w życiu publicznym • wymienia najbardziej znane zabytki ateńskie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia reformy Drakona i Klejstenesa • charakteryzuje społeczeństwo ateńskie • ocenia zalety demokracji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia reformy Solona • wskazuje związki między rozwojem demokracji i kultury w Atenach • ocenia wady i zalety demokracji
10. Wojny w świecie greckim	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie Maraton, Termopile i Salaminę • przedstawia przykładowe przyczyny i skutki wojen grecko-perskich • rozumie termin: falanga 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia ekspansję perską w Azji Mniejszej i jej konsekwencje • opisuje przebieg wojen grecko-perskich • rozumie termin: hoplita 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia charakter wojen w świecie greckim • przedstawia skutki wojen grecko-perskich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia przyczyny i skutki wojny peloponeskiej • wyjaśnia, co pozostało do dnia dzisiejszego z tradycji wojen grecko-perskich
11. Podboje Aleksandra Wielkiego	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie Macedonię i tereny opanowane przez Aleksandra Wielkiego • wymienia najważniejsze bitwy stoczone przez Aleksandra Wielkiego • rozumie pojęcie: kultura hellenistyczna 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia działania Filipa II wobec Greków • wymienia przykładowe działania Aleksandra Wielkiego wobec ludów podbitych • wyjaśnia pojęcie: monarchia hellenistyczna 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje reformy Filipa II w Macedonii • charakteryzuje politykę Aleksandra Wielkiego na podbitych terenach 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia trwałość działań podejmowanych przez Aleksandra Wielkiego na Wschodzie
12. Religia i kultura Greków	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowych bogów greckich i ich atrybuty, rozpoznaje ich wizerunki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje style architektoniczne i podaje przykłady zabytków architektury greckiej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co przyczyniło się do rozwoju filozofii w starożytnej Grecji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia związki sportu i teatru z religią starożytnych Greków • przedstawia założenia stoicyzmu, epikureizmu i cynizmu

Zespół Szkół Górniczo-Energetycznych im. S. Staszica w Koninie
rok szkolny 2024/25

Temat lekcji	Ocena			
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra
	<ul style="list-style-type: none"> wymienia najważniejsze poglądy Sokratesa wymienia przykładowe osiągnięcia kultury greckiej (przede wszystkim z dziedziny literatury) 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia formy kultu w starożytnej Grecji wymienia najważniejsze poglądy Platona i Arystotelesa i zna założone przez nich szkoły 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia osiągnięcia starożytnych Greków przedstawia rolę teatru i igrzysk w życiu Greków 	
III. IMPERIUM RZYMSKIE				
13. Rzym – od królestwa do republiki	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie Półwysep Apeniński i Rzym wymienia najważniejsze urzędy republiki rzymskiej wymienia podstawowe grupy obywateli rzymskich 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> porównuje warunki naturalne Półwyspu Apenińskiego i Półwyspu Bałkańskiego wymienia organy władzy republiki rzymskiej i ich przykładowe kompetencje 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> opisuje początki Rzymu wyjaśnia przyczyny zmian w strukturze społecznej Rzymian charakteryzuje ustrój republiki rzymskiej 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia związek symboliki związanej z Rzymem z legendą o założeniu miasta wskazuje elementy monarchiczne, oligarchiczne i demokratyczne w ustroju republiki rzymskiej wskazuje mocne i słabe strony tego ustroju
14. Ekspansja terytorialna Rzymu	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie obszary opanowane przez Rzymian przedstawia organizację terenów podbitych w Italii i poza nią 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje armię rzymską wskazuje różnice w organizacji terenów podbitych w Italii i poza nią charakteryzuje położenie niewolników w Rzymie 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> omawia przyczyny ekspansji terytorialnej Rzymu, biorąc również pod uwagę rzymskie pojmowanie wojny przedstawia wojny punickie 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia rzymskie podboje w okresie republiki, umieszczając je w czasie wyjaśnia przyczyny i skutki wojen domowych w I w. n.e.
15. Cesarstwo Rzymskie	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie rozrost imperium rzymskiego w okresie cesarstwa wymienia najważniejsze cechy pryncypatu 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje ustrój cesarstwa rzymskiego w okresie pryncypatu wyjaśnia pojęcie romanizacji 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia dojście do władzy Oktawiana Augusta i jego politykę przedstawia ekspansję terytorialną Rzymu w okresie cesarstwa i umiejscawia ją w czasie 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> ocenia skuteczność polityki Oktawiana Augusta omawia czynniki, które sprzyjały romanizacji wyjaśnia termin: <i>pax romana</i>
16. Religia i kultura Rzymian	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowych bogów rzymskich i ich atrybuty wymienia budowle charakterystyczne dla Rzymu wymienia przykładowych autorów rzymskich 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje religię i literaturę rzymską wskazuje na specyfikę prawa rzymskiego (formułowanie norm ogólnych) przedstawia funkcje budowli rzymskich (łuk triumfalny, akwedukt, termy) 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wskazuje wpływ greckie w kulturze rzymskiej przedstawia cechy sztuki rzymskiej wymienia twórców kultury rzymskiej i ich dzieła 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia znaczenie prawa rzymskiego wyjaśnia różnice między igrzyskami greckimi a rzymskimi ocenia wpływ kultury antycznej na późniejsze epoki

Temat lekcji	Ocena			
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra
17. Chrześcijaństwo w świecie rzymskim	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie przykładowe pierwsze gminy chrześcijańskie wymienia zasady chrześcijaństwa 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia przyczyny rozprzestrzenienia się chrześcijaństwa w świecie rzymskim przedstawia strukturę gmin chrześcijańskich 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia sytuację w Palestynie w okresie działania Jezusa wyjaśnia przyczyny prześladowań chrześcijan przez władze rzymskie przedstawia proces kształtowania się kanonu Pisma Świętego i zasad wiary (sobór nicejski) 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia sytuację w Palestynie w I w. n.e. opisuje symbolikę związaną z chrześcijaństwem przedstawia zmianę pozycji religii chrześcijańskiej w cesarstwie rzymskim w IV w. n.e.
18. Upadek Cesarstwa Rzymskiego na Zachodzie	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie orientacyjny podział na część wschodnią i zachodnią cesarstwa wyjaśnia pojęcia: tetrarchia i dominat 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny kryzysu cesarstwa w III w. charakteryzuje reformy Dioklejana 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wskazuje różnice między częścią wschodnią a zachodnią Cesarstwa Rzymskiego przedstawia przyczyny upadku Cesarstwa Zachodniorzymskiego 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia wzrost znaczenia barbarzyńców w Cesarstwie Rzymskim przedstawia konsekwencje najazdu Hunów pod wodzą Attyli przedstawia działania Odoakra

IV. EUROPA Wczesnego Średniowiecza				
19. Bizancjum	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie obszar cesarstwa bizantyjskiego przedstawia rolę Konstantynopola przedstawia podział w religii chrześcijańskiej 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe zabytki sztuki bizantyjskiej pokazuje na mapie obszary zajęte przez cesarza Justyniana wymienia cechy ustroju cesarstwa bizantyjskiego posługuje się terminem: schizma wschodnia 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje ustrój i gospodarkę cesarstwa bizantyjskiego charakteryzuje okres panowania cesarza Justyniana przedstawia konsekwencje schizmy wschodniej wymienia cechy kultury bizantyjskiej 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia przyczyny schizmy wschodniej ocenia zasługi cesarza Justyniana dla cesarstwa bizantyjskiego wskazuje związki i wpływy cesarzy bizantyjskich w Kościele
20. Świat islamu	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie obszary opanowane przez Arabów wymienia filary islamu wymienia dwa najstarsze odłamy islamu 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia działalność Mahometa wyjaśnia różnice między odłami islamu 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia organizację polityczną i religijną świata arabskiego po przyjęciu islamu charakteryzuje kulturę arabską 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia sytuację na Półwyspie Arabskim przed działalnością Mahometa ocenia wpływ kultury arabskiej na kulturę europejską

*Zespół Szkół Górniczo-Energetycznych im. S. Staszica w Koninie
rok szkolny 2024/25*

Temat lekcji	Ocena			
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra
21. Narodziny i rozwój państwa Franków	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie obszar monarchii frankijskiej za panowania Karola Wielkiego • przedstawia dążenia Karola Wielkiego do odnowienia Cesarstwa Rzymskiego • pokazuje na mapie postanowienia traktatu w Verdun 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia na mapie etapy ekspansji państwa Franków • charakteryzuje okres rządów Pepina Małego (Krótkiego) • przedstawia organizację państwa Franków 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rolę Chlodwiga w kształtowaniu się państwa Franków • przedstawia cały proces kształtowania się państwa frankijskiego • podaje definicję monarchii patrymonialnej • wymienia cechy renesansu karolińskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje gospodarkę monarchii Karola Wielkiego • uzasadnia, że państwo frankijskie było monarchią patrymonialną • wyjaśnia, dlaczego mówimy o renesansie karolińskim
22. Nowe państwa w Europie Zachodniej. Początki feudalizmu	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie obszar monarchii ottońskiej • charakteryzuje rządy dynastii ottońskiej i jej dążenie do odnowienia Cesarstwa Rzymskiego • wyjaśnia pojęcia: senior i wasal 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia ideę cesarstwa universalistycznego Ottona III • wyjaśnia, dlaczego doszło do odnowienia cesarstwa na terenie Rzeszy • przedstawia hold lenny i jego znaczenie • wymienia obowiązki wasala i seniora 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sytuację w Anglii i na Półwyspie Apenińskim po upadku Cesarstwa Zachodniorzymskiego • charakteryzuje drabinę feudalną (podział społeczeństwa) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sytuację na Półwyspie Iberyjskim po upadku Cesarstwa Zachodniorzymskiego • wskazuje różnicę między systemem lennym a drabiną feudalną • poprawnie używa pojęć: hold lenny, inwestytura, immunitet
23. Powstanie państw w Europie Północnej i Środkowo-Wschodniej	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie pierwsze państwa słowiańskie i główne trasy wypraw wikingów • wie, kim byli św.św. Cyryl i Metody 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje działalność św.św. Cyryla i Metodego • wymienia przyczyny ekspansji wikingów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia dlaczego św.św. Cyryl i Metody są nazywani Apostołami Słowian • przedstawia konsekwencje wypraw wikingów • przedstawia proces powstawania państwa węgierskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia genezę pojawienia się Słowian w Europie • ocenia wkład św.św. Cyryla i Metodego w rozwój kulturalny Słowian • przedstawia proces powstawania państwa bułgarskiego
24. Papięstwo i cesarstwo	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia spór Henryka IV z papieżem Grzegorzem VII • wymienia postanowienia konkordatu wormackiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia reformy przeprowadzone w Kościele w X i XI w. • charakteryzuje skutki sporu o inwestyturę 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny kryzysu w Kościele w X–XI w. • posługuje się poprawnie terminami: symonia, nepotyzm, konkordat 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wiąże przyczyny sporu o inwestyturę z pozycją i uprawnieniami władcy • wyjaśnia, w jaki sposób Kościół chciał się uniezależnić od władzy świeckiej

Temat lekcji	Ocena			
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra
V. EUROPA ROZKWITU I SCHYŁKU ŚREDNIOWIECZA				
25. Wyprawy krzyżowe i ich następstwa	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie obszary objęte wyprawami krzyżowymi • wymienia przykładowe przyczyny i skutki krucjat • wymienia przykładowych przywódców krucjat 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie Królestwo Jerozolimskie • wymienia przyczyny i skutki krucjat, dzieląc je na polityczne, gospodarcze i religijne • wymienia zakony rycerskie i uczestników krucjat 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie państwa utworzone przez krzyżowców na Bliskim Wschodzie • wyjaśnia związki między sytuacją w Europie a poparciem dla wypraw krzyżowych • przedstawia rolę zakonów rycerskich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie obszary objęte rekonkwistą • charakteryzuje specyfikę krucjaty ludowej i czwartej krucjaty • przedstawia przenikanie się wpływów kulturowych między Wschodem a Zachodem w wyniku krucjat
26. Przemiany gospodarcze na wsi*	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zmiany w sposobie uprawy roli, które zaszły w XII w. • posługuje się terminami: dwupolówka i trojpolówka • wymienia przykładowe skutki rozwoju rolnictwa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje zmiany, które zachodziły w technice rolnej w XII–XIII w. • wymienia narzędzia, które przyczyniły się do rozwoju rolnictwa • przedstawia sytuację chłopów (ich pozycję i obowiązki) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób zmiany w technice rolnej wpłynęły na jej wydajność • przedstawia warunki życia chłopów • wyjaśnia przyczyny kolonizacji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje rolę samorządu wiejskiego • wyjaśnia i ocenia konsekwencje rozwoju rolnictwa
27. Miasta w średniowieczu	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe przyczyny powstawania miast • przedstawia organizację przestrzeni miejskiej • definiuje termin: lokacja 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia proces powstawania i rozwoju miast • charakteryzuje organizację wewnętrzną miasta (władze, organizację rzemieślniczą) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje strukturę społeczną mieszkańców miasta • wyjaśnia różnice w organizacji handlu lokalnego i międzynarodowego • przedstawia rolę cechów i gildii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia rolę miast w rozwoju gospodarki średniowiecznej • wyjaśnia, czym była Hanza • poprawnie posługuje się terminologią
28. Przemiany polityczne późnego średniowiecza	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie obszar ekspansji Turków osmańskich • wymienia przyczyny i skutki wojny stuletniej • wyjaśnia termin: schizma zachodnia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny i skutki schizmy zachodniej • przedstawia rolę Joanny d'Arc • charakteryzuje rozwój państwa krzyżackiego w Prusach 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przemiany w Czechach i na Węgrzech w XIV i XV w. • przedstawia rolę Jana Husa • przedstawia rozwój państwa moskiewskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zmiany polityczne w Europie XIV i XV w. (Rzesza, Szwajcaria, Skandynawia, Hiszpania) • przedstawia zależności polityczne pomiędzy państwami europejskimi w XIV i XV w.

Zespół Szkół Górniczo-Energetycznych im. S. Staszica w Koninie
rok szkolny 2024/25

Temat lekcji	Ocena			
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra
29. Społeczeństwo stanowe i kryzys późnego średniowiecza	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> definiuje stan przedstawia strukturę społeczeństwa stanowego wymienia cechy monarchii stanowej wymienia przykładowe przyczyny kryzysu gospodarczo-społecznego w XIV w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia proces kształtowania się monarchii stanowej w Anglii przedstawia przyczyny i skutki epidemii dżumy w XIV w. przedstawia pozycję poszczególnych stanów w państwie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia proces kształtowania się monarchii stanowej we Francji i porównuje go z Anglią wyjaśnia konsekwencje kryzysu demograficznego z II poł. XIV w. przedstawia proces kształtowania się stanów wymienia przyczyny wystąpień chłopskich w XIV w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje cechy wspólne zgro madzeń stanowych w Europie XIII–XIV w. ocenia możliwości awansu społecznego w XIV–XV w. przedstawia związki między kryzysem demograficznym i gospodarczym a wystąpieniami chłopskimi w XIV w.
VI. POLSKA W X–XIII WIEKU				
30. Państwo Mieszka I i Bolesława Chrobrego	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie granice państwa piastowskiego ok. roku 1000 wymienia przyczyny chrztu Mieszka I przedstawia okoliczności i postanowienia zjazdu gnieźnieńskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie tereny przyłączone przez Mieszka I i siedziby biskupstw i arcybiskupstwa przedstawia wojny polsko-niemieckie za panowania Bolesława Chrobrego przedstawia skutki przyjęcia chrztu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie tereny przyłączone przez Bolesława Chrobrego wyjaśnia rolę św. Wojciecha w budowaniu struktur Kościoła w Polsce charakteryzuje organizację państwa wczesnopiastowskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co miało wpływ na kształt stosunków polsko-niemieckich za pierwszych Piastów przedstawia rolę <i>Dagome iudex</i> ocenia rolę chrztu i organizacji kościelnej w umocnieniu władztwa pierwszych Piastów wyjaśnia rolę koronacji
31. Kryzys i odbudowa monarchii wczesnopiastowskiej	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie granice państwa piastowskiego ok. roku 1138 wymienia przyczyny kryzysu monarchii piastowskiej przedstawia ekspansję Bolesława Krzywoustego przedstawia zasady testamentu Bolesława Krzywoustego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia proces odbudowy państwa polskiego przez Kazimierza Odnowiciela i Bolesława Śmiałego charakteryzuje stosunki Bolesława Krzywoustego z bratem Zbigniewem wyjaśnia przyczyny kryzysu monarchii wczesnopiastowskiej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje panowanie Władysława Hermana przedstawia stosunki Bolesława Śmiałego, Władysława Hermana i Bolesława Krzywoustego z Niemcami, wyjaśniając, co wpływało na zmiany we wzajemnych relacjach wyjaśnia, dlaczego Bolesław Krzywousty podzielił Polskę na dzielnice 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia konsekwencje i kontrowersje związane ze sporem Bolesława Śmiałego z biskupem Stanisławem przedstawia konflikt Władysława Hermana z synami ocenia, które działania Kazimierza Odnowiciela i Bolesława Śmiałego były ważne z punktu widzenia niezależności państwa

Zespół Szkół Górniczo-Energetycznych im. S. Staszica w Koninie
rok szkolny 2024/25

Temat lekcji	Ocena			
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra
32. Państwo polskie w dobie rozbitcia dzielnicowego	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie poszczególne dzielnice i wymienia ich pierwszych władców • pokazuje na mapie straty terytorialne Polski w okresie rozbitcia dzielnicowego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zagrożenia zewnętrzne państwa polskiego w okresie rozbitcia dzielnicowego • wymienia czynniki sprzyjające jednoczeniu ziem polskich w XIII w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia walki synów Bolesława Krzywoustego o władzę zwierzchnią • przedstawia ekspansję zakonu krzyżackiego w XIII w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia walki książąt piastowskich o Kraków • przedstawia ekspansję Mongołów • wyjaśnia, co i dlaczego sprzyjało jednoczeniu ziem polskich w XIII w.
33. Przemiany społeczno-gospodarcze na ziemiach polskich w XII-XIII w.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia główne postanowienia aktów lokacyjnych • wymienia przykładowe skutki kolonizacji na prawie niemieckim 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia organizację władz we wsiach i miastach lokowanych na prawie niemieckim • charakteryzuje układ przestrzenny miasta lokowanego na prawie niemieckim • przedstawia podział społeczeństwa na stany 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny kolonizacji na prawie niemieckim • wyjaśnia różnice między kolonizacją niemiecką a kolonizacją na prawie niemieckim • przedstawia rolę cechów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny kształtowania się stanów • przedstawia rozwój gospodarczy ziem polskich i wskazuje, jaką rolę odgrywały w nim lokacje • posługuje się poprawnie terminami wymienionymi w celach lekcji

VII. POLSKA W XIV-XV WIEKU

34. Zjednoczenie Polski	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie ziemie, które mieli pod swoim panowaniem Przemysław II i Władysław Łokietek w 1320 r. • wymienia skutki konfliktu polsko-krzyżackiego za panowania Władysława Łokietka 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje stosunki polsko-krzyżackie za panowania Władysława Łokietka • przedstawia działania Władysława Łokietka w celu zjednoczenia ziem polskich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia działania Wacława II w procesie jednoczenia ziem polskich • przedstawia pierwsze próby jednoczenia ziem polskich w II poł. XIII w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny problemów, z jakimi stykał się Władysław Łokietek, jednocząc ziemie polskie • wyjaśnia rolę koronacji w procesie jednoczenia ziem polskich
35. Polska pod rządami Kazimierza Wielkiego i Andegawenów	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie granice monarchii Kazimierza Wielkiego w roku 1370 • wymienia skutki konfliktu polsko-krzyżackiego za panowania Kazimierza Wielkiego • wymienia działania gospodarcze Kazimierza Wielkiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje stosunki polsko-krzyżackie za panowania Kazimierza Wielkiego • charakteryzuje politykę wewnętrzną Kazimierza Wielkiego w dziedzinie administracji i prawa • wymienia postanowienia przywileju koszyckiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje stosunki polsko-czeskie za panowania Kazimierza Wielkiego • przedstawia okoliczności objęcia władzy przez Ludwika Węgierskiego • wyjaśnia, jakie korzyści odniosła Polska z ekspansji na Ruś Halicką 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia, co było największym osiągnięciem i największą porażką Kazimierza Wielkiego • charakteryzuje rządy Andegawenów w Polsce • wyjaśnia, dlaczego monarchię Kazimierza Wielkiego nazywamy monarchią stanową • poprawnie posługuje się terminem: Korona Królestwa Polskiego

Temat lekcji	Ocena			
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra
36. Pierwsi Jagiellonowie na polskim tronie	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe przyczyny unii w Krowie • wymienia postanowienia unii w Krowie • wymienia postanowienia I pokoju toruńskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia skutki unii w Krowie • przedstawia przyczyny i przebieg wielkiej wojny z zakonem krzyżackim • wymienia postanowienia przywileju jedlnesko-krakowskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje stosunki polsko-krzyżackie za panowania Władysława Jagiełły • wymienia postanowienia unii w Horodle • wyjaśnia, czy unia w Horodle była w pełni unią personalną • przedstawia rolę Pawła Włodkowica w sporze z Krzyżakami 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia postanowienia przywileju czerwińskiego • wyjaśnia przyczyny wydawania przywilejów szlacheckich przez Władysława Jagiełłę • przedstawia okoliczności powołania na tron Kazimierza Jagiellończyka
37. Polska w późnym średniowieczu	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie obszar Prus Krolewskich i Prus Zakonnych • wymienia postanowienia II pokoju toruńskiego • wymienia postanowienia przywileju cerekwicko-nieszawskiego i konstytucji <i>Nihil novi</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przyczyny i przebieg wojny trzynastoletniej • przedstawia postanowienia przywilejów, które prowadziły do wzrostu znaczenia politycznego szlachty • przedstawia strukturę sejmu walnego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje politykę zagraniczną Kazimierza Jagiellończyka • przedstawia postanowienia przywilejów, które prowadziły do wzrostu znaczenia gospodarczego szlachty • charakteryzuje instytucję sejmu walnego i jego rolę 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego ustroj, który powstał w Polsce, określamy mianem demokracji szlacheckiej • ocenia, czy politykę zagraniczną Kazimierza Jagiellończyka można określić mianem polityki dynastycznej

VIII. KULTURA ŚREDNIOWIECZA

38. Kultura umysłowa wieków średnich	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy kultury rycerskiej • wymienia przykładowe dzieła literatury średniowiecznej • wymienia gatunki literackie średniowiecza 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia cechy kultury średniowiecza • przedstawia rolę uniwersytetów • charakteryzuje nurt filozofii średniowiecznej – scholastykę 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rolę św. Tomasza z Akwinu w kulturze średniowiecza • wyjaśnia wpływ klasztorów na rozwój kultury średniowiecznej • wyjaśnia wpływ dworów na rozwój kultury średniowiecznej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia organizację uniwersytetów • wyjaśnia rolę pisma w kulturze średniowiecza • ocenia zasięg społeczny oddziaływania średniowiecznej literatury
39. Sztuka i architektura średniowiecza	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe zabytki romańskie • wymienia przykładowe zabytki gotyckie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe cechy stylu romańskiego w architekturze • wymienia przykładowe cechy stylu gotyckiego w architekturze 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w budowlach romańskich i gotyckich potrafi wskazać cechy stylu romańskiego i gotyckiego • przedstawia zasięg terytorialny i czas trwania stylu romańskiego i gotyckiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje rzeźbę i malarstwo romańskie • charakteryzuje rzeźbę i malarstwo gotyckie • porównuje styl romański i gotycki, wskazując różnice między nimi

*Zespół Szkół Górniczo-Energetycznych im. S. Staszica w Koninie
rok szkolny 2024/25*

Przedmiot: M1J2 Statystyka	Klasa: ITES
Nauczyciel: Urszula Przybylska	Poziom: podstawowy
Tygodniowy wymiar godzin wg planu: 1	Półroczce I i II
Program nauczania: statystyki w zakresie podstawowym dla szkół ponadpodstawowych	
Zakres materiału wraz z przybliżonym rozkładem terminów prac klasowych, sprawdzianów uzgodnionych: Wymagania edukacyjne 1h Podstawowe wiadomości o statystyce -4h Organizacja badania statystycznego -4h Sprawdzian 1h Opracowanie materiału statystycznego -4h Prezentacja danych statystycznych -4h Sprawdzian 1h Podstawowe wiadomości z analizy statystycznej – 10h Sprawdzian 1h Wyszukiwanie informacji statystycznych w Internecie -2h	
Podręczniki obowiązkowe: Prowadzenie dokumentacji w jednostce organizacyjnej- J.Ablewicz, D.Dębski, P.Dębski, J.Śliżewska Zalecane dodatkowe pomoce dydaktyczne: R. Seidel, S. Świdzińska -Jachna -“ Statystyka ”, wydawnictwo eMPI2 Zestawy ćwiczeń, zestawy dokumentów; kalkulatory ; prezentacje multimedialne; literatura specjalistyczne; komputer wyposażony w program Excell; rzutnik multimedialny, tablice statystyczne	
Wymagania formalne: Zeszyt przedmiotowy – kompletny, uzupełniany na bieżąco w przypadku nieobecności ucznia na lekcji Kalkulator	

Formy sprawdzania wiadomości: <ul style="list-style-type: none"> - sprawdzian pisemny z zamkniętej partii materiału, zapowiadany z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, może mieć formę testu, - kartkówka może odbyć się bez zapowiadania i obejmuje trzy ostatnie jednostki lekcyjne, czas jej trwania jest nie dłuższy niż 15 minut, - odpowiedź ustna, - projekt, prezentacja, - pozyskanie informacji gospodarczych, - praca domowa, - aktywność i postawa na lekcji (zależnie od sytuacji stworzonych na lekcji, nie musi dotyczyć wszystkich uczniów).	Inne źródła oceny : <ul style="list-style-type: none"> - praca na lekcji, - udział w konkursach przedmiotowych, - udział w olimpiadach, - wykonywanie pomocy szkolnych, - inne prace dodatkowe .
Uwagi o ocenianiu: <ul style="list-style-type: none"> - uczeń raz w semestrze może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (nie dotyczy to zapowiedzianych sprawdzianów), - jeżeli z przyczyn usprawiedliwionych uczeń nie może przystąpić do sprawdzianu z całą klasą, to powinien uczynić na pierwszej lekcji po powrocie do szkoły (w przeciwnym razie otrzyma ocenę niedostateczną), - w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności na sprawdzianie uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną, - kartkówki nie podlegają poprawie.	

Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych zajęć edukacyjnych, wynikających z realizowanego programu nauczania:

1. Ocena: dopuszczający

Uczeń opanował wiadomości i umiejętności, które są konieczne, najbardziej użyteczne, aby mógł kontynuować naukę tzn:

- zna podstawowe pojęcia,
- analizuje i rozwiązuje zadania najczęściej z pomocą nauczyciela,
- samodzielnie potrafi rozwiązać proste zadania w sytuacjach typowych,
- współdziała w zespole lub grupie, zachowując odpowiednie normy.

2. Ocena: dostateczny

Uczeń opanował wiadomości i umiejętności istotne dla danego przedmiotu na ocenę dopuszczającą oraz ponadto:

- zna i rozumie podstawowe pojęcia,
- samodzielnie analizuje i rozwiązuje typowe zadania,
- jego wypowiedzi ustne i pisemne są na ogół poprawne językowo i stylistycznie.

3. Ocena: dobry

Uczeń opanował wiadomości i umiejętności wyznaczone zakresem treści nauczania na ocenę dostateczną oraz

- wykazuje się znajomością i rozumieniem także trudniejszych pojęć,
- sprawnie, ale nie zawsze precyzyjnie, posługuje się odpowiednią terminologią,
- logicznie rozumuje,

- samodzielnie rozwiązuje nie tylko typowe zadania,
- przy rozwiązywaniu problemu, nie uwzględnia wszystkich jego aspektów,
- jego wypowiedzi(ustne i pisemne) są poprawne językowo i stylistycznie.

- potrafi zastosować wiedzę i umiejętności do rozwiązywania zadań praktycznych,

4. Ocena: *bardzo dobry*

Uczeń opanował wiadomości i umiejętności wyznaczone zakresem nauczania na ocenę dobrą oraz:

- sprawnie i precyzyjnie posługuje się odpowiednią terminologią,
- jasno i logicznie rozumuje,
- samodzielnie rozwiązuje zadania,
- rozwiązuje problemy w sposób wyczerpujący i twórczy,
- chętnie podejmuje działania, które są zaplanowane, dobrze zorganizowane, jest odpowiedzialny w swoich działaniach.

5. Ocena: *celujący*

Uczeń spełnia wszystkie kryteria na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- wykazuje szczególne zainteresowania przedmiotem, a wiedza i umiejętności ucznia istotnie wykraczają poza obowiązujący program nauczania,
- samodzielnie formułuje problemy, jest dociekliwy i konsekwentnie dąży do rozwiązywania problemu,
- bierze udział w konkursach i olimpiadach przedmiotowych i osiąga sukcesy.

TABELA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH

Przedmiot: Prawo i ubezpieczenia w transporcie	Klasa: 1 TES
Nauczyciel: Arkadiusz Kępara	Poziom: Podstawowy
Tygodniowy wymiar godzin wg planu: 2	Półroczce: I i II
Program nauczania: Program nauczania dla zawodu technik spedytor	
Zakres materiału wraz z przybliżonym rozkładem terminów prac klasowych, sprawdzianów uzgodnionych: <ul style="list-style-type: none"> • Lekcja organizacyjna, zapoznanie uczniów z programem nauczania i wymaganiami edukacyjnymi. • Prawo-definicja, powstanie, podstawy prawa, norma prawna, budowa i podział aktów prawnych, stosunek prawny, zdarzenie prawne, wykładnia prawa, źródła prawa, podział i zakres prawa, • Świadczenie usług w świetle kodeksu handlowego: przepisy w sprawie prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie przewozów, pojęcie usługi, zakres usługi, spedycja, czynności przeładunku, składu, pełnomocnictwa handlowe, prawo rzeczowe, • Podstawy prawne wykorzystywania informacji, prawo autorskie, ustawa o ochronie danych osobowych, tajemnica służbowa, prawo zobowiązań, • Dostawa, najem, użyczenie, dzierżawa, • Poręczenie i gwarancja bankowa, • Podatki w aspekcie prowadzonej działalności transportowej, opłaty ponoszone za użytkowanie infrastruktury drogowej oraz inne opłaty i obciążenia o charakterze ogólnym i lokalnym w krajowym i międzynarodowym transporcie drogowym rzeczy i osób, • zasady, warunki przyznawania oraz dystrybucja zezwoleń zagranicznych na wykonywanie międzynarodowego transportu drogowego rzeczy • Prawo przewozowe, • Konwencje międzynarodowe w transporcie drogowym, kolejowym, morskim, śródlądowym, lotniczym, Przepisy prawa krajowego dotyczące przewozów drogowych, kolejowych, morskich, śródlądowych, lotniczych, • Przepisy określające zasady podejmowania i wykonywania krajowego i międzynarodowego transportu drogowego	
Podręczniki obowiązkowe: Zalecane dodatkowe pomoce dydaktyczne:	
Wymagania formalne: Podstawą klasyfikacji jest 50% frekwencja na zajęciach	
Formy sprawdzania wiadomości: <ul style="list-style-type: none"> – praca klasowa poprzedzona lekcją powtórzeniową, zapowiadana z tygodniowym wyprzedzeniem, – sprawdzian pisemny z zamkniętej partii materiału, zapowiadany z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, może mieć formę testu, – sprawdzian z trzech ostatnich lekcji, zapowiadany lub nie, może mieć formę testu, – kartkówka może odbyć się bez zapowiadania i obejmuje ostatnią poprzedzającą jednostkę lekcyjną, może mieć formę testu, czas jej trwania jest nie dłuższy niż 15 minut, – odpowiedź ustna, – praca przy komputerze, – praca domowa, – aktywność i postawa na lekcji (zależnie od sytuacji stworzonych na lekcji, nie musi dotyczyć wszystkich uczniów).	Inne źródła oceny do wyboru przez nauczyciela: <ul style="list-style-type: none"> – praca na lekcji, – udział w konkursach przedmiotowych, – udział w olimpiadach, – referaty, – wykonywanie pomocy szkolnych, – inne prace dodatkowe – do wyboru przez nauczyciela.
Uwagi o ocenianiu: <ul style="list-style-type: none"> – uczeń raz/dwa razy w semestrze może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (nie dotyczy to zapowiedzianych sprawdzianów), – jeżeli z przyczyn usprawiedliwionych uczeń nie może przystąpić do sprawdzianu z całą klasą, to powinien uczynić w terminie wyznaczonym przez nauczyciela (w przeciwnym razie otrzyma ocenę niedostateczną), – w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności na sprawdzianie uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną, – kartkówki nie podlegają poprawie.	

Wymagania na poszczególne oceny:

a) ocena celującą otrzymuje uczeń, który:

- biegle posługuje się fachową terminologią
- samodzielnie rozwija własne zainteresowania
- opanował w 100% wiedzę i umiejętności objęte programem nauczania
- opanował wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania
- wykazuje szczególną aktywność na zajęciach
- samodzielnie rozwiązuje zadania problemowe
- terminowo realizuje zadania
- jest bardzo aktywny na zajęciach

b) ocena bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- całkowicie opanował materiał nauczania w stopniu bardzo dobrym (wiadomości i umiejętności)
- sprawnie operuje fachową terminologią
- jest aktywny na zajęciach
- potrafi samodzielnie formułować wnioski
- terminowo realizuje zadania

c) ocena dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności objęte programem nauczania w stopniu dobrym
- stosuje podstawowe pojęcia zawodowe
- poprawnie stosuje wiadomości i samodzielnie rozwiązuje typowe zadania teoretyczne lub praktyczne
- raczej aktywnie uczestniczy w zajęciach

d) ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował podstawowe wiadomości i umiejętności przewidziane programem nauczania w stopniu dostatecznym
- zna niektóre pojęcia zawodowe
- rozwiązuje tylko typowe zadania teoretyczne i praktyczne (najczęściej przy pomocy nauczyciela) o niewielkim stopniu trudności
- nie potrafi samodzielnie wyciągać wniosków
- niezbyt aktywnie uczestniczy w zajęciach

e) ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności zawarte w minimum programowym
- nie potrafi samodzielnie wykonywać zadań teoretycznych i praktycznych (tylko przy znacznej pomocy nauczyciela)
- nie potrafi samodzielnie wyciągać wniosków
- nie jest aktywny na zajęciach

f) ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności przewidzianych minimum programowym, co uniemożliwia mu zdobywanie dalszej wiedzy
- nie przestrzega regulaminu pracowni
- nie umie wiązać wiadomości teoretycznych i praktycznych
- nie potrafi wykonywać zadań nawet o niewielkim stopniu trudności (nawet przy pomocy nauczyciela)
- nie terminowo realizuje zadania

*Zespół Szkół Górniczo-Energetycznych im. S. Staszica w Koninie
rok szkolny 2024/25*

Przedmiot: Statystyka	Klasa: ITES
Nauczyciel: Urszula Przybylska	Poziom: podstawowy
Tygodniowy wymiar godzin wg planu: 2	Półrocze I i II
Program nauczania: statystyki w zakresie podstawowym dla szkół ponadpodstawowych	
 Zakres materiału wraz z przybliżonym rozkładem terminów prac klasowych, sprawdzianów uzgodnionych: Wymagania edukacyjne 1h Podstawowe wiadomości o statystyce -8h Organizacja badania statystycznego -4h Sprawdzian 1h Opracowanie materiału statystycznego -8h Prezentacja danych statystycznych -5h Sprawdzian 1h Podstawowe wiadomości z analizy statystycznej -15h Sprawdzian 1h Zadania i organizacja statystyki publicznej -3h Wyszukiwanie informacji statystycznych w Internecie -4h Sprawdzian 1h Sporządzanie wykresów w arkuszu kalkulacyjnym -4h Obliczanie i interpretacja wskaźników stosowanych w usługach transportowo-spedycyjnych -4h	
Podręczniki obowiązkowe: R. Seidel, S. Świdzińska -Jachna -" Statystyka ", wydawnictwo eMPI2	
Zalecane dodatkowe pomoce dydaktyczne: Zestawy ćwiczeń, zestawy dokumentów; kalkulatory ; prezentacje multimedialne; literatura specjalistyczne; komputer wyposażony w program Excell; rzutnik multimedialny, tablice statystyczne	
Wymagania formalne: Zeszyt przedmiotowy – kompletny, uzupełniany na bieżąco w przypadku nieobecności ucznia na lekcji Kalkulator	

Formy sprawdzania wiadomości: <ul style="list-style-type: none"> - sprawdzian pisemny z zamkniętej partii materiału, zapowiadany z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, może mieć formę testu, - kartkówka może odbyć się bez zapowiadania i obejmuje trzy ostatnie jednostki lekcyjne, czas jej trwania jest nie dłuższy niż 15 minut, - odpowiedź ustna, - projekt, prezentacja, - pozyskanie informacji gospodarczych, - praca domowa, - aktywność i postawa na lekcji (zależnie od sytuacji stworzonych na lekcji, nie musi dotyczyć wszystkich uczniów).	Inne źródła oceny : <ul style="list-style-type: none"> - praca na lekcji, - udział w konkursach przedmiotowych, - udział w olimpiadach, - wykonywanie pomocy szkolnych, - inne prace dodatkowe .
Uwagi o ocenianiu: <ul style="list-style-type: none"> - uczeń raz w semestrze może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (nie dotyczy to zapowiedzianych sprawdzianów), - jeżeli z przyczyn usprawiedliwionych uczeń nie może przystąpić do sprawdzianu z całą klasą, to powinien uczynić na pierwszej lekcji po powrocie do szkoły (w przeciwnym razie otrzyma ocenę niedostateczną), - w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności na sprawdzianie uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną, - kartkówki nie podlegają poprawie.	

Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych zajęć edukacyjnych, wynikających z realizowanego programu nauczania:

1. Ocena: dopuszczający

Uczeń opanował wiadomości i umiejętności, które są konieczne, najbardziej użyteczne, aby mógł kontynuować naukę tzn:

- zna podstawowe pojęcia,
- analizuje i rozwiązuje zadania najczęściej z pomocą nauczyciela,
- samodzielnie potrafi rozwiązać proste zadania w sytuacjach typowych,
- współdziała w zespole lub grupie, zachowując odpowiednie normy.

2. Ocena: dostateczny

Uczeń opanował wiadomości i umiejętności istotne dla danego przedmiotu na ocenę dopuszczającą oraz ponadto:

- zna i rozumie podstawowe pojęcia,
- samodzielnie analizuje i rozwiązuje typowe zadania,
- jego wypowiedzi ustne i pisemne są na ogół poprawne językowo i stylistycznie.

3. Ocena: dobry

Uczeń opanował wiadomości i umiejętności wyznaczone zakresem treści nauczania na ocenę dostateczną oraz

- wykazuje się znajomością i rozumieniem także trudniejszych pojęć,
- sprawnie, ale nie zawsze precyzyjnie, posługuje się odpowiednią terminologią,
- logicznie rozumuje,

- samodzielnie rozwiązuje nie tylko typowe zadania,
- potrafi zastosować wiedzę i umiejętności do rozwiązywania zadań praktycznych,
- przy rozwiązywaniu problemu, nie uwzględnia wszystkich jego aspektów,
- jego wypowiedzi(ustne i pisemne) są poprawne językowo i stylistycznie.

4. Ocena: *bardzo dobry*

Uczeń opanował wiadomości i umiejętności wyznaczone zakresem nauczania na ocenę dobrą oraz:

- sprawnie i precyzyjnie posługuje się odpowiednią terminologią,
- jasno i logicznie rozumuje,
- samodzielnie rozwiązuje zadania,
- rozwiązuje problemy w sposób wyczerpujący i twórczy,
- chętnie podejmuje działania, które są zaplanowane, dobrze zorganizowane, jest odpowiedzialny w swoich działaniach.

5. Ocena: *celujący*

Uczeń spełnia wszystkie kryteria na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- wykazuje szczególne zainteresowania przedmiotem, a wiedza i umiejętności ucznia istotnie wykraczają poza obowiązujący program nauczania,
- samodzielnie formułuje problemy, jest dociekliwy i konsekwentnie dąży do rozwiązywania problemu,
- bierze udział w konkursach i olimpiadach przedmiotowych i osiąga sukcesy.

TABELA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH

Przedmiot: Środki transportu	Klasa: 1TES
Nauczyciel: Arkadiusz Kępara	Poziom: Podstawowy
Tygodniowy wymiar godzin wg planu: 2	Półrocze: I i II
Program nauczania: Program nauczania dla zawodu technik spedytor	
Zakres materiału wraz z przybliżonym rozkładem terminów prac klasowych, sprawdzianów uzgodnionych: Zakres materiału wraz z przybliżonym rozkładem terminów prac klasowych, sprawdzianów uzgodnionych: <ul style="list-style-type: none"> • Lekcja organizacyjna, zapoznanie uczniów z programem nauczania, wymaganiami edukacyjnymi, BHP, • Klasyfikacja środków transportu, • Podział i charakterystyka środków transportu samochodowego, • Budowa taboru bezsilnikowego, • Budowa i charakterystyki techniczne samochodów ciężarowych, ciągników siodłowych, • Wyposażenie taboru, • Obsługa taboru samochodowego, • Podział i charakterystyka środków transportu kolejowego, • Budowa i charakterystyki techniczne wagonów towarowych i pojazdów trakcyjnych, • Wyposażenie taboru, • Obsługa taboru kolejowego, • Podział i charakterystyka środków transportu lotniczego, • Podstawowe elementy budowy samolotów, • Parametry techniczne, • Podział i charakterystyka środków transportu morskiego, • Podstawowe elementy budowy statków, • Parametry techniczne, • Podział i charakterystyka środków transportu morskiego, • Podstawowe elementy budowy statków, • Parametry techniczne, • Podział i charakterystyka środków transportu wodnego śródlądowego, • Podstawowe elementy budowy środków transportu wodnego śródlądowego, • Parametry techniczne, • Intermodalne jednostki transportowe • środki transportu intermodalnego	
Podręczniki obowiązkowe: R. Kacperczyk, Środki transportu , cz.1 , wyd. Difin.	
Zalecane dodatkowe pomoce dydaktyczne:	
Wymagania formalne: Podstawą klasyfikacji jest 50% frekwencja na zajęciach	
Formy sprawdzania wiadomości: <ul style="list-style-type: none"> – praca klasowa poprzedzona lekcją powtórzeniową, zapowiadana z tygodniowym wyprzedzeniem, – sprawdzian pisemny z zamkniętej partii materiału, zapowiadany z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, może mieć formę testu, – sprawdzian z trzech ostatnich lekcji, zapowiadany lub nie, może mieć formę testu, – kartkówka może odbyć się bez zapowiadania i obejmuje ostatnią poprzedzającą jednostkę lekcyjną, może mieć formę testu, czas jej trwania jest nie dłuższy niż 15 minut, – odpowiedź ustna, – praca przy komputerze, – praca domowa, – aktywność i postawa na lekcji (zależnie od sytuacji stworzonych na lekcji, nie musi dotyczyć wszystkich uczniów).	Inne źródła oceny do wyboru przez nauczyciela: <ul style="list-style-type: none"> – praca na lekcji, – udział w konkursach przedmiotowych, – udział w olimpiadach, – referaty, – wykonywanie pomocy szkolnych, – inne prace dodatkowe – do wyboru przez nauczyciela.

Uwagi o ocenianiu:

- uczeń raz/dwa razy w semestrze może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (nie dotyczy to zapowiedzianych sprawdzianów),
- jeżeli z przyczyn usprawiedliwionych uczeń nie może przystąpić do sprawdzianu z całą klasą, to powinien uczynić w terminie wyznaczonym przez nauczyciela (w przeciwnym razie otrzyma ocenę niedostateczną),
- w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności na sprawdzianie uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną,
- kartkówki nie podlegają poprawie.

Wymagania na poszczególne oceny:

Wymagania na poszczególne oceny:

a) ocena celującą otrzymuje uczeń, który:

- biegłe posługuje się fachową terminologią
- samodzielnie rozwija własne zainteresowania
- opanował w 100% wiedze i umiejętności objęte programem nauczania
- opanował wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania
- wykazuje szczególną aktywność na zajęciach
- samodzielnie rozwiązuje zadania problemowe
- terminowo realizuje zadania
- jest bardzo aktywny na zajęciach

b) ocena bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- całkowicie opanował materiał nauczania w stopniu bardzo dobrym (wiadomości i umiejętności)
- sprawnie operuje fachową terminologią
- jest aktywny na zajęciach
- potrafi samodzielnie formułować wnioski
- terminowo realizuje zadania

c) ocena dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności objęte programem nauczania w stopniu dobrym
- stosuje podstawowe pojęcia zawodowe
- poprawnie stosuje wiadomości i samodzielnie rozwiązuje typowe zadania teoretyczne lub praktyczne
- raczej aktywnie uczestniczy w zajęciach

d) ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował podstawowe wiadomości i umiejętności przewidziane programem nauczania w stopniu dostatecznym
- zna niektóre pojęcia zawodowe
- rozwiązuje tylko typowe zadania teoretyczne i praktyczne (najczęściej przy pomocy nauczyciela) o niewielkim stopniu trudności
- nie potrafi samodzielnie wyciągać wniosków
- niezbyt aktywnie uczestniczy w zajęciach

e) ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności zawarte w minimum programowym
- nie potrafi samodzielnie wykonywać zadań teoretycznych i praktycznych (tylko przy znacznej pomocy nauczyciela)
- nie potrafi samodzielnie wyciągać wniosków
- nie jest aktywny na zajęciach

f) ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności przewidzianych minimum programowym, co uniemożliwia mu zdobywanie dalszej wiedzy
- nie przestrzega regulaminu pracowni
- nie umie wiązać wiadomości teoretycznych i praktycznych
- nie potrafi wykonywać zadań nawet o niewielkim stopniu trudności (nawet przy pomocy nauczyciela)
- nie terminowo realizuje zadania

TABELA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH

Przedmiot: Transport i spedycja	Klasa: 1TES
Nauczyciel: Arkadiusz Kępara	Poziom: Podstawowy
Tygodniowy wymiar godzin wg planu: 4	Półrocze: I i II
Program nauczania: Program nauczania dla zawodu technik spedytor	
Zakres materiału wraz z przybliżonym rozkładem terminów prac klasowych, sprawdzianów uzgodnionych: <ul style="list-style-type: none"> • Lekcja organizacyjna, zapoznanie uczniów z programem nauczania, wymaganiami edukacyjnymi oraz BHP • Transport - podstawowe informacje, • Transport samochodowy, • Transport kolejowy, • Sprawdzian, • Transport lotniczy, • Transport morski, • Sprawdzian, • Transport wodny śródlądowy, • Transport intermodalny i multimodalny, • Sprawdzian, • Obsługa i warunki techniczne utrzymania środków transportu samochodowego, • Eksploatacja środków transportu, • Dopuszczenie środków transportu do ruchu, • Sprawdzian, • Charakterystyka użytkowania środków transportu, • Rynek transportowy - podstawowe zagadnienia, • Sprawdzian, • Popyt i podaż na rynku usług transportowych, • Organizowanie zadań transportowych, • Planowanie przewozów, • Sprawdzian, • Dokumenty transportowe, • Formowanie ładunków i transportu, • Organizowanie zadań transportowych, • Planowanie przewozów, • Sprawdzian, • Dokumenty transportowe, • Formowanie ładunków i transportu, • Transport w łańcuchu dostaw, • Sprawdzian, • Outsourcing w transporcie, • Polityka transportowa Unii Europejskiej, • Sprawdzian, • Spedycja, rodzaje, zadania i funkcje, • Spedytor - czynności, zadania i funkcje, • Spedycja w różnych gałęziach transportu, • Sprawdzian, • Przewozy ładunków specjalnych i niebezpiecznych, • Przedsiębiorstwo spedycyjne - rodzaje, charakterystyka, • Rynek spedycyjny, • Sprawdzian, • Dokumenty spedytorskie, • Ustawy i formuły handlowe w pracy spedytora, • Konwencje, umowy, regulaminy w pracy spedytora, • Sprawdzian, • Usługi transportowo spedycyjne w świetle kodeksu handlowego, • Podstawowe zagadnienia prawa finansowego, • Międzynarodowe organizacje spedytorów, • Sprawdzian	

Podręczniki obowiązkowe:

R. Kacperczyk, Transport i spedycja cz. 1 i 2, Difin

Zalecane dodatkowe pomoce dydaktyczne:

Wymagania formalne:

Podstawą klasyfikacji jest 50% frekwencja na zajęciach

Formy sprawdzania wiadomości:

- praca klasowa poprzedzona lekcją powtórzeniową, zapowiadana z tygodniowym wyprzedzeniem,
- sprawdzian pisemny z zamkniętej partii materiału, zapowiadany z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, może mieć formę testu,
- sprawdzian z trzech ostatnich lekcji, zapowiadany lub nie, może mieć formę testu,
- kartkówka może odbyć się bez zapowiadania i obejmuje ostatnią poprzedzającą jednostkę lekcyjną, może mieć formę testu, czas jej trwania jest nie dłuższy niż 15 minut,
- odpowiedź ustna,
- praca przy komputerze,
- praca domowa,
- aktywność i postawa na lekcji (zależnie od sytuacji stworzonych na lekcji, nie musi dotyczyć wszystkich uczniów).

Inne źródła oceny do wyboru przez nauczyciela:

- praca na lekcji,
- udział w konkursach przedmiotowych,
- udział w olimpiadach,
- referaty,
- wykonywanie pomocy szkolnych,
- inne prace dodatkowe – do wyboru przez nauczyciela.

Uwagi o ocenianiu:

- uczeń raz/dwa razy w semestrze może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (nie dotyczy to zapowiedzianych sprawdzianów),
- jeżeli z przyczyn usprawiedliwionych uczeń nie może przystąpić do sprawdzianu z całą klasą, to powinien uczynić w terminie wyznaczonym przez nauczyciela (w przeciwnym razie otrzyma ocenę niedostateczną),
- w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności na sprawdzianie uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną,
- kartkówki nie podlegają poprawie.

Wymagania na poszczególne oceny:

a) ocena celującą otrzymuje uczeń, który:

- biegle posługuje się fachową terminologią
- samodzielnie rozwija własne zainteresowania
- opanował w 100% wiedzę i umiejętności objęte programem nauczania
- opanował wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania
- wykazuje szczególną aktywność na zajęciach
- samodzielnie rozwiązuje zadania problemowe
- terminowo realizuje zadania
- jest bardzo aktywny na zajęciach

b) ocena bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- całkowicie opanował materiał nauczania w stopniu bardzo dobrym (wiadomości i umiejętności)
- sprawnie operuje fachową terminologią
- jest aktywny na zajęciach
- potrafi samodzielnie formułować wnioski
- terminowo realizuje zadania

c) ocena dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności objęte programem nauczania w stopniu dobrym
- stosuje podstawowe pojęcia zawodowe
- poprawnie stosuje wiadomości i samodzielnie rozwiązuje typowe zadania teoretyczne lub praktyczne
- raczej aktywnie uczestniczy w zajęciach

d) ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował podstawowe wiadomości i umiejętności przewidziane programem nauczania w stopniu dostatecznym
- zna niektóre pojęcia zawodowe
- rozwiązuje tylko typowe zadania teoretyczne i praktyczne (najczęściej przy pomocy nauczyciela) o niewielkim stopniu trudności
- nie potrafi samodzielnie wyciągać wniosków
- niezbyt aktywnie uczestniczy w zajęciach

e) ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności zawarte w minimum programowym
- nie potrafi samodzielnie wykonywać zadań teoretycznych i praktycznych (tylko przy znacznej pomocy nauczyciela)
- nie potrafi samodzielnie wyciągać wniosków
- nie jest aktywny na zajęciach

f) ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności przewidzianych minimum programowym, co uniemożliwia mu zdobywanie dalszej wiedzy
- nie przestrzega regulaminu pracowni
- nie umie wiązać wiadomości teoretycznych i praktycznych
- nie potrafi wykonywać zadań nawet o niewielkim stopniu trudności (nawet przy pomocy nauczyciela)
- nie terminowo realizuje zadania

TABELA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH

Przedmiot: muzyka	Klasa: 1 TES
Nauczyciel: Kamila Paczeńska	Poziom: podstawowy
Tygodniowy wymiar godzin wg planu: 1	Półrocze: I i II
Program nauczania: Małgorzata Rykowska „ Program nauczania dla szkół ponadpodstawowych (liceum i technikum)”	
Zakres materiału wraz z przybliżonym rozkładem terminów prac klasowych, sprawdzianów uzgodnionych: <ul style="list-style-type: none"> I. Na wielkiej scenie<ul style="list-style-type: none"> 1. Wokół koncertu 2. Opera 3. Musical 4. Gra na instrumentach szkolnych II. Śpiewać każdy może<ul style="list-style-type: none"> 1. Ludzki narząd głosu jako instrument. 2. W drodze do niepodległości 3. Nauka pieśni patriotycznych (śpiew) 4. Recital . 5. Muzyka na Boże Narodzenie (śpiew i gra na instrumentach szkolnych) III. Upowszechnianie kultury muzycznej<ul style="list-style-type: none"> 1. Filharmonia i instrumenty orkiestry symfonicznej (2 godziny lekcyjne) 2. Rodzaje orkiestr. 3. Rodzaje zespołów muzycznych – zespoły kameralne. IV. Multimedia i ich zasięg.<ul style="list-style-type: none"> 1. Muzyka filmowa (2 godziny lekcyjne). V. Gatunki i style muzyczne<ul style="list-style-type: none"> 1. Jazz 2. Rock and roll (na świecie i w Polsce) 3. Muzyka taneczna (disco, dance i disco polo) 4. Polska muzyka ludowa i folk. 5. Hip – hop VI. Muzyką wypełnij czas.<ul style="list-style-type: none"> 1. Utwory wokalne 2. Utwory instrumentalne VII. Muzyka w moim mieście.<ul style="list-style-type: none"> 1. Kompozytorzy i artyści Konina.	
Podręczniki obowiązkowe: Brak podręcznika	
Zalecane dodatkowe pomoce dydaktyczne:	
Wymagania formalne: Zeszyt lekcyjny	

Formy sprawdzania wiadomości: <ul style="list-style-type: none"> - praca klasowa poprzedzona lekcją powtórzeniową, zapowiadana z tygodniowym wyprzedzeniem, - sprawdzian pisemny z zamkniętej partii materiału, zapowiadany z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, może mieć formę testu, - sprawdzian z trzech ostatnich lekcji, zapowiadany lub nie, może mieć formę testu, - kartkówka może odbyć się bez zapowiadania i obejmuje ostatnią poprzedzającą jednostkę lekcyjną, może mieć formę testu, czas jej trwania jest nie dłuższy niż 15 minut, - odpowiedź ustna, - praca domowa, - aktywność i postawa na lekcji (zależnie od sytuacji stworzonych na lekcji, nie musi dotyczyć wszystkich uczniów).	Inne źródła oceny do wyboru przez nauczyciela: <ul style="list-style-type: none"> - praca na lekcji, - udział w konkursach przedmiotowych, - udział w olimpiadach, - referaty, - wykonywanie pomocy szkolnych, - inne prace dodatkowe – do wyboru przez nauczyciela - praca w szkolnych zespołach muzycznych (Chór ZSGE, Młodzieżowa Orkiestra Dęta ZSGE)
Uwagi o ocenianiu: <ul style="list-style-type: none"> - uczeń raz w półroczu może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (nie dotyczy to zapowiedzianych sprawdzianów), - jeżeli z przyczyn usprawiedliwionych uczeń nie może przystąpić do sprawdzianu z całą klasą, to powinien uczynić w terminie wyznaczonym przez nauczyciela (w przeciwnym razie otrzyma ocenę niedostateczną), - w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności na sprawdzianie uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną, - kartkówki nie podlegają poprawie.	
Wymagania na poszczególne oceny: <p>Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi bezbłędnie i z właściwą interpretacją zaśpiewać pieśni objęte programem nauczania; • umie grać z nut melodie na instrumentach szkolnych; • potrafi tworzyć proste formy muzyczne; • rozpoznaje i nazywa style muzyczne; • rozpoznaje utwory z poznanej na lekcjach literatury muzycznej oraz podaje nazwiska ich twórców; • rozpoznaje aparat wykonawczy w słuchanych utworach; • aktywnie uczestniczy w szkolnym życiu muzycznym – pracach chóru i orkiestry szkolnej konkursach, festiwalach, uroczystościach szkolnych itp. <p>Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi bezbłędnie zaśpiewać pieśni objęte programem nauczania; • umie grać z nut melodie na wybranym instrumencie szkolnym; • potrafi tworzyć proste akompaniamenty do znanych melodii; • rozpoznaje utwory muzyczne z literatury obowiązkowej; • rozpoznaje formy muzyczne i brzmienie instrumentów; • rozpoznaje polskie utwory ludowe (tańce narodowe i pieśni). <p>Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi przy pomocy nauczyciela zaśpiewać poznane pieśni poprawnie pod względem muzycznym; • potrafi zagrać z nut na instrumentach szkolnych proste akompaniamenty lub fragmenty melodii na wybranym instrumencie; •zna najwybitniejsze postaci z historii muzyki i wymienia przykłady ich dzieł; • rozpoznaje niektóre instrumenty i formy muzyczne; • rozpoznaje polski folklor. <p>Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi przy pomocy nauczyciela zaśpiewać kilka pieśni; • potrafi zagrać na instrumentach perkusyjnych akompaniament rytmiczny do piosenki; • opanował podstawowe wiadomości z historii muzyki; • rozpoznaje brzmienie niektórych instrumentów; • rozpoznaje niektóre z polskich tańców narodowych. <p>Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi w grupie zaśpiewać poznaną na lekcji pieśń; • potrafi wyklaskać proste schematy rytmiczne; • zna najwybitniejszych polskich kompozytorów; • nie podejmuje próby grania na wybranym instrumencie. <p>Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nawet w stopniu elementarnym nie opanował materiału i nie nabył umiejętności wskazanych w programie nauczania oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nie wykazuje zainteresowania przedmiotem; • nie bierze udziału w działaniach twórczych; •nie prowadzi zeszytu przedmiotowego; •nie wykazuje żadnej chęci do poprawy swojej oceny <p>Ocena ta nie wynika z możliwości czy braku uzdolnień ucznia, lecz z całkowitej niechęci do przedmiotu oraz pracy na lekcjach.</p>	

TABELA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH

Przedmiot: MIJ3 Stosowanie przepisów prawa w prowadzeniu działalności	Klasa: 1TES Grupa technik ekonomista
Nauczyciel: Chęcińska Izabela	Poziom:
Tygodniowy wymiar godzin wg planu: 2	Półrocze I i II
Program nauczania: Program nauczania dla zawodu technik ekonomista o strukturze modułowej	
Zakres materiału wraz z przybliżonym rozkładem terminów prac klasowych, sprawdzianów uzgodnionych: Wybrane przepisy prawa ogólnego Podstawowe pojęcia i zasady z zakresu prawa ogólnego Korzystanie z wybranych źródeł prawa Wybrane terminy i zasady prawa cywilnego Podstawowe terminy i podmioty prawa cywilnego Wybrane przepisy rzeczowego prawa cywilnego Wybrane przepisy prawa zobowiązaniowego Wybrane przepisy prawa administracyjnego Prawne formy działania administracji publicznej Analiza wybranych aktów prawa administracyjnego Wybrane przepisy prawa w zakresie ochrony własności intelektualnej Prawa autorskie i prawa pokrewne Ochrona własności przemysłowej Wybrane przepisy w zakresie ochrony danych osobowych Sprawdziany: październik, listopad, grudzień, marzec, kwiecień, maj.	
Podręczniki obowiązkowe: Prowadzenie dokumentacji w jednostce organizacyjnej- część 1, WSIP Zalecane dodatkowe pomoce dydaktyczne: Zestawy ćwiczeń z instrukcjami; zestawy dokumentów; kalkulatory ; prezentacje multimedialne; czasopisma i literatura specjalistyczne ; ustawy i rozporządzenia; plansze ; foliogramy; komputer; rzutnik multimedialny	
Wymagania formalne: Zeszyt, podręcznik	
Formy sprawdzania wiadomości: <ul style="list-style-type: none"> - praca klasowa poprzedzona lekcją powtórzeniową, zapowiadana z tygodniowym wyprzedzeniem, - sprawdzian pisemny z zamkniętej partii materiału, zapowiadany z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, może mieć formę testu, - sprawdzian z trzech ostatnich lekcji, zapowiadany lub nie, może mieć formę testu, - kartkówka może odbyć się bez zapowiadania i obejmuje ostatnią poprzedzającą jednostkę lekcyjną, może mieć formę testu, czas jej trwania jest nie dłuższy niż 15 minut, - odpowiedź ustna, - praca przy komputerze, - praca domowa, - aktywność i postawa na lekcji (zależnie od sytuacji stworzonych na lekcji, nie musi dotyczyć wszystkich uczniów).	Inne źródła oceny do wyboru przez nauczyciela: <ul style="list-style-type: none"> - praca na lekcji, - udział w konkursach przedmiotowych, - udział w olimpiadach, - referaty, - wykonywanie pomocy szkolnych, - inne prace dodatkowe – do wyboru przez nauczyciela.
Uwagi o ocenianiu: <ul style="list-style-type: none"> - uczeń raz/dwa razy w semestrze może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (nie dotyczy to zapowiedzianych sprawdzianów), - jeżeli z przyczyn usprawiedliwionych uczeń nie może przystąpić do sprawdzianu z całą klasą, to powinien uczynić w terminie wyznaczonym przez nauczyciela (w przeciwnym razie otrzyma ocenę niedostateczną), - w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności na sprawdzianie uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną, - kartkówki nie podlegają poprawie.	

Wymagania na poszczególne oceny:

Ocena celniacy otrzymuje uczeń, który:

- biegle posługuje się fachową terminologią,
- umiejętnie stosuje wiedzę z innych przedmiotów,
- opanował w 100% wiedzę i umiejętności objęte programem nauczania,
- opanował wiedzę i umiejętności wykraczające poza program nauczania,
- wykazuje szczególną aktywność na zajęciach,
- samodzielnie rozwiązuje zadania problemowe,
- korzysta z różnych źródeł wiedzy,
- reprezentuje szkołę w konkursach, olimpiadach przedmiotowych na szczeblu wyższym niż szkolny,
- terminowo realizuje zadania.

Ocena bardzo dobry otrzymuje uczeń, który:

- całkowicie opanował materiał nauczania w stopniu bardzo dobrym (wiadomości i umiejętności),
- potrafi samodzielnie formułować wnioski,
- sprawnie operuje fachową terminologią,
- wykazywał się wiedzą i umiejętnościami w rozwiązywaniu zadań, o znacznym stopniu trudności,
- charakteryzował się sumiennością,
- samodzielnie rozwiązuje zadania
- reprezentuje szkołę w konkursach, olimpiadach przedmiotowych na szczeblu szkolnym,
- jest aktywny na zajęciach,
- terminowo realizuje zadania.

Ocena dobry otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności objęte programem nauczania w stopniu dobrym,
- stosuje podstawowe pojęcia zawodowe,
- samodzielnie rozwiązuje typowe zadania teoretyczne,
- raczej aktywnie uczestniczy w zajęciach

Ocena dostateczny otrzymuje uczeń, który:

- opanował podstawowe wiadomości i umiejętności przewidziane programem nauczania na poziomie podstawowym
- stosuje niektóre pojęcia zawodowe
- rozwiązuje tylko typowe, proste zadania teoretyczne i praktyczne (przy niewielkiej pomocy nauczyciela),
- niezbyt aktywnie uczestniczy w zajęciach.

Ocena dopuszczający otrzymuje uczeń, który:

- opanował niezbędne wiadomości i umiejętności,
- nie potrafi samodzielnie wykonywać zadań (wykonuje zadania tylko przy znacznej pomocy nauczyciela),
- stosuje zasady bhp na stanowisku pracy,
- nie jest aktywny na zajęciach.

Ocena niedostateczny otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował niezbędnych wiadomości i umiejętności, co uniemożliwia mu kontynuowanie nauki
- nie przestrzega regulaminu pracowni,
- nie przestrzega przepisów bhp na stanowisku pracy,
- nie umie powiązać wiadomości teoretycznych i praktycznych,
- nie potrafi rozwiązywać zadań nawet o niewielkim stopniu trudności (nawet przy znacznej pomocy nauczyciela),
- nieterminowo realizuje zadania.

TABELA WYMAGAŃ DYDAKTYCZNYCH

Przedmiot: JĘZYK NIEMIECKI	Klasa: 1 TES grupa 1
Nauczyciel: Wioletta Łusiaczyk	Poziom: podstawowy
Tygodniowy wymiar godzin wg planu: 2	Półrocze I i II
Program nauczania: Program nauczania języka niemieckiego w liceum ogólnokształcącym i technikum na podbudowie nauki w ośmioletniej szkole podstawowej. Zakres podstawowy. Wariant III.2. Anna Abramczyk. Pearson – aneksowany.	
PERFEKT 1	
KAPITEL 1 Formy powitań i pożegnań. Przedstawianie siebie i innych. Pytania o samopoczucie. Informowanie o samopoczuciu i pytanie o nie innych osób. Odmiana czasownika regularnego w czasie teraźniejszym. Pytania szczegółowe. Wyrażanie opinii na temat innych. Zasięganie informacji, opowiadanie o sobie i innych osobach. Hobby i upodobania. Podawanie numeru telefonu i adresu mailowego. Opowiadanie o swoich zainteresowaniach i upodobaniach. Pytania ogólne. Przeczenie <i>nicht</i> . Rozmowa o aktywności swojej i innych osób na portalach społecznościowych. Powtórzenie wiadomości. Sprawdzenie wiadomości – październik	
KAPITEL 2 Szkoła i jej otoczenie. Pomieszczenia szkolne i wyrażenia określające położenie. Pytanie o lokalizację różnych miejsc w szkole i udzielanie informacji. Przedmioty szkolne. Określanie czasu: godzin i dni tygodnia. Wyrażanie opinii na temat zajęć szkolnych i ulubionych dni w szkole. Opowiadanie o swoim tygodniu w szkole. Rodzajnik nieokreślony i przeczenie <i>kein</i> w mianowniku i bierniku. Nazywanie przedmiotów codziennego użytku. Rodzajnik określony i nieokreślony w mianowniku i bierniku. Nazwy urządzeń i pomocy potrzebnych do przeprowadzenia prezentacji na lekcji. Powtórzenie wiadomości. Sprawdzenie wiadomości – listopad/grudzień	
KAPITEL 3 Pory roku, miesiące i dni wolne od zajęć dydaktycznych. Rozmowa o świętach i dniach wolnych od zajęć. Czasowniki nieregularne z wymianą samogłoski tematycznej. Opowiadanie o swoim czasie wolnym. Hobby i zainteresowania. Czasowniki rozdzielnie złożone. Powtórzenie wiadomości. Sprawdzenie wiadomości – grudzień/styczeń	
KAPITEL 4 Członkowie rodziny, stopnie pokrewieństwa. Opowiadanie o czyjejs i swojej rodzinie. Zaimek osobowy i dzierżawczy w bierniku. Wyrażanie opinii o innych osobach. Opisywanie relacji w rodzinie. Nazywanie uczuć i emocji. Obowiązki domowe. Opowiadanie o obowiązkach domowych w rodzinie. Opisywanie obowiązków domowych swoich i członków rodziny. Czas przeszły Präteritum (war i hatte). Uzyskiwanie informacji o udziale w projekcie międzynarodowym. Powtórzenie wiadomości. Sprawdzenie wiadomości – luty	
KAPITEL 5 Czasowniki modalne <i>können</i> i <i>müssen</i> . Proponowanie wspólnego wyjścia. Przyjmowanie lub odrzucanie propozycji. Wyrażanie niezdecydowania.	

Odzież i akcesoria w sklepie sportowym.
Pytanie o wybrane produkty i ich cenę, udzielanie odpowiedzi.
Zaimki dzierżawcze w mianowniku i bierniku.
Jedzenie w mieście: proste potrawy, desery, napoje.
Redagowanie zaproszenia na wspólne wyjście.
Odmiana czasowników nieregularnych: *essen, nehmen*.
Umawianie się na wyjście do kina, kupowanie biletu online.
Interpretowanie informacji zawartych w ofercie kina i systemie kupna biletów online.
Opowiadanie o sposobach nawiązywania kontaktów, ulubionych miejscach spotkań oraz o tematach konwersacji.
Powtórzenie wiadomości.
Sprawdzenie wiadomości - marzec

KAPITEL 6

Przymyki określające położenie *in, auf, an*.
Odmiana rzeczownika w celowniku.
Opisywanie własnego miejsca zamieszkania.
Podawanie adresu.
Zalety i wady miejsca zamieszkania.
Opowiadanie o tym, gdzie chciałbym/abym mieszkać w przyszłości.
Czasownik modalny *möchte-*.
Odmiana rzeczownika i zaimka dzierżawczego w celowniku.
Określanie i opisywanie swojego ulubionego miejsca; uzasadnianie swojego wyboru.
Nazwy mebli i sprzętów domowych.
Określanie położenia.
Porównywanie różnych miejsc zamieszkania.
Przedstawianie swojego wymarzonego miejsca do życia.
Powtórzenie wiadomości.
Sprawdzenie wiadomości - kwiecień

KAPITEL 7

Części ciała.
Informowanie o samopoczuciu, opisywanie dolegliwości, formułowanie rad.
Czas przeszły Perfekt
Czasowniki regularne w czasie przeszłym Perfekt.
Relacjonowanie przebiegu imprezy sportowej.
Czasowniki nieregularne w czasie przeszłym Perfekt.
Relacjonowanie przebiegu dnia i tygodnia młodego piłkarza.
Dyscypliny sportu.
Wyrażanie i uzasadnianie opinii o sportach.
Zaimek nieosobowy *man*.
Porównywanie możliwości uprawiania sportu w czasie wolnym.
Powtórzenie wiadomości
Sprawdzenie wiadomości - maj

KAPITEL 8

Planowanie podróży środki lokomocji, baza noclegowa.
Planowanie podróży: wybieranie terminu, celu podróży, środków lokomocji i noclegów.
Atrakcje turystyczne.
Rozumienie tekstów informacyjnych związanych z podróżą.
Czas przeszły Perfekt z czasownikiem posiłkowym *sein*.
Particip II czasowników rozdzielnie i nierozdzielnie złożonych.
Redagowanie maila związanego z wyjazdem weekendowym.
Particip II czasowników z *ver-*.
Rozmawianie o wydarzeniach z wakacji.
Udzielanie odpowiedzi na pytania o krajach niemieckojęzycznych; porównywanie rozwiązań.
Powtórzenie wiadomości.
Sprawdzenie wiadomości - czerwiec

UWAGA: Terminy sprawdzianów mogą ulec zmianie. Jest to uzależnione od ilości przerobionej partii materiału oraz od specyfiki zespołu klasowego, od poziomu rozwoju społeczno – emocjonalnego uczniów i od stopnia trudności danego tematu.

Podręczniki obowiązkowe: PERFEKT 1

Zalecane dodatkowe pomoce dydaktyczne: płyta cd

Wymagania formalne: zeszyt, podręcznik z zeszytem ćwiczeń

Zespół Szkół Górniczo-Energetycznych im. S. Staszica w Koninie
rok szkolny 2024/25

Formy sprawdzania wiadomości: <ul style="list-style-type: none"> - test sprawdzający poprzedzony lekcją powtórzeniową, zapowiadany z tygodniowym wyprzedzeniem, - sprawdzian leksykalny (obejmujący 1 blok tematyczny), - sprawdzian z trzech ostatnich lekcji, zapowiadany lub nie, może mieć formę testu, - kartkówka może odbyć się bez zapowiadania i obejmuje ostatnią poprzedzającą jednostkę lekcyjną, może mieć formę testu, czas jej trwania jest nie dłuższy niż 15 minut, - odpowiedź ustna, - wypowiedzi pisemne (redagowane przez ucznia na lekcji), - praca domowa, - obecność i aktywność na lekcji - wysoka frekwencja	Inne źródła oceny do wyboru przez nauczyciela: <ul style="list-style-type: none"> - udział w konkursach przedmiotowych i kołach zainteresowań, - wykonywanie pomocy szkolnych.
Uwagi o ocenianiu: <ul style="list-style-type: none"> - uczeń 1 raz w semestrze może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (nie dotyczy to zapowiedzianych sprawdzianów), - jeżeli z przyczyn usprawiedliwionych uczeń nie może przystąpić do sprawdzianu z całą klasą, to powinien uczynić w terminie wyznaczonym przez nauczyciela (kolejna lekcja języka niemieckiego) - w przeciwnym razie otrzyma ocenę niedostateczną, - w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności na sprawdzianie uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną, - kartkówki nie podlegają poprawie, - aktywność ucznia na lekcji: 5 plusów to ocena bardzo dobra, 7 plusów to ocena celująca, 3 minusy to ocena niedostateczna).	
Szczegółowe wymagania na poszczególne oceny znajdują się w pliku pod poniższym linkiem: https://drive.google.com/file/d/1hCjWpw1JPXcqhky1YxWc4imDOdimhhA/view?usp=sharing	

TABELA WYMAGAŃ DYDAKTYCZNYCH

Przedmiot: Bezpieczeństwo i higiena pracy	Klasa: I TES
Nauczyciel: Robert Dunaj	Poziom: 1
Tygodniowy wymiar godzin wg planu: 1	Półroczce: I i II
Program nauczania: Technik spedytor	
Zakres materiału wraz z przybliżonym rozkładem terminów prac klasowych, sprawdzianów uzgodnionych:	
<p>Prawo pracy dla pracownika i pracodawcy</p> <ul style="list-style-type: none"> - Istota bezpieczeństwa i higieny pracy. - Istota bezpieczeństwa i higieny pracy. - Bezpieczeństwo socjalne. - Higiena pracy. - Ergonomia w życiu codziennym i pracy zawodowej. - Źródła prawa pracy w Polsce. - Nadzór nad warunkami pracy. - Odpowiedzialność za wykroczenia przeciwko prawom pracownika. - Prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy. - Prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy. - Wybrane przepisy prawa dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony środowiska, ochrony przeciwpożarowej. - Ochrona zdrowia pracowników. - Profilaktyczne badania lekarskie. - Szkolenia pracowników. - Konsekwencje naruszenia przepisów i zasad bhp podczas wykonywania zadań zawodowych. - Odpowiedzialność porządkowa i materialna pracownika. - Odpowiedzialność cywilna. - Nadzór nad warunkami pracy sprawowany przez Państwową Inspekcję Pracy, Państwową Inspekcję Sanitarną i Urząd Dozoru Technicznego. - Służby nadzorujące warunki pracy – Państwowa Inspekcja Pracy, Państwowa Inspekcja Sanitarna, Urząd Dozoru Technicznego. - Społeczny nadzór nad warunkami pracy. - Szkolenie pracowników w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy - Znaki i sygnały bezpieczeństwa - Organizacja służby bezpieczeństwa i higieny pracy w przedsiębiorstwie. - Badania lekarskie pracowników. - Skutki nieprzestrzegania przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska. - Znaki i sygnały i bezpieczeństwa. <p>Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas wykonywania zadań zawodowych technika spedytora</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka oraz środowiska związane z wykonywaniem zadań zawodowych technika spedytora. - Czynniki szkodliwe, niebezpieczne i uciążliwe. - Czynniki fizyczne, chemiczne, biologiczne i psychospołeczne. - Oddziaływanie hałasu na organizm. - Hałas – źródła, metody i środki ochrony przed hałasem. - Wibracje -rodzaje, metody ograniczania. - Zanieczyszczenia powietrza – źródła, rodzaje, metody ograniczenia emisji zanieczyszczeń. - Środowisko pracy. - Narażenie zawodowe. - Choroby zawodowe. - Postępowanie w przypadku pożaru. - Zabezpieczenie przed porażeniem prądem elektrycznym. - Organizacja stanowiska pracy zgodnie z zasadami bezpiecznej pracy oraz wymaganiami ergonomii i ochrony środowiska. - Cele ergonomii. - Ergonomia korekcyjna i koncepcyjna. - Ergonomia postawy przy pracy. - Organizacja stanowiska pracy przy pozycji stojącej. - Organizacja stanowiska pracy przy pozycji siedzącej. - Ręczne prace transportowe. - Środki ochrony indywidualnej i zbiorowej. - Rodzaje środków ochrony indywidualnej i zbiorowej. - Funkcje ochronne środków ochronnych. - Zasady przydziału i użytkowania odzieży ochronnej. - Kształtowanie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy podczas wykonywania zadań zawodowych. - Instrukcje użytkowania narzędzi, przyrządów i urządzeń. - Zasady posługiwania się narzędziami ręcznymi, elektrycznymi i pneumatycznymi. - Urządzenia podlegające kontroli UDT. - Zasady bezpiecznej pracy na stanowisku technika spedytora. - Organizacyjne i techniczne środki ochrony przed zagrożeniami. - Zagrożenia pożarowe a obowiązki pracodawcy i pracownika. - Zasady postępowania w sytuacjach zagrożenia pożarem. - Akcja ewakuacyjna. - Podręczny sprzęt gaśniczy. 	

- Zasady bezpiecznej pracy w magazynach części zamiennych i materiałów eksploatacyjnych.
- Wypadki przy pracy, procedury postępowania.
- Organizacja działań związanych z udzielaniem pierwszej pomocy.
- Udzielanie pierwszej pomocy w przypadkach porażenia prądem elektrycznym, zranienia, zatrucia tlenkiem węgla oraz urazów mechanicznych.
- Ograniczanie zagrożenia hałasem, wibracji
- Przeciwdziałanie zagrożeniu zapyleniem.

Podręczniki obowiązkowe:

Bezpieczeństwo i higiena pracy. Wydanie 2022. WSIP

Zalecane dodatkowe pomoce dydaktyczne:

Ołówek linijka

Wymagania formalne:

Podręcznik, zeszyt

Wymagania na poszczególne oceny:

L. P.	Dział programu	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
I	Zagadnienia prawne dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy	Co nazywamy bezpieczeństwem pracy Gdzie zapisano podstawowe obowiązki pracodawcy w zakresie BHP Czemu służą kary i jaką spełniają rolę w przestrzeganiu BHP W jakich sytuacjach pracownik może powstrzymać się od wykonania pracy	Wyjaśnij pojęcie higiena pracy, bezpieczeństwo pracy Jak chronić pracownika przed wypadkami przy pracy Kto powinien odpowiadać za stan BHP w zakładzie pracy Z jakich kodeksów wynikają kary związane z nieprzestrzeganiem bhp Wymień obowiązki pracownika bhp w zakładzie pracy	Jakie działania i środki służą zapobieganiu urazom i wypadkom przy pracy Scharakteryzuj zagrożenia, przed którymi należy chronić pracownika Jakie obowiązki ustawowe muszą być realizowane przez pracodawcę względem pracownika Dokonaj podziału kar za nieprzestrzeganie przepisów bhp Wymień zestaw warunków, które muszą być zachowane, by pracownicy mogli bezpiecznie pracować Czym charakteryzuje się ochrona uprawnień pracowniczych Dokonaj podziału obowiązków pracodawcy, które wynikają z obowiązków	Wymień zestaw warunków, które muszą być zachowane, by pracownicy mogli bezpiecznie pracować Czym charakteryzuje się ochrona uprawnień pracowniczych Dokonaj podziału obowiązków pracodawcy, które wynikają z obowiązków Uczeń samodzielnie wyszukuje materiały na dany temat zdobywa wiedzę wykraczającą poza wymagania programowe formułuje własne sądy na dany temat	Uczeń samodzielnie Wyszukuje materiały na dany temat zdobywa wiedzę wykraczającą poza wymagania programowe formułuje własne sądy na dany temat
II	Zagrożenia występujące w środowisku pracy	Jakie zagrożenia występują w środowisku pracy Co to są osłony Podaj najczęstsze przyczyny powstawania pożaru Omów pożary ciał stałych Jakie znasz środki gaszenia pożaru	Jakie czynniki zaliczamy do czynników szkodliwych i uciążliwych Jakie wymagania powinny spełniać osłony Omów pożary gazów palnych i cieczy Gaśnica pożarowa budowa i zastosowanie Wymień inne niż gaśnice środki pomocne w gaszeniu pożarów	Jakie mogą być źródła czynników niebezpiecznych i urazowych Omów wpływ zastosowań ochron osobistych w ograniczeniu oddziaływania na człowieka czynników niebezpiecznych Na jakie podstawowe grupy dzielimy pożary Scharakteryzuj pożary metali	Jakie są podstawowe zasady i metody ograniczenia niebezpiecznych, szkodliwych i uciążliwych czynników w środowisku pracy Omów znaczenia właściwego doboru pracowników i organizację pracy na bezpieczne zachowania pracowników	Uczeń samodzielnie Wyszukuje materiały na dany temat zdobywa wiedzę wykraczającą poza wymagania programowe formułuje własne sądy na dany temat

		<p>Co to jest hydronetka</p> <p>Gdzie powinien być rozmieszczony sprzęt gaśniczy</p> <p>Omów skutki porażenia prądem</p> <p>Jak zapobiegać porażeniu prądem elektrycznym</p>	<p>Rodzaje obrażeń wywołane przez prąd</p> <p>Omów postępowanie z porażonym przez prąd elektryczny</p>	<p>Gaśnica śniegowa i proszkowa: budowa i przeznaczenie</p> <p>Jak często powinny odbywać się kontrolne badania sprzętu gaśniczego</p> <p>Przedstaw rodzaje prądu elektrycznego</p> <p>Przedstaw etapy ratowania pożarowego przez prąd elektryczny</p>	<p>Jakie czynniki mają wpływ na szybkość palenia się ciał stałych</p> <p>Wyjaśnij fazy rozwoju pożaru</p> <p>Wymień rodzaje pian gaśniczych</p> <p>Omów mechanizm porażenia prądem</p> <p>Scharakteryzuj działania poprawiające stan bhp względem porażenia prądem elektrycznym</p>	
III	Zasady bezpieczeństwa pracy na stanowisku pracy	<p>Co to jest stanowisko pracy i z jakich składa się elementów</p> <p>Jakie czynności są zabronione na danym stanowisku pracy</p> <p>Co to są środki ochrony indywidualnej, jakie środki stosujemy do ochrony głowy i twarzy</p> <p>Jakie środki ochrony indywidualnej stosujemy przy pracach domowych</p> <p>Wymień środki ochrony indywidualnej stosowane podczas jazdy na rowerze</p> <p>Wymień znane ci zasady bezpiecznego korzystania z urządzeń elektrycznych</p> <p>Co to jest odzież ostrzegawcza</p>	<p>Przedstaw klasyfikację stanowisk pracy</p> <p>Omów podstawowe czynności przed rozpoczęciem pracy na danym stanowisku pracy</p> <p>Wymień środki stosowane do ochrony kończyn</p> <p>Jakie środki ochrony indywidualnej stosujemy przy pracach porządkowych</p> <p>Wymień środki ochrony indywidualnej stosowane podczas uprawiania sportów wodnych</p> <p>W jakich warunkach zabrania się korzystania z urządzeń elektrycznych</p> <p>Jaki sprzęt chroni przed upadkiem z wysokości</p>	<p>Wymień warunki otoczenia w miejscu pracy przy organizacji stanowisk roboczych</p> <p>Omów czynności podczas pracy na danym stanowisku pracy</p> <p>Wymień środki ochrony oczu i uszu</p> <p>Jakie środki ochrony indywidualnej stosujemy przy pracach malarskich</p> <p>Wymień środki ochrony indywidualnej stosowane podczas jazdy na rolkach i desce</p> <p>Jakich włączonych urządzeń elektrycznych nie można zostawić bez dozoru</p> <p>Wymień środki ochrony indywidualnej przed hałasem i drganiem mechanicznymi</p>	<p>Jakie działania konstrukcyjne należy podjąć przy organizacji stanowisk pracy</p> <p>Wymień środki ochrony dróg oddechowych i ciała</p> <p>Jakie środki ochrony indywidualnej stosujemy przy pracy w ogrodzie</p> <p>Wymień środki ochrony indywidualnej stosowane podczas uprawiania sportów zimowych</p> <p>scharakteryzuj zasady bezpiecznego korzystania z urządzeń elektrycznych</p> <p>Wymień środki ochrony indywidualnej przed substancjami żrącymi: chemicznymi</p>	<p>Uczeń samodzielnie Wyszukuje materiały na dany temat</p> <p>zdobywa wiedzę wykraczającą poza wymagania programowe</p> <p>formułuje własne sądy na dany temat</p>
IV	Wypadki przy pracy. Zasady udzielania pierwszej pomocy	<p>Co to jest wypadek przy pracy</p> <p>W jakich sytuacjach nie przysługują świadczenia powypadkowe</p> <p>Na jakiej podstawie następuje uznanie zdarzenia za wypadek w drodze do pracy lub z pracy</p> <p>Scharakteryzuj pojęcie renty z tytułu niezdolności do pracy</p> <p>Jakie znasz przyczyny wypadków przy pracy</p> <p>Co nazywamy pierwszą pomocą na miejscu wypadku</p>	<p>Jakie inne zdarzenia traktowane są na równi z wypadkiem przy pracy</p> <p>Co to jest zasiłek chorobowy i świadczenie rehabilitacyjne</p> <p>Podaj definicję wypadku w drodze do pracy lub z pracy</p> <p>Komu przysługują dodatki pielęgnacyjny</p> <p>Jakie są najczęstsze niebezpieczne zdarzenia powodujące wypadki</p> <p>Jakie są cele udzielenia pierwszej pomocy</p>	<p>Kto ma obowiązek zawiadomienia o wypadku przy pracy i gdzie należy złożyć zawiadomienie</p> <p>Wymień świadczenia powypadkowe przysługujące poszkodowanemu pracownikowi</p> <p>Co to jest karta wypadku i kto ją wypełnia</p> <p>Kto prowadzi rejestr wypadków przy pracy i jakie dane on zawiera</p> <p>Co to jest renta szkoleniowa</p> <p>Jakie są etapy udzielania pierwszej pomocy</p>	<p>Wymień obowiązki zespołu powypadkowego</p> <p>Opis procedury postępowania powypadkowych</p> <p>Jak zabezpieczyć miejsce wypadku</p> <p>Omów dokumentację powypadkową</p> <p>Jakie działania w zakładzie pracy można zaliczyć do klasycznej profilaktyki wypadków przy pracy</p> <p>Jakich zasad należy przestrzegać przystępując do akcji ratunkowej</p>	<p>Uczeń samodzielnie Wyszukuje materiały na dany temat</p> <p>zdobywa wiedzę wykraczającą poza wymagania programowe</p> <p>formułuje własne sądy na dany temat</p>

Uczeń otrzymuje ocenę wyższą, jeśli opanował wiadomości i umiejętności dotyczące ocen niższych
Uczeń, który nie opanował zagadnień dla oceny dopuszczającej otrzymuje ocenę niedostateczną

Formy sprawdzania wiadomości:

- sprawdzian pisemny z zamkniętej partii materiału, zapowiadany z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, może mieć formę testu,
- sprawdzian z trzech ostatnich lekcji, zapowiadany lub nie, może mieć formę testu,
- kartkówka może odbyć się bez zapowiadania i obejmuje ostatnią poprzedzającą jednostkę lekcyjną, może mieć formę testu, czas jej trwania jest nie dłuższy niż 15 minut,
- odpowiedź ustna,
- praca domowa,
- aktywność i postawa na lekcji (zależnie od sytuacji stworzonych na lekcji, nie musi dotyczyć wszystkich uczniów).

Inne źródła oceny do wyboru przez nauczyciela:

- praca na lekcji,
- udział w konkursach przedmiotowych,
- referaty,
- wykonywanie pomocy szkolnych,
- inne prace dodatkowe – do wyboru przez nauczyciela.

Uwagi o ocenianiu:

- uczeń raz w półroczu może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (nie dotyczy to zapowiedzianych sprawdzianów),
- jeżeli z przyczyn usprawiedliwionych uczeń nie może przystąpić do sprawdzianu z całą klasą, to powinien uczynić w terminie wyznaczonym przez nauczyciela (w przeciwnym razie otrzyma ocenę niedostateczną),

- w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności na sprawdzianie uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną,
- kartkówki nie podlegają poprawie.

TABELA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH

Przedmiot: Język angielski	Klasa: 1 TES
Nauczyciel: Magdalena Czyściecka	Poziom: III.1.R
Tygodniowy wymiar godzin wg planu: 3	Półrocze I i II
Program nauczania: Program nauczania dla III etapu edukacyjnego (4-letnie liceum i 5-letnie technikum) zgodny z nową podstawą programową.	
Zakres materiału wraz z przybliżonym rozkładem terminów prac klasowych, sprawdzianów uzgodnionych:	
1. Food for health: Słownictwo: żywność, przygotowywanie posiłków, choroby i leczenie; gramatyka: rzeczowniki policzalne i niepoliczalne, użycie a few, a little, many, much, konstrukcje czasownikowe; mówienie: odgrywanie ról, czytanie: wielokrotny wybór; słuchanie: odpowiedzi na pytania; środki językowe: transformacje zdań; pisanie: e-mail prywatny Sprawdzian: październik	
2. Amazing people: Słownictwo: osobowość; różne dolegliwości i niepełnosprawności; gramatyka: konstrukcja used to, past continuous; mówienie: odrywanie ról; czytanie: zdania z lukami; słuchanie: tekst z lukami; środki językowe: mini dialogi, wybór wielokrotny; pisanie: wpis na blogu Sprawdzian: grudzień	
3. Love to learn Słownictwo: edukacja; gramatyka: czas Present Perfect; mówienie: odgrywanie ról; czytanie: zdania z lukami; słuchanie: dobieranie zdań do wypowiedzi; środki językowe: mini dialogi, transformacje zdań, uzupełnianie luk; pisanie: list formalny z zapytaniem Sprawdzian: luty	
4. Invention Słownictwo: nauka i naukowcy, sprzęt elektroniczny; gramatyka: past perfect, zdania podrzędnie złożone; mówienie: odgrywanie ról; czytanie: zdania z lukami; słuchanie: tekst z lukami; środki językowe: tłumaczenie fragmentów zdań, transformacje zdań, pisanie: wpis na blogu Sprawdzian: kwiecień	
5. Let's go Słownictwo: transport, wakacje; gramatyka: wyrażanie przyszłości, czasowniki modalne; mówienie: odgrywanie ról; czytanie: odpowiedzi na pytania; słuchanie: odpowiedzi na pytania; środki językowe: uzupełnianie luk w dialogu; pisanie: list formalny z zażaleniem Sprawdzian: czerwiec	
Podręczniki obowiązkowe: Impulse 2, autorzy: Anna Cole, Karolina Kotorowicz-Jasińska Zalecane dodatkowe pomoce dydaktyczne:	
Wymagania formalne: zeszyt podręcznik zeszyt ćwiczeń	

Zespół Szkół Górniczo-Energetycznych im. S. Staszica w Koninie
rok szkolny 2024/25

<p>Formy sprawdzania wiadomości:</p> <ul style="list-style-type: none"> – praca klasowa poprzedzona lekcją powtórzeniową, zapowiadana z tygodniowym wyprzedzeniem, – sprawdzian pisemny z zamkniętej partii materiału, zapowiadany z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, może mieć formę testu, – sprawdzian z trzech ostatnich lekcji, zapowiadany lub nie, może mieć formę testu, – kartkówka może odbyć się bez zapowiadania i obejmuje ostatnią poprzedzającą jednostkę lekcyjną, może mieć formę testu, czas jej trwania jest nie dłuższy niż 15 minut, – odpowiedź ustna, – praca domowa, – aktywność i postawa na lekcji (zależnie od sytuacji stworzonych na lekcji, nie musi dotyczyć wszystkich uczniów).	<p>Inne źródła oceny do wyboru przez nauczyciela:</p> <ul style="list-style-type: none"> – praca na lekcji, – udział w konkursach przedmiotowych, – udział w olimpiadach, – udział w projektach,
<p>Uwagi o ocenianiu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dwa razy w semestrze może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (nie dotyczy to zapowiedzianych sprawdzianów), – jeżeli z przyczyn usprawiedliwionych uczeń nie może przystąpić do sprawdzianu z całą klasą, to powinien uczynić w terminie wyznaczonym przez nauczyciela (w przeciwnym razie otrzyma ocenę niedostateczną), – w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności na sprawdzianie uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną, – kartkówki nie podlegają poprawie.	
<p>Wymagania na poszczególne oceny:</p> <p>https://docs.google.com/document/d/1o7Fbjd4rOXvsFGzanXyBb6UlfZ7mYnbC</p>	

TABELA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH

Przedmiot: język polski	Klasa: I TES
Nauczyciel: Wioletta Poturała	Poziom: podstaowy
Tygodniowy wymiar godzin wg planu: 3	Półroczcie I i II
Program nauczania: Oblicza epok. Program nauczania języka polskiego liceum ogólnokształcące i technikum zakres podstawowy.	
Zakres materiału wraz z przybliżonym rozkładem terminów prac klasowych, sprawdzianów uzgodnionych:	
Biblia w literaturze i kulturze 1) fragmenty „Księgi Rodzaju”, „Księgi Hioba”, „Księgi Koheleta”, „Księgi Psalmów”, „Apokalipsy wg św. Jana”; Sprawdzian: październik	
Literatura Greków i Rzymian 2) Jan Parandowski, „Mitologia”, część I „Grecja”; 3) Homer, „Iliada” (fragmenty), „Odyseja” (fragmenty); 4) Sofokles, „Antygona”; 5) Horacy – wybrane utwory; Sprawdzian: listopad	
Średniowiecze 6) „Bogurodzica”; „Lament świętokrzyski” (fragmenty); „Legenda o św. Aleksym” (fragmenty); „Rozmowa Mistrza Polikarpa ze Śmiercią” (fragmenty); 7) „Kwiatki świętego Franciszka z Asyżu”(fragmenty); 8) „Pieśń o Rolandzie” (fragmenty); 9) Gall Anonim, „Kronika polska” (fragmenty); 10) Dante Alighieri, „Boska komedia” (fragmenty); Sprawdzian: styczeń	
Renesans 11) Jan Kochanowski, wybrane pieśni, w tym: „Pieśń IX” ks. I, „Pieśń V” ks. II; psalmy, w tym „Psalm 13”, „Psalm 47”; tren IX, X, XI, XIX; „Odprawa posłów greckich”; Sprawdzian: marzec	
Barok 12) Piotr Skarga, „Kazania sejmowe” (fragmenty); 13) wybrane wiersze następujących poetów: Daniel Naborowski, Jan Andrzej Morsztyn, Mikołaj Sep-Szarzyński; 14) Jan Chryzostom Pasek, Pamiętniki (fragmenty); 15) William Szekspir, „Makbet” 16) Molier, „Skąpiec”; Sprawdzian: maj	
Ponadto: kartkówki ze znajomości treści lektury na lekcji rozpoczynającej omawianie utworu; sprawdzenie umiejętności tworzenia dłuższej pracy pisemnej oraz czytania tekstu ze zrozumieniem.	
Podręczniki obowiązkowe: D. Chemperek, A. Kalbarczyk, D. Trześniowski. Oblicza epok. Podręcznik do języka polskiego dla liceum i technikum, klasa I, cz. I i II. WSiP, Warszawa 2022	
Zalecane dodatkowe pomoce dydaktyczne: słowniki i poradniki językowe, np. słownik ortograficzny, frazeologiczny, poprawnej polszczyzny.	
Wymagania formalne: zeszyt, podręcznik	

Zespół Szkół Górniczo-Energetycznych im. S. Staszica w Koninie
rok szkolny 2024/25

<p>Formy sprawdzania wiadomości:</p> <ul style="list-style-type: none"> - praca klasowa poprzedzona lekcją powtórzeniową, zapowiadana z tygodniowym wyprzedzeniem, - sprawdzian pisemny z zamkniętej partii materiału, zapowiadany z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, może mieć formę testu, - sprawdzian z trzech ostatnich lekcji, zapowiadany lub nie, może mieć formę testu, - kartkówka może odbyć się bez zapowiadania i obejmuje ostatnią poprzedzającą jednostkę lekcyjną, może mieć formę testu, czas jej trwania jest nie dłuższy niż 15 minut, - odpowiedź ustna, - praca przy komputerze, - praca domowa, - aktywność i postawa na lekcji (zależnie od sytuacji stworzonych na lekcji, nie musi dotyczyć wszystkich uczniów).	<p>Inne źródła oceny do wyboru przez nauczyciela:</p> <ul style="list-style-type: none"> - praca na lekcji, - udział w konkursach przedmiotowych, - udział w olimpiadach, - referaty, - wykonywanie pomocy szkolnych, - inne prace dodatkowe – do wyboru przez nauczyciela.
<p>Uwagi o ocenianiu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uczeń dwa razy w okresie może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (nie dotyczy to zapowiedzianych sprawdzianów), - jeżeli z przyczyn usprawiedliwionych uczeń nie może przystąpić do sprawdzianu z całą klasą, to powinien uczynić w terminie wyznaczonym przez nauczyciela (w przeciwnym razie otrzyma ocenę niedostateczną), - w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności na sprawdzianie uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną, - kartkówki nie podlegają poprawie.	
<p>Wymagania na poszczególne oceny:</p>	

Ogólne kryteria oceniania dla klasy I szkoły ponadpodstawowej

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- nie przyswoił podstawowych wiadomości i umiejętności z zakresu podstawowego podstawy programowej, co nie pozwala na kontynuację nauki w klasie wyższej;
- nie rozumie większości wiadomości z zakresu programu nauczania;
- nie umie stosować nabytej wiedzy;
- nie potrafi zaprezentować zdobytej wiedzy;
- nie utrwała zdobytej wiedzy.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

- wykazuje nieliczne braki w opanowaniu podstawowych wiadomości i umiejętności z zakresu podstawowego podstawy programowej;
- nie rozumie niektórych zagadnień materiału programowego;
- stosuje zdobytą wiedzę przy pomocy nauczyciela;
- często popełnia błędy językowe w wypowiedziach ustnych i pisemnych;
- ma trudności w utrwalaniu zdobytej wiedzy.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności z zakresu podstawowego podstawy programowej;
- rozumie zdobytą wiedzę;
- stara się zastosować zdobytą wiedzę;
- popełnia nieliczne błędy językowe w wypowiedziach ustnych i pisemnych;
- przejawia braki w trwałym opanowaniu materiału programowego.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności z zakresu podstawowego podstawy programowej;
- rozumie zdobytą wiedzę;
- stosuje zdobytą wiedzę;
- popełnia drobne usterki językowe w wypowiedziach ustnych i pisemnych;
- w każdej sytuacji wykazuje się dobrą znajomością zdobytej wiedzy.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- opanował wszystkie wiadomości i umiejętności z zakresu podstawowego podstawy programowej;
- samodzielnie interpretuje posiadane wiadomości;
- swobodnie stosuje zdobytą wiedzę;
- nie popełnia błędów językowych w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych;
- swobodnie operuje wiedzą z zakresu podstawowego podstawy programowej.

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:

- biegle opanował wszystkie wiadomości i umiejętności z zakresu podstawowego podstawy programowej lub dodatkowo przyswoił wiadomości wykraczające poza zakres programu nauczania;
- interpretuje zdobytą wiedzę w sposób samodzielny i oryginalny;
- samodzielnie wykorzystuje zdobyte wiadomości w sytuacjach problemowych;
- prezentuje wiedzę, posługując się precyzyjnym językiem i bogatym słownictwem;
- swobodnie operuje wiedzą pochodzącą z różnych źródeł.

Szczegółowe kryteria oceniania dla klasy I szkoły ponadpodstawowej

ZAKRES PODSTAWOWY

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie spełnia kryteriów na ocenę dopuszczającą.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich.

- rozumie podstawy podziału literatury na epoki;
- wymienia epoki literackie w porządku chronologicznym od starożytności do oświecenia;
- z pomocą nauczyciela sytuuje utwory literackie w poszczególnych okresach, w szczególności w: starożytności, średniowieczu, renesansie, baroku;
- na ogół trafnie rozpoznaje konwencje literackie: realistyczną i fantastyczną;
- rozróżnia podstawowe gatunki epickie, liryczne, dramatyczne i częściowo gatunki synkretyczne, w tym: gatunki poznane w szkole podstawowej oraz epos, odę, tragedię antyczną, psalm, kronikę;
- rozpoznaje w tekście literackim środki wyrazu artystycznego poznane w szkole podstawowej oraz niektóre środki znaczeniowe (np. oksymoron), leksykalne (np. frazeologizmy), składniowe (np. wyliczenie), i wersyfikacyjne (np. przerzutnię);
- przy pomocy nauczyciela interpretuje treści alegoryczne i symboliczne utworu literackiego;
- na ogół trafnie rozpoznaje w tekstach literackich: komizm, humor;
- na poziomie ogólnym rozumie pojęcie groteski i potrafi wymienić jej cechy na podstawie *Rozmowy Mistrza Polikarpa ze Śmiercią* lub innego tekstu;
- zna i przy pomocy nauczyciela rozumie treść utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe dla zakresu podstawowego;
- na poziomie ogólnym rozpoznaje tematykę i problematykę omawianych tekstów biblijnych i antycznych, średniowiecznych, renesansowych, barokowych;

- na poziomie ogólnym i przy pomocy nauczyciela rozpoznaje sposoby kreowania w utworze literackim: świata przedstawionego (fabuły, bohaterów, akcji, wątków, motywów), narracji, sytuacji lirycznej;
- rozumie pojęcie motywu literackiego i toposu, rozpoznaje podstawowe motywy i toposy, np. *danse macabre*, *memento mori*, *theatrum mundi*;
- z pomocą nauczyciela odwołuje się do wybranych tekstów poznanych w szkole podstawowej, w tym: trenów i pieśni Jana Kochanowskiego, bajek Ignacego Krasickiego, *Dziadów* cz. II oraz *Pana Tadeusza* Adama Mickiewicza, *Zemsty* Aleksandra Fredry, *Balladyny* Juliusza Słowackiego;
- podejmuje próbę porównywania utworów literackich lub ich fragmentów;
- przedstawia z pomocą nauczyciela propozycję odczytania utworu na poziomie dosłownym;
- z pomocą nauczyciela wykorzystuje w interpretacji utworów literackich kontekst historycznoliteracki i biograficzny;
- rozpoznaje obecne w utworach literackich wybrane wartości uniwersalne, np. dobro, piękno; i narodowe, np. tradycja.

I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury.

- potrafi przetwarzać i układać pod względem ważności proste informacje z tekstów;
- przy pomocy nauczyciela analizuje strukturę tekstu: odczytuje jego sens, główną myśl, sposób prowadzenia wywodu oraz argumentację;
- rozpoznaje niektóre teksty retoryczne (przemówienie) i popularnonaukowe (notatka encyklopedyczna, definicja);
- wie, że starożytny teatr grecki wpłynął na rozwój sztuki teatralnej;
- z pomocą nauczyciela rozumie pojęcie *katharsis*;
- potrafi scharakteryzować główne prądy filozoficzne epoki: stoicyzm, epikureizm, humanizm, racjonalizm;
- zazwyczaj potrafi odczytać na poziomie dosłownym pozaliterackie teksty kultury;
- z reguły odróżnia dzieła kultury wysokiej od tekstów kultury popularnej.

II. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego.

- przy pomocy nauczyciela wykorzystuje wiedzę z dziedziny fleksji, słowotwórstwa, frazeologii i składni do analizy i interpretacji tekstów oraz podczas tworzenia własnych wypowiedzi;
- zna i potrafi rozróżnić typy zdań wielokrotnie złożonych;
- z pomocą nauczyciela rozpoznaje argumentacyjny charakter różnych konstrukcji składniowych;
- rozumie, że szyk wyrazów w zdaniu może zmieniać znaczenie wypowiedzi.

II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka.

- rozróżnia pojęcie stylu i stylizacji;
- na poziomie ogólnym potrafi określić podstawowe znaczenie zapożyczeń w tekście;
- zna wybrane biblizmy, mitologizmy, sentencje i aforyzmy wywodzące się z mitologii, Biblii oraz polskiej tradycji ludowej;
- rozpoznaje stylizację biblijną;
- częściowo rozpoznaje słownictwo o charakterze wartościującym.

II. Kształcenie językowe. Komunikacja językowa i kultura języka.

- rozumie pojęcie znaku językowego;
- wie, że język to system znaków;
- zna pojęcie aktu komunikacji językowej;
- potrafi wymienić wybrane funkcje tekstu (informatywną, poetycką, metajęzykową, ekspresywną, impresywną – w tym perswazyjną);
- rozpoznaje z pomocą nauczyciela niektóre zjawiska powodujące niejednoznaczność wypowiedzi (np. paradoks);
- stosuje niektóre zasady etyki wypowiedzi; wartościuje wybrane wypowiedzi językowe, stosując przejrzyste (jednoznaczne) kryteria, np. prawda – fałsz, poprawność – niepoprawność;
- na ogół stosuje zasady etykiety językowej w wypowiedziach ustnych i pisemnych odpowiednio do sytuacji;
- z pomocą nauczyciela dostrzega zmiany w komunikacji językowej związane z rozwojem jej form (np. komunikacji internetowej).

II. Kształcenie językowe. Ortografia i interpunkcja.

- stosuje podstawowe zasady ortografii poznane w szkole podstawowej;
- wykorzystuje podstawowe zasady interpunkcji w zdaniach złożonych (oddzielanie przecinkiem zdań składowych).

III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki.

- przy pomocy nauczyciela formułuje tezy i argumenty w wypowiedzi ustnej i pisemnej;
- próbuje określać cele perswazyjne w wypowiedzi literackiej i nieliterackiej;
- na ogół rozumie i próbuje stosować w tekstach retorycznych zasadę kompozycyjną (np. teza, argumenty, apel, pointa);
- przy pomocy nauczyciela potrafi wskazać użyte w tekście środki retoryczne: powtórzenie, anafora, epifora, pytanie retoryczne, apostrofa, wyliczenie, wykrzyknienie;
- potrafi wyróżnić argumenty w swojej wypowiedzi pisemnej;
- przy pomocy nauczyciela próbuje zrozumieć, na czym polega logika i konsekwencja toku rozumowania w wypowiedziach argumentacyjnych.

III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie.

- ma swoje racjonalne zdanie, ale nie zawsze potrafi je uzasadnić;
- zazwyczaj umie zbudować wypowiedź z uwzględnieniem celu i adresata;
- na ogół potrafi dostrzec przejawy agresji językowej;
- przy pomocy nauczyciela formułuje pytania, odpowiedzi, oceny, redaguje proste informacje;
- z pomocą nauczyciela tworzy wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, definicja, hasło encyklopedyczne, notatka syntetyzująca;
- z pomocą nauczyciela odróżnia streszczenie od parafrazy;
- z pomocą nauczyciela tworzy plan kompozycyjny tekstów o charakterze argumentacyjnym;
- próbuje stosować retoryczne zasady kompozycyjne w tworzeniu własnego tekstu;
- wygłasza mowę, popełniając błędy, które nie zakłócają komunikatywności;
- z pomocą nauczyciela interpretuje tekst, formułuje argumenty na podstawie tekstu oraz znanych kontekstów, w tym własnego doświadczenia, próbuje przeprowadzić logiczny wywód służący uprawomocnieniu formułowanych sądów;
- zna zasady poprawności językowej i stylistycznej i próbuje je stosować w tworzeniu własnego tekstu;
- wykorzystuje wiedzę o języku w pracy redakcyjnej nad tekstem własnym.

IV. Samokształcenie.

- potrafi uczyć się samodzielnie;
- próbuje porządkować informacje; w niewielkim stopniu potrafi syntetyzować poznawane treści wokół problemu, tematu, zagadnienia;
- rzadko korzysta z literatury naukowej lub popularnonaukowej;
- próbuje stosować odpowiednie cytaty w swoich wypowiedziach;
- w niewielkim stopniu wykorzystuje multimedialne źródła informacji (słowniki on-line, autorskie strony internetowe) do przygotowania samodzielnych zadań;
- gromadzi informacje potrzebne do napisania sprawdzianu lub wykonania zadania domowego.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich.

- rozumie podstawy podziału literatury na epoki: starożytność, średniowiecze, renesans, barok;
- wymienia epoki literackie w porządku chronologicznym od starożytności do oświecenia;
- sytuuje utwory literackie w poszczególnych okresach, w szczególności w: starożytności, średniowieczu, renesansie, baroku;
- rozpoznaje konwencje literackie: realistyczną, fantastyczną i groteskową;

- rozróżnia gatunki epickie, liryczne, dramatyczne i synkretyczne, w tym: gatunki poznane w szkole podstawowej oraz epos, odę, tragedię antyczną, psalm, kronikę, satyrę, sielanekę;
- rozpoznaje w tekście literackim środki wyrazu artystycznego poznane w szkole podstawowej oraz środki znaczeniowe (np. oksymoron, peryfrazę, hiperbolę), leksykalne (np. frazeologizmy), składniowe (np. antytezę, paralelizm, wyliczenie, epiforę), wersyfikacyjne (np. przerzutnię); próbuje określić ich funkcje w utworze literackim;
- interpretuje treści alegoryczne i symboliczne utworu literackiego;
- rozpoznaje w tekstach literackich: ironię i autoironię, komizm, tragizm, humor, patos;
- rozumie pojęcie groteski i potrafi wymienić jej cechy; rozpoznaje ją w tekstach omawianych epok;
- wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe; rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów oraz jej związek z programami i ideami epoki literackiej;
- rozpoznaje tematykę i problematykę omawianych tekstów biblijnych i antycznych, średniowiecznych, renesansowych, barokowych;
- rozpoznaje sposoby kreowania w utworze literackim: świata przedstawionego (fabuły, bohaterów, akcji, wątków, motywów), narracji, sytuacji lirycznej; dokonuje próby ich interpretacji i wartościowania;
- rozumie pojęcie motywu literackiego i toposu, rozpoznaje podstawowe motywy i toposy: *dance macabre*, *memento mori*, *ars moriendi*, motyw sokoła, *theatrum mundi*;
- potrafi posłużyć się wiedzą o tekstach poznanych w szkole podstawowej, w tym: trenów i pieśni Jana Kochanowskiego, bajek Ignacego Krasickiego, *Dziadów* cz. II oraz *Pana Tadeusza* Adama Mickiewicza, *Zemsty* Aleksandra Fredry, *Balladyny* Juliusza Słowackiego;
- porównuje utwory literackie lub ich fragmenty, dostrzega kontynuacje i nawiązania w porównywanych utworach;
- przedstawia propozycję odczytania utworu na poziomie dosłownym;
- wykorzystuje w interpretacji utworów literackich kontekst historycznoliteracki i biograficzny;
- rozpoznaje obecne w utworach literackich wartości uniwersalne, np. dobro, piękno, altruizm, odpowiedzialność, tolerancja, i narodowe, np. tradycja, patriotyzm.

I. Kształcenie literackie i językowe. Odbiór tekstów kultury.

- przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów w stopniu umożliwiającym funkcjonalne ich wykorzystanie podczas lekcji i w samodzielnej pracy;
- odczytuje sens utworu, jego główną myśl, sposób prowadzenia wywodu oraz argumentację;
- rozpoznaje specyfikę tekstów publicystycznych, retorycznych (przemówienie) i popularnonaukowych (notatka encyklopedyczna, definicja);
- określa wpływ starożytnego teatru greckiego na rozwój sztuki teatralnej;

- rozumie pojęcie *katharsis*;
- charakteryzuje główne prądy filozoficzne: stoicyzm, epikureizm, teocentryzm, antropocentryzm, humanizm, oraz określa ich wpływ na kulturę epoki;
- odczytuje na poziomie dosłownym pozaliterackie teksty kultury, stosując kod właściwy w danej dziedzinie sztuki;
- odróżnia dzieła kultury wysokiej od tekstów kultury popularnej.

II. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego.

- wykorzystuje wiedzę z dziedziny fleksji, słowotwórstwa, frazeologii i składni w analizie i interpretacji tekstów oraz przy tworzeniu własnych wypowiedzi;
- zna i potrafi rozróżnić typy zdań wielokrotnie złożonych; rozpoznaje ich funkcje w tekście;
- potrafi wykorzystać zdania złożone podrzędnie do budowania wypowiedzi o charakterze argumentacyjnym;
- rozumie, że szyk wyrazów w zdaniu wpływa na znaczenie wypowiedzi.

II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka.

- rozróżnia pojęcie stylu i stylizacji; potrafi odnaleźć w utworze stylizację biblijną;
- określa rodzaje zapożyczeń w języku polskim;
- zna i rozumie biblizmy, mitologizmy, sentencje, przysłowia i aforyzmy obecne w literaturze;
- rozpoznaje rodzaje stylizacji (biblijna, mitologiczna) oraz określa ich funkcje w tekście;
- rozpoznaje słownictwo o charakterze wartościującym; odróżnia słownictwo neutralne od słownictwa o zabarwieniu emocjonalnym.

II. Kształcenie językowe. Komunikacja językowa i kultura języka.

- zna, rozumie i stosuje pojęcie znaku językowego oraz języka jako systemu znaków; rozróżnia typy znaków i określa ich funkcje w tekście;
- zna pojęcie aktu komunikacji językowej oraz jego składowe (komunikat, nadawca, odbiorca, kod, kontekst, kontakt);
- rozpoznaje i określa funkcje tekstu (informatywną, poetycką, metajęzykową, ekspresywną, impresywną – w tym perswazyjną);
- rozpoznaje niektóre zjawiska powodujące niejednoznaczność wypowiedzi, np. paradoksy, homonimie;
- stara się posługiwać różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej;
- stosuje zasady etyki wypowiedzi;
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych stosuje zasady etykiety językowej odpowiednio do sytuacji;

- dostrzega zmiany w komunikacji językowej związane z rozwojem jej form (np. komunikacji internetowej).

II. Kształcenie językowe. Ortografia i interpunkcja.

- wykorzystuje zasady ortograficzne poznane w szkole podstawowej;
- tworzy wypowiedzi, stosując zasady ortografii i interpunkcji języka polskiego.

III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki.

- formułuje tezy i argumenty w samodzielnie stworzonej wypowiedzi ustnej i pisemnej;
- wskazuje i rozróżnia cele perswazyjne w wypowiedzi literackiej i nieliterackiej;
- rozumie i stosuje w tekstach retorycznych zasadę kompozycyjną (np. teza, argumenty, apel, pointa);
- zna podstawowe środki retoryczne (powtórzenie, anafora, epifora, pytanie retoryczne, apostrofa, apel, wyliczenie, paralelizm, wykrzyknienie, czasowniki w 1 osobie liczby pojedynczej i liczby mnogiej, inwersja);
- rozróżnia typy argumentów (rzeczowe, logiczne, emocjonalne – pozamerytoryczne);
- rozumie, na czym polega logika i konsekwencja toku rozumowania w wypowiedziach argumentacyjnych i stosuje je we własnych tekstach.

III. Tworzenie wypowiedzi. mówienie i pisanie.

- zgadza się z cudzymi poglądami lub podejmuje próbę polemiki z nimi, uzasadniając własne zdanie;
- budując wypowiedź, określa jej cel, adresata i funkcję, którą ma spełnić;
- dostrzega przejawy agresji językowej;
- zgodnie z normami formułuje pytania, odpowiedzi, oceny, redaguje informacje, uzasadnienia, komentarze, głos w dyskusji;
- tworzy wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, definicja, hasło encyklopedyczne, notatka syntetyzująca;
- odróżnia streszczenie od parafrazy;
- tworzy plan kompozycyjny tekstów o charakterze argumentacyjnym;
- stosuje retoryczne zasady kompozycyjne w tworzeniu własnego tekstu;
- wygłasza mowę z zastosowaniem środków pozajęzykowych;
- interpretuje tekst, formułuje argumenty na podstawie tekstu oraz znanych kontekstów, w tym własnego doświadczenia, przeprowadza logiczny wywód służący uprawomocnieniu formułowanych sądów;
- zna zasady poprawności językowej i stylistycznej i stosuje je w tworzeniu własnego tekstu;

- wykorzystuje wiedzę o języku w pracy redakcyjnej nad tekstem własnym, stosuje kryteria poprawności językowej.

IV. Samokształcenie.

- pracuje samodzielnie;
- przygotowuje różne formy prezentacji własnego stanowiska (wypowiedź, referat, prezentacja);
- porządkuje informacje w problemowe całości, np. wg epoki literackiej, autora, utworu, motywu;
- korzysta z literatury naukowej lub popularnonaukowej;
- wybiera z tekstu odpowiednie cytaty i stosuje je w wypowiedzi;
- wzbogaca swoją wypowiedź pozajęzykowymi środkami komunikacji (mimika, gestykulacja);
- wykorzystuje multimedialne źródła informacji (słowniki on-line, autorskie strony internetowe);
- gromadzi i na ogół trafnie przetwarza informacje w celu wykorzystywania ich podczas lekcji, zajęć pozalekcyjnych oraz pracy w domu.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:

I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich.

- rozumie podział literatury na epoki: starożytność, średniowiecze, renesans, barok;
- wymienia epoki literackie w porządku chronologicznym od starożytności do baroku;
- sytuuje utwory literackie w poszczególnych okresach, w szczególności w: starożytności, średniowieczu, renesansie, baroku;
- rozpoznaje konwencje literackie i określa ich cechy w utworach (realistyczną, fantastyczną, symboliczną, groteskową);
- rozróżnia gatunki epickie, liryczne, dramatyczne i synkretyczne, w tym: gatunki poznane w szkole podstawowej oraz epos, odę, tragedię antyczną, psalm, kronikę, dramat szekspirowski, a także odmiany powieści i dramatu;
- rozpoznaje w tekście literackim środki wyrazu artystycznego poznane w szkole podstawowej oraz środki znaczeniowe: oksymoron, peryfrazę, hiperbolę; leksykalne, w tym frazeologizmy; składniowe: antytezę, paralelizm, wyliczenie, epiforę; wersyfikacyjne, w tym przerzutnię; określa ich funkcje;
- interpretuje treści alegoryczne i symboliczne utworu literackiego;
- rozpoznaje w tekstach literackich: ironię i autoironię, komizm, tragizm, humor, patos; określa ich funkcje w tekście;
- rozumie pojęcie groteski i potrafi wymienić jej cechy; rozpoznaje ją w tekstach omawianych epok oraz tekstach będących nawiązaniem;

- wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe; rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów oraz jej związek z programami i ideami epoki literackiej;
- rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów oraz jej związek z programami i ideami epoki literackiej, zjawiskami społecznymi, historycznymi, egzystencjalnymi i estetycznymi (np. teocentryzmem, uniwersalizmem, antropocentryzmem, humanizmem, sarmatyzmem) i poddaje ją refleksji;
- rozpoznaje sposoby kreowania w utworze literackim: świata przedstawionego (fabuły, bohaterów, akcji, wątków, motywów), narracji, sytuacji lirycznej; interpretuje je i wartościuje;
- rozumie pojęcie motywu literackiego i toposu, rozpoznaje motywy i toposy (np. motyw Apokalipsy, *dance macabre*, *memento mori*, *ars moriendi*, *stabat mater*, motyw sokoła, *theatrum mundi*) oraz dostrzega żywotność motywów biblijnych i antycznych w utworach literackich; określa ich rolę w tworzeniu znaczeń uniwersalnych;
- w interpretacji utworów literackich odwołuje się do tekstów poznanych w szkole podstawowej, w tym: trenów i pieśni Jana Kochanowskiego, bajek Ignacego Krasickiego, *Dziadów* cz. II oraz *Pana Tadeusza* Adama Mickiewicza, *Zemsty* Aleksandra Fredry, *Balladyny* Juliusza Słowackiego;
- porównuje utwory literackie lub ich fragmenty, dostrzega kontynuacje i nawiązania w porównywanych utworach, określa cechy wspólne i różne;
- przedstawia propozycję interpretacji utworu, wskazuje w tekście miejsca, które mogą stanowić argumenty na poparcie jego propozycji interpretacyjnej;
- wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, szczególnie kontekst historycznoliteracki, historyczny, kulturowy, filozoficzny, biograficzny, mitologiczny, biblijny, egzystencjalny;
- rozpoznaje obecne w utworach literackich wartości uniwersalne, np. prawda, dobro, piękno, altruizm, tolerancja, odpowiedzialność, i narodowe, np. symbole narodowe, tradycja narodowa, patriotyzm, określa ich rolę i związek z problematyką utworu oraz znaczenie dla budowania własnego systemu wartości.

I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury.

- przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów, np. publicystycznych, popularnonaukowych, naukowych;
- analizuje strukturę tekstu: odczytuje jego sens, główną myśl, sposób prowadzenia wywodu oraz argumentację;
- rozpoznaje specyfikę tekstów publicystycznych, retorycznych (przemówienie), popularnonaukowych (notatka encyklopedyczna, definicja); rozpoznaje środki językowe zastosowane w tekstach;
- określa wpływ starożytnego teatru greckiego na rozwój sztuki teatralnej;
- rozumie pojęcie *katharsis* i charakteryzuje jego rolę w kształtowaniu odbioru dzieła;

- charakteryzuje główne prądy filozoficzne oraz określa ich wpływ na kulturę epoki;
- odczytuje pozaliterackie teksty kultury, stosując kod właściwy w danej dziedzinie sztuki;
- odróżnia dzieła kultury wysokiej od tekstów kultury popularnej, stosuje kryteria pozwalające odróżnić arcydzieło od kiczu.

II. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego.

- wykorzystuje wiedzę z dziedziny fleksji, słowotwórstwa, frazeologii i składni w analizie i interpretacji tekstów oraz tworzeniu własnych wypowiedzi;
- rozumie zróżnicowanie składniowe zdań wielokrotnie złożonych, rozpoznaje ich funkcje w tekście i wykorzystuje je w budowie wypowiedzi o różnym charakterze;
- rozpoznaje argumentacyjny charakter różnych konstrukcji składniowych i ich funkcje w tekście; wykorzystuje je w budowie własnych wypowiedzi;
- rozumie rolę szyku wyrazów w zdaniu oraz określa rolę jego przekształceń w budowaniu znaczenia wypowiedzi.

II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka.

- definiuje i rozróżnia pojęcie stylu i stylizacji biblijnej, rozumie ich znaczenie w tekście;
- poprawnie określa rodzaje zapożyczeń i próbuje określić sposób ich funkcjonowania w polszczyźnie poznanych epok;
- zna, rozumie i wykorzystuje biblizmy, mitologizmy, sentencje, przysłowia i aforyzmy obecne w polskim dziedzictwie kulturowym;
- poprawnie rozpoznaje i nazywa rodzaje stylizacji (biblijna, mitologiczna itp.) oraz określa ich funkcje w tekście;
- rozpoznaje słownictwo o charakterze wartościującym; odróżnia słownictwo neutralne od słownictwa o zabarwieniu emocjonalnym, oficjalne od potocznego.

II. Kształcenie językowe. Komunikacja językowa i kultura języka.

- zna, rozumie i stosuje pojęcie znaku językowego oraz języka jako systemu znaków; rozróżnia typy znaków i określa ich funkcje w tekście;
- zna i rozumie pojęcie aktu komunikacji językowej oraz jego składowe (komunikat, nadawca, odbiorca, kod, kontekst, kontakt);
- rozpoznaje i określa funkcje tekstu (informatywną, poetycką, metajęzykową, ekspresywną, impresywną – w tym perswazyjną);
- rozpoznaje zjawiska powodujące niejednoznaczność wypowiedzi (np. paradoks), dba o jasność i precyzję komunikatu;
- posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej;
- odróżnia zamierzoną innowację językową od błędu językowego;

- stosuje zasady etyki wypowiedzi; wartościuje wypowiedzi językowe, stosując kryteria, np. prawda – fałsz, poprawność – niepoprawność;
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych stosuje zasady etykiety językowej odpowiednio do sytuacji;
- charakteryzuje zmiany w komunikacji językowej związane z rozwojem jej form (np. komunikacji internetowej).

II. Kształcenie językowe. Ortografia i interpunkcja.

- poprawnie stosuje zasady ortografii i interpunkcji poznane w szkole podstawowej;
- wykorzystuje składniowo-znaczeniowy charakter interpunkcji do uwypuklenia sensów redagowanego przez siebie tekstu.

III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki.

- formułuje tezy i argumenty w wypowiedzi ustnej i pisemnej przy użyciu odpowiednich konstrukcji składniowych;
- wskazuje i rozróżnia cele perswazyjne w wypowiedzi literackiej i nieliterackiej;
- rozumie i stosuje w tekstach retorycznych zasadę kompozycyjną (np. teza, argumenty, apel, pointa);
- wyjaśnia, w jaki sposób użyte środki retoryczne (np. pytania retoryczne, wyliczenia, wykrzyknienia, paralelizmy, powtórzenia, apostrofy, przerzutnie, inwersje) oddziałują na odbiorcę;
- rozróżnia typy argumentów (merytoryczne, logiczne, pozamerytoryczne), w tym argumenty pozamerytoryczne (np. odwołujące się do litości, niewiedzy, groźby, autorytetu, argumenty ad personam);
- rozumie, na czym polega logika i konsekwencja toku rozumowania w wypowiedziach argumentacyjnych, i stosuje je we własnych tekstach;
- odróżnia dyskusję od sporu i kłótni;
- rozpoznaje elementy erystyki w dyskusji i ocenia je pod względem etycznym.

III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie.

- zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie;
- buduje wypowiedź w sposób świadomy, ze znajomością jej funkcji językowej, z uwzględnieniem celu i adresata, z zachowaniem zasad retoryki;
- reaguje na przejawy agresji językowej, np. zadając pytania, prosząc o rozwinięcie lub uzasadnienie stanowiska, wykazując sprzeczność wypowiedzi;
- zgodnie z normami formułuje pytania, odpowiedzi, oceny, redaguje informacje, uzasadnienia, komentarze, głos w dyskusji;

- tworzy poprawne, spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, definicja, hasło encyklopedyczne, notatka syntetyzująca;
- sprawnie odróżnia streszczenie od parafrazy; funkcjonalnie stosuje je w zależności od celu wypowiedzi;
- poprawnie tworzy plan kompozycyjny tekstów o charakterze argumentacyjnym;
- poprawnie stosuje retoryczne zasady kompozycyjne w tworzeniu własnego tekstu;
- wygłasza mowę z uwzględnieniem środków pozajęzykowych (mimika, gesty, modulacja głosu);
- samodzielnie interpretuje tekst, formułuje argumenty na podstawie tekstu oraz znanych kontekstów, w tym własnego doświadczenia, przeprowadza logiczny wywód służący uprawomocnieniu formułowanych sądów;
- poprawnie stosuje zasady poprawności językowej i stylistycznej w tworzeniu własnego tekstu; potrafi weryfikować własne decyzje poprawnościowe;
- wykorzystuje wiedzę o języku w pracy redakcyjnej nad tekstem własnym, dokonuje korekty tekstu własnego, stosuje kryteria poprawności językowej.

IV. Samokształcenie.

- rozwija umiejętność pracy samodzielnej między innymi przez przygotowanie różnorodnych form prezentacji własnego stanowiska (wypowiedź, referat, prezentacja);
- porządkuje informacje w problemowe całości poprzez ich wartościowanie, syntetyzuje poznawane treści wokół problemu, tematu, zagadnienia oraz wykorzystuje je w swoich wypowiedziach;
- w celu poszerzania swojej wiedzy korzysta z literatury naukowej lub popularnonaukowej;
- sporządza bibliografię i przypis bibliograficzny, także źródeł elektronicznych;
- dokonuje selekcji źródeł;
- w celu wzbogacenia wypowiedzi lub jej uargumentowania potrafi wybrać z tekstu odpowiednie cytaty i zastosować je w wypowiedzi;
- wzbogaca swoją wypowiedź trafnie dobranymi pozajęzykowymi środkami komunikacji (mimika, gesty, modulacja głosu);
- w celu poszerzania swoich wiadomości i umiejętności posługuje się słownikami ogólnymi języka polskiego oraz słownikami specjalistycznymi (np. etymologicznymi, frazeologicznymi, skrótów, gwarowymi), także w wersji on-line;
- przygotowując się do zajęć, wykorzystuje multimedialne źródła informacji oraz dokonuje ich oceny;
- gromadzi i przetwarza informacje;
- w sposób funkcjonalny korzysta z zasobów multimedialnych, np. z: bibliotek, słowników on-line, wydawnictw e-book, autorskich stron internetowych; dokonuje wyboru źródeł internetowych, uwzględniając kryterium poprawności rzeczowej oraz krytycznie ocenia ich zawartość;

- dba o rozwój swoich zainteresowań oraz popularyzację osiągnięć, wykorzystując formę projektu.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich.

- rozumie podział literatury na epoki;
- wymienia epoki literackie w porządku chronologicznym od starożytności do oświecenia;
- sytuuje utwory literackie w poszczególnych okresach, w szczególności w: starożytności, średniowieczu, renesansie, baroku oraz w pozostałych (dotyczy kontekstów);
- właściwie rozpoznaje konwencje literackie i precyzyjnie określa ich cechy w utworach (realistyczną, fantastyczną, symboliczną, groteskową);
- rozróżnia gatunki epickie, liryczne, dramatyczne i synkretyczne, w tym: gatunki poznane w szkole podstawowej oraz epos, odę, tragedię antyczną, psalm, kronikę, dramat szekspirowski, a także odmiany powieści i dramatu; wymienia ich podstawowe cechy gatunkowe;
- trafnie rozpoznaje w tekście literackim środki wyrazu artystycznego poznane w szkole podstawowej oraz środki znaczeniowe: oksymoron, peryfrazę, eufonię, hiperbolę; leksykalne, w tym frazeologizmy; składniowe: antytezę, paralelizm, wyliczenie, epiforę, elipsę; wersyfikacyjne, w tym przerzutnię; określa ich funkcje;
- samodzielnie i wnikliwie interpretuje treści alegoryczne i symboliczne utworu literackiego;
- rozpoznaje w tekstach literackich: ironię i autoironię, komizm, tragizm, humor, patos; określa ich funkcje w tekście i rozumie wartościujący charakter;
- rozumie pojęcie groteski i potrafi wymienić jej cechy; rozpoznaje ją w tekstach omawianych epok oraz tekstach będących nawiązaniem; określa jej artystyczny i wartościujący charakter;
- wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe; rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów oraz jej związek z programami i ideami epoki literackiej;
- poprawnie rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów oraz jej związek z programami epoki literackiej, zjawiskami społecznymi, historycznymi, egzystencjalnymi i estetycznymi (teocentryzm, uniwersalizm, antropocentryzm, humanizm, reformacja, kontrreformacja, sarmatyzm); poddaje ją refleksji;
- trafnie rozpoznaje sposoby kreowania w utworze literackim: świata przedstawionego (fabuły, bohaterów, akcji, wątków, motywów), narracji, sytuacji lirycznej; interpretuje je i wartościuje;
- rozumie pojęcie motywu literackiego i toposu, rozpoznaje motywy i toposy (motyw Apokalipsy, *dance macabre*, *memento mori*, *ars moriendi*, *stabat mater*, motyw sokoła, *theatrum mundi*) oraz dostrzega żywotność motywów biblijnych i antycznych w utworach literackich; dokładnie określa ich rolę w tworzeniu znaczeń uniwersalnych;
- w interpretacji utworów literackich często i poprawnie odwołuje się do tekstów poznanych w szkole podstawowej, w tym: trenów i pieśni Jana Kochanowskiego, bajek Ignacego Krasickiego,

Dziadów cz. II oraz *Pana Tadeusza* Adama Mickiewicza, *Zemsty* Aleksandra Fredry, *Balladyny* Juliusza Słowackiego;

- konstruktywnie porównuje utwory literackie lub ich fragmenty, dostrzega kontynuacje i nawiązania w porównywanych utworach, określa cechy wspólne i różne;
- przedstawia własną, oryginalną i rzeczową propozycję interpretacji utworu, wskazuje w tekście miejsca, które mogą stanowić argumenty na poparcie jego propozycji interpretacyjnej;
- wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, szczególnie kontekst historycznoliteracki, historyczny, polityczny, kulturowy, filozoficzny, biograficzny, mitologiczny, biblijny, egzystencjalny i inne;
- trafnie rozpoznaje obecne w utworach literackich wartości uniwersalne (prawda, dobro, altruizm, piękno, tolerancja, odpowiedzialność) i narodowe (symbole narodowe, tradycja narodowa, patriotyzm); określa dokładnie ich rolę i związek z problematyką utworu oraz znaczenie dla budowania własnego systemu wartości.

I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury.

- szybko i sprawnie przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów, np. publicystycznych, popularnonaukowych, naukowych;
- poprawnie i dokładnie analizuje strukturę tekstu: odczytuje jego sens, główną myśl, sposób prowadzenia wywodu oraz argumentację;
- rozpoznaje specyfikę tekstów publicystycznych, retorycznych (przemówienie), popularnonaukowych (notatka encyklopedyczna, definicja); rozpoznaje środki językowe i ich funkcje zastosowane w tekstach;
- precyzyjnie określa wpływ starożytnego teatru greckiego na rozwój sztuki teatralnej;
- posługuje się pojęciem *katharsis* i charakteryzuje jego rolę w kształtowaniu odbioru dzieła;
- wyczerpująco charakteryzuje główne prądy filozoficzne oraz określa ich wpływ na kulturę epoki;
- na poziomie dosłownym i przenośnym odczytuje pozaliterackie teksty kultury, stosując kod właściwy w danej dziedzinie sztuki;
- odróżnia dzieła kultury wysokiej od tekstów kultury popularnej, stosuje kryteria pozwalające odróżnić arcydzieło od kiczu.

II. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego.

- funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę z dziedziny fleksji, słowotwórstwa, frazeologii i składni w analizie i interpretacji tekstów oraz tworzeniu własnych wypowiedzi;
- rozumie zróżnicowanie składniowe zdań wielokrotnie złożonych, rozpoznaje ich funkcje w tekście i trafnie wykorzystuje je w budowie wypowiedzi o różnym charakterze;
- rozpoznaje argumentacyjny charakter różnych konstrukcji składniowych i ich funkcje w tekście; wykorzystuje je w budowie własnych wypowiedzi;

- rozumie rolę szyku wyrazów w zdaniu oraz określa rolę jego przekształceń w budowaniu znaczenia wypowiedzi.

II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka.

- posługuje się pojęciami stylu i stylizacji, rozumie ich znaczenie w tekście;
- dokładnie określa rodzaje zapożyczeń i sposób ich funkcjonowania w polszczyźnie poznanych epok; odnosi wskazane zjawiska do współczesnej polszczyzny;
- zna, rozumie i funkcjonalnie wykorzystuje biblizmy, mitologizmy, sentencje, przysłowia i aforyzmy obecne w polskim dziedzictwie kulturowym;
- rozpoznaje rodzaje stylizacji (biblijna, mitologiczna itp.) oraz trafnie określa ich funkcje w tekście;
- rozpoznaje słownictwo o charakterze wartościującym; odróżnia słownictwo neutralne od słownictwa o zabarwieniu emocjonalnym, oficjalne od potocznego.

II. Kształcenie językowe. Komunikacja językowa i kultura języka.

- zna, rozumie i stosuje pojęcie znaku językowego oraz języka jako systemu znaków; trafnie rozróżnia typy znaków i określa ich funkcje w tekście;
- posługuje się pojęciem aktu komunikacji językowej oraz jego składowymi (komunikat, nadawca, odbiorca, kod, kontekst, kontakt);
- rozpoznaje i określa funkcje tekstu (informatywną, poetycką, metajęzykową, ekspresywną, impresywną – w tym perswazyjną);
- rozpoznaje i nazywa zjawiska powodujące niejednoznaczność wypowiedzi (paradoksy), dba o jasność i precyzję komunikatu;
- sprawnie posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej;
- stosuje zasady etyki wypowiedzi; wartościuje wypowiedzi językowe, stosując kryteria, np. prawda – fałsz, poprawność – niepoprawność;
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych stosuje zasady etykiety językowej w wypowiedziach ustnych i pisemnych odpowiednio do sytuacji;
- wyczerpująco charakteryzuje zmiany w komunikacji językowej związane z rozwojem jej form (np. komunikacji internetowej).

II. Kształcenie językowe. Ortografia i interpunkcja.

- poprawnie stosuje zasady ortografii i interpunkcji poznane w szkole podstawowej;
- zna zasady interpunkcji i wykorzystuje jej składniowo-znaczeniowy charakter do uwypuklenia sensów redagowanego przez siebie tekstu.

III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki.

- formułuje tezy i argumenty w wypowiedzi ustnej i pisemnej przy użyciu odpowiednich konstrukcji składniowych;
- wskazuje i rozróżnia cele perswazyjne w wypowiedzi literackiej i nieliterackiej;
- rozumie i stosuje w tekstach retorycznych zasadę kompozycyjną (np. teza, argumenty, apel, pointa);
- wyjaśnia, w jaki sposób użyte środki retoryczne (np. pytania retoryczne, wyliczenia, wykrzyknienia, paralelizmy, powtórzenia, apostrofy, przerzutnie, inwersje) oddziałują na odbiorcę;
- rozróżnia typy argumentów (merytoryczne, logiczne, pozamerytoryczne), w tym argumenty pozamerytoryczne (np. odwołujące się do litości, niewiedzy, groźby, autorytetu, argumenty ad personam);
- rozumie, na czym polega logika i konsekwencja toku rozumowania w wypowiedziach argumentacyjnych, i stosuje je we własnych tekstach;
- odróżnia dyskusję od sporu i kłótni;
- rozpoznaje elementy erystyki w dyskusji oraz ocenia je pod względem etycznym.

III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie.

- zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie;
- buduje wypowiedź w sposób świadomy, ze znajomością jej funkcji językowej, z uwzględnieniem celu i adresata, z zachowaniem zasad retoryki;
- reaguje na przejawy agresji językowej, np. zadając pytania, prosząc o rozwinięcie lub uzasadnienie stanowiska, wykazując sprzeczność wypowiedzi;
- zgodnie z normami formułuje pytania, odpowiedzi, oceny, redaguje informacje, uzasadnienia, komentarze, głos w dyskusji;
- tworzy wyczerpujące, spójne i oryginalne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, definicja, hasło encyklopedyczne, notatka syntetyzująca;
- sprawnie odróżnia streszczenie od parafrazy; funkcjonalnie stosuje je w zależności od celu wypowiedzi;
- tworzy plan kompozycyjny tekstów o charakterze argumentacyjnym;
- stosuje retoryczne zasady kompozycyjne w tworzeniu własnego tekstu;
- wygłasza mowę z uwzględnieniem środków retorycznych i pozajęzykowych (posługuje się modulacją głosu w celu nadania wypowiedzi odpowiedniego tonu, np. patetycznego, parodystycznego itp., stosuje odpowiednią mimikę, gestykulację);
- w interpretacji przedstawia propozycję odczytania tekstu na poziomie dosłownym, przenośnym i symbolicznym, formułuje argumenty na podstawie tekstu oraz znanych kontekstów, w tym

własnego doświadczenia, przeprowadza logiczny wywód służący uprawomocnieniu formułowanych sądów;

- stosuje wszystkie zasady poprawności językowej i stylistycznej w tworzeniu własnego tekstu; potrafi weryfikować własne decyzje poprawnościowe;
- wykorzystuje wiedzę o języku w pracy redakcyjnej nad tekstem własnym, dokonuje korekty tekstu własnego, stosuje kryteria poprawności językowej.

IV. Samokształcenie.

- rozwija umiejętność pracy samodzielnej między innymi przez przygotowanie różnorodnych form prezentacji własnego stanowiska (wypowiedź, referat, prezentacja);
- porządkuje informacje w problemowe całości poprzez ich wartościowanie; syntetyzuje poznawane treści wokół problemu, tematu, zagadnienia oraz wykorzystuje je w swoich wypowiedziach;
- w celu poszerzenia wiedzy korzysta z literatury naukowej i popularnonaukowej;
- podejmując próby tworzenia pracy naukowej, sporządza bibliografię i przypis bibliograficzny, także źródeł elektronicznych;
- dokonuje krytycznej selekcji źródeł, także elektronicznych;
- w celu wzbogacenia wypowiedzi lub jej uargumentowania potrafi wybrać z tekstu odpowiednie cytaty i zastosować je w wypowiedzi;
- wzbogaca swoją wypowiedź celowo stosowanymi i trafnie dobranymi pozajęzykowymi środkami komunikacji (mimika, gestykulacja, modulacja głosu);
- w celu poszerzania swoich wiadomości i umiejętności posługuje się słownikami ogólnymi języka polskiego oraz słownikami specjalistycznymi (np. etymologicznymi, frazeologicznymi, skrótów, gwarowymi), także w wersji on-line;
- wykorzystuje multimedialne źródła informacji oraz dokonuje ich krytycznej oceny;
- gromadzi i przetwarza informacje, sporządza bazę danych;
- korzysta z zasobów multimedialnych, np. z: bibliotek, słowników on-line, wydawnictw e-book, autorskich stron internetowych; dokonuje wyboru źródeł internetowych, uwzględniając kryterium poprawności rzeczowej oraz krytycznie ocenia ich zawartość;
- wykorzystuje formę projektu w przygotowaniu i prezentowaniu oraz popularyzowaniu swoich zainteresowań i osiągnięć.

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:

I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich.

- odczytuje teksty z podstawy programowej na poziomie dosłownym, przenośnym i symbolicznym;
- rozumie podział literatury na epoki;
- wymienia epoki literackie w porządku chronologicznym od starożytności do baroku;

- trafnie sytuuje utwory literackie w poszczególnych okresach, w szczególności w: starożytności, średniowieczu, renesansie, baroku, oświeceniu oraz w pozostałych (dotyczy kontekstów);
- właściwie rozpoznaje konwencje literackie i precyzyjnie określa ich cechy w utworach (realistyczną, fantastyczną, symboliczną, groteskową);
- rozróżnia gatunki epickie, liryczne, dramatyczne i synkretyczne, w tym: gatunki poznane w szkole podstawowej oraz epos, odę, tragedię antyczną, psalm, kronikę, dramat szekspirowski, a także odmiany powieści i dramatu; wymienia ich podstawowe cechy gatunkowe;
- trafnie rozpoznaje w tekście literackim środki wyrazu artystycznego poznane w szkole podstawowej oraz środki znaczeniowe: oksymoron, peryfrazę, eufonię, hiperbolę; leksykalne, w tym frazeologizmy; składniowe: antytezę, paralelizm, wyliczenie, epiforę, elipsę; wersyfikacyjne, w tym przerzutnię; określa ich funkcje;
- samodzielnie i wnikliwie interpretuje treści alegoryczne i symboliczne utworu literackiego;
- trafnie rozpoznaje w tekstach literackich: ironię i autoironię, komizm, tragizm, humor, patos; określa ich funkcje w tekście i rozumie wartościujący charakter;
- rozumie pojęcie groteski i potrafi wymienić jej cechy; rozpoznaje ją w tekstach omawianych epok oraz tekstach będących nawiązaniem; określa jej artystyczny i wartościujący charakter;
- wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe; rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów oraz jej związek z programami i ideami epoki literackiej;
- poprawnie rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów oraz jej związek z programami epoki literackiej, zjawiskami społecznymi, historycznymi, egzystencjalnymi i estetycznymi (teocentryzm, uniwersalizm, antropocentryzm, humanizm, reformacja, kontrreformacja, sarmatyzm); poddaje ją refleksji;
- trafnie rozpoznaje sposoby kreowania w utworze literackim: świata przedstawionego (fabuły, bohaterów, akcji, wątków, motywów), narracji, sytuacji lirycznej; interpretuje je i wartościuje;
- rozumie pojęcie motywu literackiego i toposu, rozpoznaje motywy i toposy (motyw Apokalipsy, *dance macabre*, *memento mori*, *ars moriendi*, *stabat mater*, motyw sokoła, *theatrum mundi*) oraz dostrzega żywotność motywów biblijnych i antycznych w utworach literackich; dokładnie określa ich rolę w tworzeniu znaczeń uniwersalnych;
- w interpretacji utworów literackich często i poprawnie odwołuje się do tekstów poznanych w szkole podstawowej, w tym: trenów i pieśni Jana Kochanowskiego, bajek Ignacego Krasickiego, *Dziadów* cz. II oraz *Pana Tadeusza* Adama Mickiewicza, *Zemsty* Aleksandra Fredry, *Balladyny* Juliusza Słowackiego;
- konstruktywnie porównuje utwory literackie lub ich fragmenty, dostrzega kontynuacje i nawiązania w porównywanych utworach, określa cechy wspólne i różne;
- przedstawia własną, oryginalną i rzeczową propozycję interpretacji utworu, wskazuje w tekście miejsca, które mogą stanowić argumenty na poparcie jego propozycji interpretacyjnej;

- wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, szczególnie kontekst historycznoliteracki, historyczny, polityczny, kulturowy, filozoficzny, biograficzny, mitologiczny, biblijny, egzystencjalny i inne;
- trafnie rozpoznaje obecne w utworach literackich wartości uniwersalne (prawda, dobro, altruizm, piękno, tolerancja, odpowiedzialność) i narodowe (symbole narodowe, tradycja narodowa, patriotyzm); określa dokładnie ich rolę i związek z problematyką utworu oraz znaczenie dla budowania własnego systemu wartości.

I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury.

- odczytuje dzieła sztuki z różnych dziedzin na poziomie dosłownym i przenośnym, porównuje ze sobą dzieła z różnych dziedzin sztuki i różnych epok;
- szybko i sprawnie przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów, np. publicystycznych, popularnonaukowych, naukowych;
- poprawnie i dokładnie analizuje strukturę tekstu: odczytuje jego sens, główną myśl, sposób prowadzenia wywodu oraz argumentację;
- rozpoznaje specyfikę tekstów publicystycznych, retorycznych (przemówienie), popularnonaukowych (notatka encyklopedyczna, definicja); rozpoznaje środki językowe i ich funkcje zastosowane w tekstach;
- precyzyjnie określa wpływ starożytnego teatru greckiego na rozwój sztuki teatralnej;
- posługuje się pojęciem *katharsis* i charakteryzuje jego rolę w kształtowaniu odbioru dzieła;
- wyczerpująco charakteryzuje główne prądy filozoficzne oraz określa ich wpływ na kulturę epoki;
- na poziomie dosłownym i przenośnym odczytuje pozaliterackie teksty kultury, stosując kod właściwy w danej dziedzinie sztuki;
- odróżnia dzieła kultury wysokiej od tekstów kultury popularnej, stosuje kryteria pozwalające odróżnić arcydzieło od kiczu.

II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka.

- świadomie i funkcjonalnie stosuje zasady zróżnicowania językowego;
- samodzielnie wzbogaca swoją wiedzę o języku;
- funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę z dziedziny fleksji, słowotwórstwa, frazeologii i składni w analizie i interpretacji tekstów oraz tworzeniu własnych wypowiedzi;
- rozumie zróżnicowanie składniowe zdań wielokrotnie złożonych, rozpoznaje ich funkcje w tekście i trafnie wykorzystuje je w budowie wypowiedzi o różnym charakterze;
- rozpoznaje argumentacyjny charakter różnych konstrukcji składniowych i ich funkcje w tekście; wykorzystuje je w budowie własnych wypowiedzi;
- rozumie rolę szyku wyrazów w zdaniu oraz określa rolę jego przekształceń w budowaniu znaczenia wypowiedzi.

II. Kształcenie językowe. Komunikacja językowa i kultura języka.

- świadomie i funkcjonalnie stosuje zasady komunikacji wypowiedzi i kultury języka;
- zna, rozumie i stosuje pojęcie znaku językowego oraz języka jako systemu znaków; trafnie rozróżnia typy znaków i określa ich funkcje w tekście;
- sprawnie posługuje się pojęciem aktu komunikacji językowej oraz jego składowymi (komunikat, nadawca, odbiorca, kod, kontekst, kontakt);
- rozpoznaje i określa funkcje tekstu (informatywną, poetycką, metajęzykową, ekspresywną, impresywną – w tym perswazyjną);
- rozpoznaje i nazywa zjawiska powodujące niejednoznaczność wypowiedzi (paradoksy), dba o jasność i precyzję komunikatu;
- sprawnie posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej;
- stosuje zasady etyki wypowiedzi; wartościuje wypowiedzi językowe, stosując kryteria, np. prawda – fałsz, poprawność – niepoprawność;
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych stosuje zasady etykiety językowej w wypowiedziach ustnych i pisemnych odpowiednio do sytuacji;
- wyczerpująco charakteryzuje zmiany w komunikacji językowej związane z rozwojem jej form (np. komunikacji internetowej).

II. Kształcenie językowe. Ortografia i interpunkcja.

- świadomie i funkcjonalnie stosuje zasady ortografii i interpunkcji;
- zna zasady interpunkcji i wykorzystuje jej składniowo-znaczeniowy charakter do uwypuklenia sensów redagowanego przez siebie tekstu.

III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki.

- formułuje tezy i argumenty w wypowiedzi ustnej i pisemnej przy użyciu odpowiednich konstrukcji składniowych;
- wskazuje i rozróżnia cele perswazyjne w wypowiedzi literackiej i nieliterackiej;
- rozumie i stosuje w tekstach retorycznych zasadę kompozycyjną (np. teza, argumenty, apel, pointa);
- wyjaśnia, w jaki sposób użyte środki retoryczne (np. pytania retoryczne, wyliczenia, wykrzyknienia, paralelizmy, powtórzenia, apostrofy, przerzutnie, inwersje) oddziałują na odbiorcę;
- rozróżnia typy argumentów (merytoryczne, logiczne, pozamerytoryczne), w tym argumenty pozamerytoryczne (np. odwołujące się do litości, niewiedzy, groźby, autorytetu, argumenty ad personam);

- rozumie, na czym polega logika i konsekwencja toku rozumowania w wypowiedziach argumentacyjnych, i stosuje je we własnych tekstach;
- odróżnia dyskusję od sporu i kłótni;
- rozpoznaje elementy erystyki w dyskusji oraz ocenia je pod względem etycznym.

III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie.

- tworzy teksty mówione i pisane odznaczające się oryginalnością i wartościami artystycznymi;
- rozwija swoją twórczość (próby literackie, pisanie do gazetki szkolnej, warsztaty pisarstwa i inne);
- zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie;
- buduje wypowiedź w sposób świadomy, ze znajomością jej funkcji językowej, z uwzględnieniem celu i adresata, z zachowaniem zasad retoryki;
- reaguje na przejawy agresji językowej, np. zadając pytania, prosząc o rozwinięcie lub uzasadnienie stanowiska, wykazując sprzeczność wypowiedzi;
- zgodnie z normami formułuje pytania, odpowiedzi, oceny, redaguje informacje, uzasadnienia, komentarze, głos w dyskusji;
- tworzy wyczerpujące, spójne i oryginalne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, definicja, hasło encyklopedyczne, notatka syntetyzująca;
- sprawnie odróżnia streszczenie od parafrazy; funkcjonalnie stosuje je w zależności od celu wypowiedzi;
- tworzy plan kompozycyjny tekstów o charakterze argumentacyjnym;
- stosuje retoryczne zasady kompozycyjne w tworzeniu własnego tekstu;
- wygłasza mowę z uwzględnieniem środków retorycznych i pozajęzykowych (posługuje się modulacją głosu w celu nadania wypowiedzi odpowiedniego tonu, np. patetycznego, parodystycznego itp., stosuje odpowiednią mimikę, gestykulację);
- w interpretacji przedstawia propozycję odczytania tekstu na poziomie dosłownym, przenośnym i symbolicznym, formułuje argumenty na podstawie tekstu oraz znanych kontekstów, w tym własnego doświadczenia, przeprowadza logiczny wywód służący uprawomocnieniu formułowanych sądów;
- stosuje wszystkie zasady poprawności językowej i stylistycznej w tworzeniu własnego tekstu; potrafi weryfikować własne decyzje poprawnościowe;
- wykorzystuje wiedzę o języku w pracy redakcyjnej nad tekstem własnym, dokonuje korekty tekstu własnego, stosuje kryteria poprawności językowej.

IV. Samokształcenie.

- rozwija swoje zainteresowania językiem i literaturą na różnych zajęciach pozaszkolnych;

- szerzy wśród rówieśników zainteresowanie językiem polskim, literaturą i kulturą;
- rozwija umiejętność pracy samodzielnej między innymi przez przygotowanie różnorodnych form prezentacji własnego stanowiska (wypowiedź, referat, prezentacja);
- porządkuje informacje w problemowe całości poprzez ich wartościowanie; syntetyzuje poznawane treści wokół problemu, tematu, zagadnienia oraz wykorzystuje je w swoich wypowiedziach;
- w celu poszerzenia wiedzy korzysta z literatury naukowej i popularnonaukowej;
- podejmując próby tworzenia pracy naukowej, sporządza bibliografię i przypis bibliograficzny, także źródeł elektronicznych;
- dokonuje krytycznej selekcji źródeł, także elektronicznych;
- w celu wzbogacenia wypowiedzi lub jej uargumentowania potrafi wybrać z tekstu odpowiednie cytaty i zastosować je w wypowiedzi;
- wzbogaca swoją wypowiedź celowo stosowanymi i trafnie dobranymi pozajęzykowymi środkami komunikacji (mimika, gestykulacja, modulacja głosu);
- w celu poszerzania swoich wiadomości i umiejętności posługuje się słownikami ogólnymi języka polskiego oraz słownikami specjalistycznymi (np. etymologicznymi, frazeologicznymi, skrótów, gwarowymi), także w wersji on-line;
- wykorzystuje multimedialne źródła informacji oraz dokonuje ich krytycznej oceny;
- gromadzi i przetwarza informacje, sporządza bazę danych;
- korzysta z zasobów multimedialnych, np. z: bibliotek, słowników on-line, wydawnictw e-book, autorskich stron internetowych; dokonuje wyboru źródeł internetowych, uwzględniając kryterium poprawności rzeczowej oraz krytycznie ocenia ich zawartość;
- wykorzystuje formę projektu w przygotowaniu i prezentowaniu oraz popularyzowaniu swoich zainteresowań i osiągnięć.

TABELA WYMAGAŃ DYDAKTYCZNYCH

Przedmiot: Matematyka	Klasa: 1TES
Nauczyciel: Ewa Waligóra	Poziom: podstawowy
Tygodniowy wymiar godzin wg planu: 2h	Semestr I i II
Program nauczania: MATeMATyka -Program nauczania matematyki dla liceum/technikum.	
Zakres materiału wraz z przybliżonym rozkładem terminów prac klasowych, sprawdzianów uzgodnionych: I. Liczby rzeczywiste. – X/XI 2024 r. II. Język matematyki. – II 2025 r. III. Układy równań – III 2025 r. IV. Funkcje – V 2025 r.	
Podręczniki obowiązkowe: „MATeMATyka”. Podręcznik dla liceum ogólnokształcącego i technikum 1. Zakres podstawowy.	
Zalecane dodatkowe pomoce dydaktyczne: kalkulator prosty, Wybrane wzory matematyczne	
Wymagania formalne: zeszyt, podręcznik, przybory geometryczne	
Formy sprawdzania wiadomości: – praca klasowa podsumowująca dział – sprawdzian pisemny z zamkniętej partii materiału (zapowiadany), może mieć formę testu, – kartkówka może odbyć się bez zapowiadania, – odpowiedź (może mieć formę pisemną), – praca domowa, – aktywność na lekcji – diagnoza wstępna, badanie wyników nauczania po klasie pierwszej – test on-line	Inne źródła oceny do wyboru przez nauczyciela: – praca na lekcji, – udział w konkursach przedmiotowych, – wykonanie pomocy szkolnych, – „premia za frekwencję”.
Uwagi o ocenianiu: – uczeń raz w semestrze może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (nie dotyczy to zapowiedzianych sprawdzianów), – jeżeli z przyczyn usprawiedliwionych uczeń nie może przystąpić do sprawdzianu z całą klasą, to powinien uczynić w terminie wyznaczonym przez nauczyciela (w przeciwnym razie otrzyma ocenę niedostateczną), – w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności na sprawdzianie uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną, – kartkówki nie podlegają poprawie.	
Wymagania na poszczególne oceny:	

1. LICZBY RZECZYWISTE

Poziom (K)

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczającą**, jeśli:

• podaje przykłady liczb: naturalnych, całkowitych, wymiernych, niewymiernych oraz przyporządkowuje liczbę do odpowiedniego zbioru liczb
• rozróżnia liczby pierwsze i liczby złożone
• wskazuje liczby podzielne np. przez 2, 3, 4, 5, 9, 10
• podaje dzielniki danej liczby naturalnej
• przedstawia liczby naturalne w postaci iloczynu liczb pierwszych

• podaje liczbę przeciwną oraz odwrotną do danej liczby
• porównuje liczby wymierne
• podaje przykład liczby wymiernej zawartej między dwiema danymi liczbami wymiernymi
• zaznacza na osi liczbowej daną liczbę wymierną, odczytuje z osi liczbowej współrzędne danego punktu
• przedstawia liczby wymierne w różnych postaciach
• wyznacza przybliżenia dziesiętne danej liczby rzeczywistej z zadaną dokładnością (również przy użyciu kalkulatora) oraz określa, czy dane przybliżenie jest przybliżeniem z nadmiarem czy z niedomiarem
• wyznacza rozwinięcie dziesiętne ułamków zwykłych, zamienia skończone rozwinięcia dziesiętne na ułamki zwykłe
• wykonuje proste działania w zbiorach liczb wymiernych
• oblicza wartość pierwiastka dowolnego stopnia z liczby nieujemnej oraz wartość pierwiastka nieparzystego stopnia z liczby rzeczywistej w prostych przypadkach
• wyłącza czynnik przed pierwiastek kwadratowego; włącza czynnik pod pierwiastek kwadratowego (proste przypadki)
• wykonuje działania na pierwiastkach tego samego stopnia, stosując odpowiednie twierdzenia (proste przypadki)
• usuwa niewymierność z mianownika wyrażenia typu $\frac{1}{\sqrt{a}}$
• oblicza potęgi o wykładnikach wymiernych
• zapisuje daną liczbę w postaci potęgi o wykładniku całkowitym
• zapisuje daną liczbę w postaci potęgi o danej podstawie w prostych przypadkach
• oblicza logarytm liczby w prostych przypadkach
• oblicza procent danej liczby
• oblicza, jakim procentem jednej liczby jest druga liczba
• wyznacza liczbę, gdy dany jest jej procent

Poziom (P)

Uczeń otrzymuje ocenę **dostateczną**, jeśli opanował poziomy (K) oraz dodatkowo:

• oblicza NWD i NWW
• porównuje liczby niewymierne
• podaje przykład liczby niewymiernej zawartej między dwiema danymi liczbami
• zamienia ułamki np. $0,(2)$; $0,(02)$ na ułamki zwykłe
• wykonuje działania łączne w zbiorach liczb rzeczywistych
• oblicza wartość pierwiastka dowolnego stopnia z liczby nieujemnej oraz wartość pierwiastka nieparzystego stopnia z liczby rzeczywistej
• wykonuje działania na pierwiastkach tego samego stopnia, stosując odpowiednie twierdzenia
• przekształca i oblicza wartości wyrażeń zawierających pierwiastki kwadratowe
• konstruuje odcinki o długościach niewymiernych, np. $\sqrt{5}$
• zapisuje daną liczbę w postaci potęgi o wykładniku wymiernym
• zapisuje daną liczbę w postaci potęgi o danej podstawie
• upraszcza wyrażenia, stosując prawa działań na potęgach
• porównuje liczby przedstawione w postaci potęg
• stosuje równości wynikające z definicji logarytmu do prostych obliczeń
• stosuje twierdzenia o logarytmie iloczynu, ilorazu i potęgi w prostych przypadkach
• zmniejsza i zwiększa liczbę oddany procent
• oblicza, o ile procent jedna liczba jest większa (mniejsza) od drugiej

• posługuje się procentami w rozwiązywaniu prostych zadań praktycznych

Poziom (R)

Uczeń otrzymuje ocenę **dobrą**, jeśli opanował poziomy (K) i (P) oraz dodatkowo:

<ul style="list-style-type: none">
• stosuje ogólny zapis liczb naturalnych: parzystych, nieparzystych, podzielnych przez 3 itp.
<ul style="list-style-type: none">
• przeprowadza dowody twierdzeń dotyczących podzielności liczb w prostych przypadkach
<ul style="list-style-type: none">
• wykorzystuje dzielenie z resztą do przedstawienia liczby naturalnej w postaci $a \cdot k + r$
<ul style="list-style-type: none">
• wykonuje działania łączne na liczbach rzeczywistych (trudniejsze przypadki)
<ul style="list-style-type: none">
• zamienia ułamek dziesiętny okresowy na ułamek zwykły
<ul style="list-style-type: none">
• wyznacza wskazaną cyfrę po przecinku w rozcięciu dziesiętnym okresowym danej liczby w prostych przypadkach
<ul style="list-style-type: none">
• porównuje pierwiastki bez użycia kalkulatora
<ul style="list-style-type: none">
• wyznacza wartość wyrażeń arytmetycznych zawierających pierwiastki, stosując prawa działań na pierwiastkach
<ul style="list-style-type: none">
• wyłącza czynnik przed pierwiastek dowolnego stopnia, włącza czynnik pod pierwiastek dowolnego stopnia
<ul style="list-style-type: none">
• konstruuje odcinki o długościach niewymiernych, np. $\sqrt{15}$
<ul style="list-style-type: none">
• stosuje działania na pierwiastkach do obliczania pól czworokątów
<ul style="list-style-type: none">
• usuwa niewymierność z mianownika wyrażenia typu $\sqrt[3]{a}$
<ul style="list-style-type: none">
• upraszcza wyrażenia, stosując prawa działań na potęgach (trudniejsze przypadki)
<ul style="list-style-type: none">
• porównuje liczby przedstawione w postaci potęg (trudniejsze przypadki)
<ul style="list-style-type: none">
• stosuje twierdzenia o logarytmie iloczynu, ilorazu i potęgi do obliczeń
<ul style="list-style-type: none">
• rozwiązuje złożone zadania tekstowe, wykorzystując obliczenia procentowe

Poziom (D)

Uczeń otrzymuje ocenę **bardzo dobrą**, jeśli opanował poziomy (K) – (R) oraz dodatkowo:

<ul style="list-style-type: none">
• przeprowadza dowody twierdzeń dotyczących podzielności liczb i reszt z dzielenia (trudniejsze przypadki)
<ul style="list-style-type: none">
• wyznacza wskazaną cyfrę po przecinku w rozcięciu dziesiętnym okresowym danej liczby
<ul style="list-style-type: none">
• przeprowadza dowody twierdzeń o logarytmie iloczynu, ilorazu i potęgi
<ul style="list-style-type: none">
• stosuje twierdzenia o logarytmie iloczynu, ilorazu i potęgi do udowodnienia równości wyrażeń

Poziom (W)

Uczeń otrzymuje ocenę **celującą**, jeśli opanował wiedzę i umiejętności z poziomów (K)–(D) oraz:

<ul style="list-style-type: none">
• rozwiązuje zadania o znacznym stopniu trudności dotyczące liczb rzeczywistych
---

2. JĘZYK MATEMATYKI

Poziom (K)

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczającą**, jeśli:

<ul style="list-style-type: none">
• posługuje się pojęciami: zbiór, podzbiór, zbiór skończony, zbiór nieskończony
<ul style="list-style-type: none">
• wymienia elementy danego zbioru
<ul style="list-style-type: none">
• posługuje się pojęciami iloczynu i sumy zbiorów
<ul style="list-style-type: none">
• zaznacza na osi liczbowej przedziały liczbowe
<ul style="list-style-type: none">
• wyznacza iloczyn i sumę przedziałów liczbowych oraz zaznacza je na osi liczbowej w prostych przypadkach

<ul style="list-style-type: none">
rozwiązuje proste nierówności liniowe, sprawdza, czy dana liczba spełnia daną nierówność
<ul style="list-style-type: none">
zaznacza na osi liczbowej zbiór rozwiązań nierówności liniowej
<ul style="list-style-type: none">
wyłącza wskazany jednomian przed nawias w sumie algebraicznej
<ul style="list-style-type: none">
zapisuje związki między wielkościami za pomocą wyrażeń algebraicznych w prostych przypadkach
<ul style="list-style-type: none">
stosuje wzory skróconego mnożenia do wyznaczenia kwadratu sumy lub różnicy oraz różnicy kwadratów
<ul style="list-style-type: none">
oblicza wartość bezwzględną liczby rzeczywistej

Poziom (P)

Uczeń otrzymuje ocenę **dostateczną**, jeśli opanował poziomy (K) oraz dodatkowo:

<ul style="list-style-type: none">
posługuje się pojęciem podzbioru
<ul style="list-style-type: none">
opisuje symbolicznie dane zbiory w prostych przypadkach
<ul style="list-style-type: none">
posługuje się pojęciem różnicy zbiorów
<ul style="list-style-type: none">
wyznacza różnicę przedziałów liczbowych oraz zaznacza ją na osi liczbowej
<ul style="list-style-type: none">
rozwiązuje nierówności liniowe
<ul style="list-style-type: none">
zaznacza na osi liczbowej zbiór rozwiązań nierówności liniowej
<ul style="list-style-type: none">
zapisuje zbiory w postaci przedziałów liczbowych, np. $A = \{x \in \mathbf{R}: x \geq -4 \wedge x < 1\} = [-4; 1)$
<ul style="list-style-type: none">
mnoży sumy algebraiczne przez siebie oraz redukuje wyrazy podobne w otrzymanej sumie
<ul style="list-style-type: none">
zapisuje związki między wielkościami za pomocą wyrażeń algebraicznych w prostych przypadkach
<ul style="list-style-type: none">
stosuje wzory skróconego mnożenia do przekształcania wyrażeń algebraicznych w prostych przypadkach
<ul style="list-style-type: none">
stosuje przekształcenia wyrażeń algebraicznych do usunięcia niewymierności z mianownika ułamka, gdy w jego mianowniku jest liczba postaci $a\sqrt{b}$
<ul style="list-style-type: none">
stosuje przekształcenia wyrażeń algebraicznych do rozwiązywania prostych równań i nierówności
<ul style="list-style-type: none">
stosuje interpretację geometryczną wartości bezwzględnej liczby do rozwiązywania elementarnych równań i nierówności typu $x = a, x < a$

Poziom (R)

Uczeń otrzymuje ocenę **dobrą**, jeśli opanował poziomy (K) i (P) oraz dodatkowo:

<ul style="list-style-type: none">
zaznacza na osi liczbowej zbiory liczb spełniających układ nierówności liniowych z jedną niewiadomą
<ul style="list-style-type: none">
zapisuje związki między wielkościami za pomocą wyrażeń algebraicznych
<ul style="list-style-type: none">
przeprowadza proste dowody, stosując działania na wyrażeniach algebraicznych
<ul style="list-style-type: none">
stosuje wzory skróconego mnożenia do przekształcania wyrażeń algebraicznych
<ul style="list-style-type: none">
stosuje wzory skróconego mnożenia do wykonywania działań na liczbach postaci $a + b\sqrt{c}$
<ul style="list-style-type: none">
usuwa niewymierność z mianownika wyrażenia typu $\frac{a}{b \pm c\sqrt{d}}$
<ul style="list-style-type: none">
stosuje przekształcenia algebraiczne do rozwiązywania równań i nierówności
<ul style="list-style-type: none">
stosuje nierówności pierwszego stopnia z jedną niewiadomą do rozwiązywania zadań osadzonych w kontekście praktycznym
<ul style="list-style-type: none">
upraszcza wyrażenia z wartością bezwzględną, w tym stosuje własność $\sqrt{x^2} = x$
<ul style="list-style-type: none">
stosuje interpretację geometryczną wartości bezwzględnej liczby do rozwiązywania równań typu $x + a = b$,

wyprowadza wzory skróconego mnożenia

Poziom (D)

Uczeń otrzymuje ocenę **bardzo dobrą**, jeśli opanował poziomy (K) – (R) oraz dodatkowo:

wyznacza dopełnienie zbioru
wykonuje złożone działania na przedziałach liczbowych
stosuje wzory skróconego mnożenia do dowodzenia twierdzeń
stosuje przekształcenia algebraiczne do rozwiązywania równań i nierówności w trudniejszych przypadkach
stosuje nierówności pierwszego stopnia z jedną niewiadomą do rozwiązywania zadań osadzonych w kontekście praktycznym w trudniejszych przypadkach
upraszcza wyrażenia z wartością bezwzględną w trudniejszych przypadkach

Poziom (W)

Uczeń otrzymuje ocenę **celującą**, jeśli opanował wiedzę i umiejętności z poziomów (K)–(D) oraz:

rozwiązuje zadania o znacznym stopniu trudności dotyczące zbiorów, przekształcania wyrażeń algebraicznych i własności wartości bezwzględnej

3. UKŁADY RÓWNAŃ

Poziom (K)

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczającą**, jeśli:

podaje przykładowe rozwiązania równania liniowego z dwiema niewiadomymi
sprawdza, czy dana para liczb spełnia dany układ równań
wyznacza wskazaną zmienną z danego równania liniowego z dwiema niewiadomymi
rozwiązuje układy równań metodą podstawiania, gdy równania układu są uporządkowane (proste przypadki)
rozwiązuje układy równań metodą przeciwnych współczynników, gdy równania układu są uporządkowane (proste przypadki)
rozpoznaje układ oznaczony, nieoznaczony oraz sprzeczny

Poziom (P)

Uczeń otrzymuje ocenę **dostateczną**, jeśli opanował poziomy (K) oraz dodatkowo:

do danego równania dopisuje drugie równanie tak, aby rozwiązaniem była dana para liczb
rozwiązuje układy równań metodą podstawiania
rozwiązuje układy równań metodą przeciwnych współczynników
określa, czy dany układ równań jest sprzeczny, oznaczony, nieoznaczony
stosuje układy równań liniowych do rozwiązywania prostych zadań tekstowych

Poziom (R)

Uczeń otrzymuje ocenę **dobrą**, jeśli opanował poziomy (K) i (P) oraz dodatkowo:

zapisuje w postaci układu równań podane informacje tekstowe
dobiera współczynniki liczbowe w układzie równań tak, aby dana para liczb była jego rozwiązaniem
dopisuje drugie równanie tak, aby układ był sprzeczny, oznaczony, nieoznaczony
rozwiązuje układy równań w trudniejszych przypadkach, stosując przekształcenia algebraiczne i wzory skróconego mnożenia

Poziom (D)

Uczeń otrzymuje ocenę **bardzo dobrą**, jeśli opanował poziomy (K) – (R) oraz dodatkowo:

• zapisuje rozwiązanie układu nieoznaczonego
• stosuje układy równań do rozwiązywania złożonych zadań tekstowych, w tym zadań dotyczących prędkości oraz wielkości podanych za pomocą procentów: stężeń roztworów i lokat bankowych

Poziom (W)

Uczeń otrzymuje ocenę **celującą**, jeśli opanował wiedzę i umiejętności z poziomów (K)–(D) oraz:

• rozwiązuje zadania o znacznym stopniu trudności dotyczące układów równań, w tym układy równań z trzema niewiadomymi
• stosuje układy równań w trudniejszych zadaniach tekstowych

4. FUNKCJE

Poziom (K)

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczającą**, jeśli:

• rozpoznaje przyporządkowania będące funkcjami w prostych przypadkach
• określa funkcję różnymi sposobami (grafem, tabelą, wykresem, opisem słownym, wzorem)
• poprawnie stosuje pojęcia: dziedzina, zbiór wartości, argument, miejsce zerowe, wartość i wykres funkcji w prostych przypadkach
• odczytuje z wykresu dziedzinę, zbiór wartości, miejsca zerowe, najmniejszą i największą wartość funkcji (w przypadku nieskomplikowanego wykresu)
• odczytuje z wykresu wartość funkcji dla danego argumentu oraz argument, którego funkcja przyjmuje daną wartość
• wskazuje wykresy funkcji rosnących, malejących i stałych wśród różnych danych wykresów
• oblicza wartość funkcji dla podanych argumentów na podstawie wzoru funkcji w prostych przypadkach
• wyznacza współrzędne punktu przecięcia wykresu funkcji danej wzorem z osią OY
• rozpoznaje wśród podanych wykresów funkcji, wykresy funkcji: $y = f(x - p)$, $y = f(x) + q$, $y = f(x - p) + q$, gdy dany jest wykres funkcji $y = f(x)$
• wskazuje wielkości odwrotnie proporcjonalne

Poziom (P)

Uczeń otrzymuje ocenę **dostateczną**, jeśli opanował poziomy (K) oraz dodatkowo:

• stosuje pojęcia: dziedzina, zbiór wartości, argument, miejsce zerowe, wartość i wykres funkcji
• na podstawie nieskomplikowanego wykresu funkcji określa argumenty, dla których funkcja przyjmuje wartości dodatnie, ujemne oraz niedodatnie, nieujemne
• określa na podstawie wykresu przedziały monotoniczności funkcji
• wyznacza dziedzinę funkcji określonej opisem słownym
• oblicza wartość funkcji dla różnych argumentów na podstawie wzoru funkcji
• oblicza argument odpowiadający podanej wartości funkcji (w prostych przypadkach)
• sprawdza algebraicznie, czy punkt o danych współrzędnych należy do wykresu funkcji danej wzorem
• wyznacza współrzędne punktów przecięcia wykresu funkcji danej wzorem z osią OX (w prostych przypadkach)
• rysuje w prostych przypadkach wykres funkcji danej wzorem
• sporządza wykresy funkcji: $y = f(x - p)$, $y = f(x) + q$, $y = f(x - p) + q$, na podstawie danego wykresu funkcji $y = f(x)$

<ul style="list-style-type: none">
• stosuje funkcje i ich własności w prostych sytuacjach praktycznych
<ul style="list-style-type: none">
• wyznacza współczynnik proporcjonalności odwrotnej
<ul style="list-style-type: none">
• stosuje zależność między wielkościami odwrotnie proporcjonalnymi do rozwiązywania prostych zadań
<ul style="list-style-type: none">
• podaje wzór proporcjonalności odwrotnej, jeśli zna współrzędne punktu należącego do wykresu
<ul style="list-style-type: none">
• szkicuje wykres funkcji $f(x) = \frac{a}{x}$ dla danego $a > 0$ i $x > 0$

Poziom (R)

Uczeń otrzymuje ocenę **dobrą**, jeśli opanował poziomy (K) i (P) oraz dodatkowo:

<ul style="list-style-type: none">
• rozpoznaje i opisuje zależności funkcyjne w sytuacjach praktycznych
<ul style="list-style-type: none">
• przedstawia daną funkcję na różne sposoby
<ul style="list-style-type: none">
• uzasadnia, dobierając odpowiednio argumenty, że funkcja nie jest monotoniczna
<ul style="list-style-type: none">
• na podstawie wykresu funkcji odczytuje rozwiązania równania $f(x) = m$ dla ustalonej wartości m
<ul style="list-style-type: none">
• na podstawie wykresu funkcji odczytuje zbiory rozwiązań nierówności: $f(x) < m, f(x) > m, f(x) \leq m, f(x) \geq m$ dla ustalonej wartości m
<ul style="list-style-type: none">
• szkicuje wykresy funkcji określonej różnymi wzorami w różnych przedziałach
<ul style="list-style-type: none">
• szkicuje wykresy funkcji, stosując przekształcenia wykresu, w prostych przypadkach
<ul style="list-style-type: none">
• stosuje funkcje i ich własności w sytuacjach praktycznych, w tym proporcjonalność odwrotną, do rozwiązywania zadań dotyczących drogi, prędkości i czasu w prostych przypadkach

Poziom (D)

Uczeń otrzymuje ocenę **bardzo dobrą**, jeśli opanował poziomy (K) – (R) oraz dodatkowo:

<ul style="list-style-type: none">
• odczytuje z wykresów funkcji rozwiązania równań i nierówności typu $f(x) = g(x), f(x) < g(x), f(x) > g(x)$
<ul style="list-style-type: none">
• szkicuje wykresy funkcji spełniającej podane warunki w trudniejszych przypadkach oraz określonej różnymi wzorami w różnych przedziałach
<ul style="list-style-type: none">
• szkicuje wykresy funkcji, stosując przekształcenia wykresu, w trudniejszych przypadkach
<ul style="list-style-type: none">
• stosuje funkcje i ich własności w sytuacjach praktycznych, w tym proporcjonalność odwrotną, do rozwiązywania zadań dotyczących drogi, prędkości i czasu
<ul style="list-style-type: none">
• uzasadnia monotoniczność na podstawie definicji funkcji opisanej nieskomplikowanym wzorem

Poziom (W)

Uczeń otrzymuje ocenę **celującą**, jeśli opanował wiedzę i umiejętności z poziomów (K)–(D) oraz:

<ul style="list-style-type: none">
• rozwiązuje zadania o znacznym stopniu trudności dotyczące funkcji
---

TABELA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH

Przedmiot: Religia	Klasa: 1 TES
Nauczyciel: Małgorzata Nowak	Poziom: Podstawowy
Tygodniowy wymiar godzin wg planu: 2	Półrocze I i II
Program nauczania: Z Bogiem w dorosłe życie	
Zakres materiału wraz z przybliżonym rozkładem terminów prac klasowych, sprawdzianów uzgodnionych: - zagadnienia związane z godnością i wolnością człowieka, - przyczyna i celowość powstania świata i człowieka, - wyjątkowość powołania do miłości, - działanie Ducha Świętego, - modlitwa nie jedno ma imię, - aspekt wiary w Biblii, wiara i nauka komu zaufać, - zagadnienia związane z tajemnicą Trójcy Świętej, - ziemskie życie Jezusa, - być chrześcijaninem to głosić Dobrą Nowinę, - problematyka Tradycji Kościoła i początków chrześcijaństwa, - święci w życiu Kościoła, oraz tematyka roku liturgicznego. Sprawdzanie wiadomości (odpowiedź ustna: wrzesień - czerwiec).	
Podręczniki obowiązkowe: Szukam wolności Zalecane dodatkowe pomoce dydaktyczne:	
Wymagania formalne: Zeszyt	
Formy sprawdzania wiadomości: - odpowiedź ustna, - praca przy komputerze, - praca domowa, - prezentacje multimedialne, - aktywność i postawa na lekcji (zależnie od sytuacji stworzonych na lekcji, nie musi dotyczyć wszystkich uczniów).	Inne źródła oceny do wyboru przez nauczyciela: - praca na lekcji, - udział w konkursach przedmiotowych, - udział w olimpiadach, - referaty, - wykonywanie pomocy szkolnych, - inne prace dodatkowe – do wyboru przez nauczyciela.
Uwagi o ocenianiu: - uczeń raz w semestrze może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji.	

Wymagania na poszczególne oceny:

Zasady oceniania (zgodne w wytycznymi Komisji Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski z 2008 r.):

- Ocenianiu nie podlegają praktyki religijne.
- Oceny z religii są jawne dla ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów).
- Nauczyciele religii są zobowiązani do podania wymagań edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych ocen śródrocznych i rocznych z religii oraz sposobu sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów.
- Nauczyciele religii informują o warunkach i trybie uzyskania z religii oceny rocznej wyższej niż przewidywana.
- Nauczyciele religii są zobowiązani do dostosowania wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb i możliwości psychofizycznych oraz edukacyjnych uczniów posiadających opinie wydane przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne.
- Oceny z religii ustala się w stopniach w zakresie skali od 1 do 6.

Ogólne kryteria ocen z religii:

Celujący:

Uczeń:

- spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą
- posiada wiedzę wykraczającą poza program oraz potrafi ją twórczo wprowadzać w życie
- aktywnie uczestniczy w zajęciach
- wykonuje dodatkowe zadania dla chętnych
- bierze udział w konkursach przedmiotowych
- uczestniczy w zajęciach dodatkowych o tematyce religijnej w szkole lub parafii
- wzorowo prowadzi zeszyt

Bardzo dobry

Uczeń:

- opanował wiedzę i umiejętności określone programem nauczania
- chętnie i systematycznie uczestniczy w zajęciach
- jest aktywny na zajęciach
- okazuje szacunek podczas modlitwy i słuchania Słowa Bożego
- wzorowo prowadzi zeszyt

Dobry

Uczeń:

- opanował wiedzę i umiejętności określone programem nauczania
- ma dobrą umiejętność zastosowania zdobytej wiedzy
- osiąga postępy podczas zajęć
- jest chętny do pracy
- okazuje szacunek podczas modlitwy i słuchania Słowa Bożego
- starannie prowadzi zeszyt

Dostateczny

Uczeń:

- opanował wiedzę i umiejętności umożliwiające dalsze zdobywanie wiedzy
- w jego wiadomościach są wyraźne luki
- wykazuje chęć do pracy na zajęciach
- okazuje szacunek podczas modlitwy i słuchania Słowa Bożego
- w zeszycie ucznia mogą występować braki

Dopuszczający:

Uczeń:

- zdobyte wiadomości nie są wystarczające do uzyskania podstawowej wiedzy religijnej
- niechętnie uczestniczy w zajęciach
- wymaga pomocy przy wykonywaniu prostych zadań
- prowadzi zeszyt

Niedostateczny:

Uczeń:

- nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności określonych programem nauczania
- notorycznie brak mu chęci do pracy i uczestniczenia w zajęciach
- nie posiada zeszytu lub dość często nie przynosi go do szkoły

Ponieważ religia jest przedmiotem nieobowiązkowym, należy przed ewentualnym wystawieniem oceny niedostatecznej, zbadać sytuację ucznia, podjąć próbę rozmowy z wychowawcą, pedagogiem, rodzicami (opiekunami prawnymi), etc. i spróbować udzielić uczniowi wszelkiej możliwej pomocy, aby podjął on próbę sprostania stawianym przed nim wymaganiom.

TABELA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH

Przedmiot: język angielski	Klasa: 1TES
Nauczyciel: Emilia Kaliszewska	Poziom: IV.1.R
Tygodniowy wymiar godzin wg planu: 3	Półroczce I i II
Program nauczania: Program nauczania dla III etapu edukacyjnego(4-letnie liceum i 5-letnie technikum)zgodny z nową podstawą programową	
Zakres materiału wraz z przybliżonym rozkładem terminów prac klasowych, sprawdzianów uzgodnionych: Słownictwo: artykuły spożywcze, posiłki i ich przygotowanie, lokale gastronomiczne, diety; , rozumienie tekstu słuchanego: wybór wielokrotny; rozumienie tekstu czytanego: wybór wielokrotny; znajomość środków językowych: uzupełnianie tekstu, parafraza zdań; pisanie: list formalny; mówienie: rozmowa z odgrywaniem roli; gramatyka: przymiotniki i przysłówki, zaimki 1) Słownictwo związane z żywieniem oraz chorobami i ich leczeniem. Gramatyka: rzeczowniki policzalne i niepoliczalne. Znajomość środków językowych :transformacje zdań, wybór wielokrotny. Pisanie: e-mail prywatny. 2) Słownictwo związane z opisem osobowości oraz niepełnosprawnościami Gramatyka: zastosowanie ‘used to’ oraz czas Past Continuous Znajomość środków językowych: Transformacje zdań, uzupełnianie luk w treści jednym wyrazem Pisanie: wpis na blogu 3) Słownictwo związane z edukacją Gramatyka: Present Perfect Znajomość środków językowych: Wybór wielokrotny, tłumaczenie fragmentów zdań Pisanie: list formalny z zapytaniem 4) Słownictwo związane z nauką i elektroniką Gramatyka: Past Perfect , question tags, zastosowanie:which/that oraz who/that Znajomości środków językowych :Gramatykalizacja, tłumaczenie fragmentów zdań Pisanie: wpis na blogu 5) Słownictwo związane z transportem oraz wakacjami Gramatyka: czasy przyszłe, czasowniki modalne w czasie teraźniejszym i przeszłym Znajomości środków językowych: uzupełnianie luk w tekście, transformacje zdań Pisanie: list formalny z zażaleniem 6) Słownictwo związane ze sztuką Gramatyka: Strona bierna w czasie teraźniejszym, przeszłym i przyszłym oraz z czasownikami modalnymi Znajomości środków językowych: Transformacje zdań Pisanie: wpis na blogu	
Podręczniki obowiązkowe: Impulse 2. autorzy: A, Cole, K. Kotorowicz-Jasińska wydawnictwo: Macmillan Zalecane dodatkowe pomoce dydaktyczne: Słownik, materiały ksero, ćwiczenie	
Wymagania formalne: - podręcznik - zeszyt przedmiotowy	
Formy sprawdzania wiadomości: <ul style="list-style-type: none"> - praca klasowa poprzedzona lekcją powtórzeniową, zapowiadana z tygodniowym wyprzedzeniem, - sprawdzian pisemny z zamkniętej partii materiału, zapowiadany z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, może mieć formę testu, - sprawdzian z trzech ostatnich lekcji, zapowiadany lub nie, może mieć formę testu, - kartkówka może odbyć się bez zapowiadania i obejmuje ostatnią poprzedzającą jednostkę lekcyjną, może mieć formę testu, czas jej trwania jest nie dłuższy niż 15 minut, - odpowiedź ustna, - praca przy komputerze, - praca domowa, - aktywność i postawa na lekcji (zależnie od sytuacji stworzonych na lekcji, nie musi dotyczyć wszystkich uczniów).	Inne źródła oceny do wyboru przez nauczyciela: <ul style="list-style-type: none"> - praca na lekcji, - udział w konkursach przedmiotowych, - udział w olimpiadach, - referaty, - wykonywanie pomocy szkolnych, - inne prace dodatkowe – do wyboru przez nauczyciela.

Zespół Szkół Górniczo-Energetycznych im. S. Staszica w Koninie
rok szkolny 2024/25

Uwagi o ocenianiu:

- uczeń raz/dwa razy w semestrze może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (nie dotyczy to zapowiedzianych sprawdzianów),
- jeżeli z przyczyn usprawiedliwionych uczeń nie może przystąpić do sprawdzianu z całą klasą, to powinien uczynić w terminie wyznaczonym przez nauczyciela (w przeciwnym razie otrzyma ocenę niedostateczną),
- w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności na sprawdzianie uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną,
- kartkówki nie podlegają poprawie.

Wymagania na poszczególne oceny:

https://drive.google.com/file/d/1br6uzxZxJkxKLAMjfvESfuU4KY7A18xD/view?usp=drive_link

TABELA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH

Przedmiot: wychowanie fizyczne	Klasa: 1 TES
Nauczyciel: Radosław Wrzeński	Poziom: podstawowy
Tygodniowy wymiar godzin wg planu: 3	Półroczcie I i II
Program nauczania: Program nauczania z wychowania fizycznego Warchola	
Zakres materiału wraz z przybliżonym rozkładem terminów prac klasowych, sprawdzianów uzgodnionych:	
3 godziny zajęć w tygodniu. 2 godziny zajęć obowiązkowych, 1 godzina zajęć do wyboru.	
Zajęcia obowiązkowe:	
I SEMESTR	
- lekka atletyka i atletyka terenowa - 5 godzin (SPR – WRZESIEŃ/PAZDZIERNIK)	
- koszykówka – 10 godzin (SPR PAŹDZIERNIK/LISTOPAD)	
- rytm , taniec , muzyka – 3 godziny dziewczęta	
- piłka siatkowa – 5 godzin	
- piłka ręczna – 8 godziny	
- kształtowanie sprawności ogólnej – 4 godzin SPR LISTOPAD/GRUDZIEŃ)	
- gimnastyka – 4 godzin	
- nowe dyscypliny sportowe wg możliwości szkoły i zainteresowań uczniów – 4 godziny	
II SEMESTR	
- gimnastyka – 6 godzin (SPR LUTY/MARZEC	
- piłka nożna – 10 godzin chłopcy , 4 godziny dziewczęta	
- rytm , taniec , muzyka – 3 godziny dziewczęta	
- piłka siatkowa – 5 godzin (SPR LUTY/MARZEC)	
- kształtowanie sprawności ogólnej – 4 godzin	
- lekka atletyka i atletyka terenowa - 5 godzin (SPR MAJ/CZERWIEC)	
- nowe dyscypliny sportowe wg możliwości szkoły i zainteresowań uczniów – 4 godziny	
Podstawą wystawienia oceny jest aktywny udział w lekcji, który podlega ocenie. Czynny udział w „zajęciach do wyboru”, kształtowanie prozdrowotnego stylu życia, dbałość o higienę i zdrowie, jak również osiągnięcia w dyscyplinach zawartych na liście zajęć dodatkowych mogą wpłynąć na podwyższenie oceny.	
Podręczniki obowiązkowe:	
Zalecane dodatkowe pomoce dydaktyczne:	
Wymagania formalne:	
Formy sprawdzania wiadomości:	Inne źródła oceny do wyboru przez nauczyciela:
- sprawdziany praktyczne	- praca na lekcji,
- znajomość terminologii	- udział w zawodach,
	- referaty,
	- wykonywanie pomocy szkolnych,
	- inne prace dodatkowe – do wyboru przez nauczyciela.

Uwagi o ocenianiu:

- uczeń dwa razy w semestrze może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (nie dotyczy to zapowiedzianych sprawdzianów),
- jeżeli z przyczyn usprawiedliwionych uczeń nie może przystąpić do sprawdzianu z całą klasą, to powinien uczynić w terminie wyznaczonym przez nauczyciela (w przeciwnym razie otrzyma ocenę niedostateczną),
- w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności na sprawdzianie uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.

Wymagania na poszczególne oceny:

1) Ocena celująca

Ocenę celującą na pierwszy semestr lub koniec roku szkolnego otrzymuje uczeń, który w zakresie:

a) postawy i kompetencji społecznych (spełnia co najmniej 5 kryteriów społecznych (spełnia co najmniej 5 kryteriów):

- jest zawsze przygotowany do zajęć wychowania fizycznego, m.in. posiada odpowiedni strój sportowy,
- nie ćwiczy na lekcjach tylko z bardzo ważnych powodów zdrowotnych, rodzinnych lub osobistych,
- charakteryzuje się wysokim poziomem kultury osobistej,
- używa właściwych sformułowań w kontaktach interpersonalnych z rówieśnikami w klasie oraz w stosunku do nauczyciela czy innych pracowników szkoły,

-bardzo chętnie współpracuje z nauczycielami wychowania fizycznego na rzecz szkolnej lub środowiskowej kultury fizycznej,

-reprezentuje szkołę w zawodach sportowych na poziomie powiatu, rejonu, województwa lub w zawodach ogólnopolskich,

-systematycznie bierze udział w zajęciach sportowo-rekreacyjnych,

-jest aktywny w trakcie zajęć z edukacji zdrowotnej, uprawia dyscypliny lub konkurencje sportowe w innych klubach lub sekcjach sportowych, podejmuje dowolne formy aktywności fizycznej w czasie wolnym;

b) systematycznego udziału i aktywności w trakcie zajęć (spełnia co najmniej 5 kryteriów):

-w trakcie miesiąca aktywnie ćwiczy w co najmniej 95–100% zajęć,

-w sposób ponad bardzo dobry wykonuje wszystkie ćwiczenia w czasie lekcji,

-wzorowo pełni funkcję lidera grupy ćwiczebnej lub kapitana drużyny,

-pokazuje i demonstrowa większość umiejętności ruchowych,

-prowadzi rozgrzewkę lub ćwiczenia kształtujące bardzo poprawnie pod względem merytorycznym i metodycznym,

-potrafi samodzielnie pod względem psychomotorycznym przygotować się do wybranego fragmentu zajęć,

-umie samodzielnie przygotować miejsce ćwiczeń,

-w sposób bezwzględny stosuje zasady bezpiecznej organizacji zajęć wychowania fizycznego,

-poczuwa się do współodpowiedzialności za stan techniczny urządzeń, przyborów i obiektów sportowych szkoły;

c) sprawności fizycznej i rozwoju fizycznego (spełnia co najmniej 5 kryteriów):

-zalicza wszystkie testy i próby sprawnościowe ujęte w programie nauczania,

-samodzielnie zabiega o poprawę lub uzupełnienie próby sprawnościowej, w której nie uczestniczył z ważnych powodów osobistych, rodzinnych lub zdrowotnych,

-uzyskuje bardzo znaczny postęp w kolejnych próbach sprawnościowych, np. w ciągu roku szkolnego,

-dokonuje oceny własnego rozwoju fizycznego,

-oblicza wskaźnik BMI,

-podejmuje indywidualny program treningowy w celu poprawy wyniku w danej próbie sprawności fizycznej;

d) aktywności fizycznej (spełnia co najmniej 5 kryteriów):

-zalicza wszystkie sprawdziany umiejętności ruchowych bez jakichkolwiek błędów technicznych lub taktycznych,

-ćwiczenia wykonuje zgodnie z przepisami lub zasadami obowiązującymi w konkurencjach indywidualnych lub zespołowych,

-wykonanie zadania ruchowego przez ucznia może być zawsze przykładem i wzorem do naśladowania dla innych ćwiczących,

-potrafi wykonać ćwiczenie o znacznym stopniu trudności,

-wykonuje zadania ruchowe nie tylko efektywnie, ale i efektywnie, np. trafia do bramki, rzuca celnie do kosza,

-stosuje opanowane umiejętności ruchowe w czasie zawodów i rozgrywek sportowych,

-stopień opanowania umiejętności ruchowych przez ucznia w sposób znaczący wpływa na wyniki drużyn szkolnych w zawodach i rozgrywkach różnych szczebli;

e) wiadomości (spełnia co najmniej 3 kryteria):

-zalicza sprawdziany pisemne i testy na ocenę bardzo dobrą lub celującą,

-stosuje wszystkie przepisy i zasady sportów indywidualnych oraz zespołowych, które były nauczane w trakcie zajęć wychowania fizycznego,

-posiada rozległą wiedzę na temat rozwoju fizycznego i motorycznego,

-wykazuje się dużym zakresem wiedzy nt. bieżących wydarzeń sportowych w kraju i za granicą,

-ma podstawową wiedzę z edukacji zdrowotnej.

2) Ocena bardzo dobra

Ocenę bardzo dobrą na pierwszy semestr lub koniec roku szkolnego otrzymuje uczeń, który w zakresie:

a) postawy i kompetencji społecznych (spełnia co najmniej 4 kryteriów społecznych (spełnia co najmniej 4 kryteria):

-jest przygotowany do zajęć wychowania fizycznego, m.in. posiada odpowiedni strój sportowy, ale sporadycznie nie bierze udziału w lekcjach z różnych powodów,

-nie ćwiczy na lekcjach tylko z bardzo ważnych powodów zdrowotnych, rodzinnych lub osobistych,

-charakteryzuje się właściwym poziomem kultury osobistej,

-używa odpowiednich sformułowań w kontaktach interpersonalnych z rówieśnikami w klasie oraz w stosunku do nauczyciela czy innych pracowników szkoły,

-chętnie współpracuje z nauczycielami wychowania fizycznego na rzecz szkolnej lub środowiskowej kultury fizycznej,

-reprezentuje szkołę w zawodach sportowych na poziomie miejskim lub gminnym,

-niesystematycznie bierze udział w zajęciach sportowo-rekreacyjnych,

-niekiedy podejmuje indywidualne formy aktywności fizycznej w czasie wolnym,

-jest aktywny w trakcie zajęć z edukacji zdrowotnej;

b) systematycznego udziału i aktywności w trakcie zajęć (spełnia co najmniej 4 kryteria):

-w trakcie miesiąca aktywnie ćwiczy w co najmniej 90–94% zajęć,

-w sposób bardzo dobry wykonuje większość ćwiczeń w czasie lekcji,

-bardzo dobrze pełni funkcję lidera grupy ćwiczebnej lub kapitana drużyny,

-pokazuje i demonstruje niektóre umiejętności ruchowe,

-prowadzi rozgrzewkę lub ćwiczenia kształtujące poprawnie pod względem merytorycznym i metodycznym,

-potrafi samodzielnie pod względem psychomotorycznym przygotować się do wybranego fragmentu zajęć,

-umie z pomocą nauczyciela lub współwiczających przygotować miejsce ćwiczeń,

-stosuje zasady bezpiecznej organizacji zajęć wychowania fizycznego,

-stara się dbać o stan techniczny urządzeń, przyborów i obiektów sportowych szkoły;

c) sprawności fizycznej i rozwoju fizycznego (spełnia co najmniej 4 kryteria):

-zalicza prawie wszystkie testy i próby sprawnościowe ujęte w programie nauczania,

-poprawia lub uzupełnia próby sprawnościowe, w których nie uczestniczył z ważnych powodów osobistych, rodzinnych lub zdrowotnych za namową nauczyciela,

-uzyskuje znaczny postęp w kolejnych próbach sprawnościowych, np. w ciągu roku szkolnego,

-dokonuje oceny własnego rozwoju fizycznego,

-oblicza wskaźnik BMI,

-czasami podejmuje indywidualny program treningowy w celu poprawy wyniku w danej próbie sprawności fizycznej;

d) aktywności fizycznej (spełnia co najmniej 4 kryteria):

-zalicza wszystkie sprawdziany umiejętności ruchowych z niewielkimi błędami technicznymi lub taktycznymi,

-ćwiczenia wykonuje zgodnie z przepisami lub zasadami obowiązującymi w konkurencjach indywidualnych lub zespołowych,

-potrafi wykonywać ćwiczenia o dużym stopniu trudności,

-wykonuje zadania ruchowe efektywnie, ale nie zawsze efektywnie, np. sporadycznie trafia do bramki czy rzuca celnie do ko-

np. sporadycznie trafia do bramki czy rzuca celnie do ko- np. sporadycznie trafia do bramki czy rzuca celnie do kosza,

-stosuje opanowane umiejętności ruchowe w czasie gry właściwej w trakcie zajęć,

-stopień opanowania umiejętności ruchowych przez ucznia wpływa na wyniki drużyn szkolnych w zawodach i rozgrywkach różnych szczebli;

e) wiadomości (spełnia co najmniej 2 kryteria):

-zalicza sprawdziany pisemne i testy na ocenę bardzo dobrą lub dobrą,

-stosuje prawie wszystkie przepisy i zasady sportów indywidualnych oraz zespołowych, które były nauczane w trakcie zajęć wychowania fizycznego,

-posiada bardzo dobrą wiedzę na temat rozwoju fizycznego i motorycznego,

-wykazuje się bardzo dobrym zakresem wiedzy nt. bieżących wydarzeń sportowych w kraju i za granicą,

-ma podstawową wiedzę z edukacji zdrowotnej.

3) Ocena dobra

Ocenę dobrą na pierwszy semestr lub koniec roku szkolnego otrzymuje uczeń, który w zakresie:

a) postawy i kompetencji społecznych (spełnia co najmniej 3 kry- i kompetencji społecznych (spełnia co najmniej 3 kry- (spełnia co najmniej 3 kryteria):

-jest przygotowany do zajęć wychowania fizycznego, m.in. posiada odpowiedni strój sportowy, ale zdarza mu się nie brać udziału w lekcjach z różnych powodów,

-nie ćwiczy na lekcjach tylko z ważnych powodów zdrowotnych, rodzinnych lub osobistych,

-charakteryzuje się właściwym poziomem kultury osobistej,

-nie zawsze używa odpowiednich sformułowań w kontaktach interpersonalnych z rówieśnikami w klasie oraz w stosunku do nauczyciela czy innych pracowników szkoły,

-sporadycznie współpracuje z nauczycielami wychowania fizycznego na rzecz szkolnej lub środowiskowej kultury fizycznej,

-bierze udział w klasowych i szkolnych zawodach sportowych,

-nie uczęszcza na zajęcia sportowo-rekreacyjne,

-raczej nie podejmuje indywidualnych form aktywności fizycznej w czasie wolnym,

-jest aktywny w trakcie zajęć z edukacji zdrowotnej;

b) systematycznego udziału i aktywności w trakcie zajęć (spełnia co najmniej 3 kryteria):

-w trakcie miesiąca aktywnie ćwiczy w co najmniej 85–89% zajęć,

-w sposób dobry wykonuje większość ćwiczeń w czasie lekcji,

-dobrze pełni funkcję lidera grupy ćwiczebnej lub kapitana drużyny,

-nie potrafi pokazywać i demonstrować umiejętności ruchowych,

-prowadzi rozgrzewkę lub ćwiczenia kształtujące w miarę poprawnie pod względem merytorycznym i metodycznym,

-potrafi samodzielnie pod względem psychomotorycznym przygotować się do wybranego fragmentu zajęć, ale często to przygotowanie wymaga dodatkowych uwag i zaleceń nauczyciela,

-umie z pomocą nauczyciela lub współwiczających przygotować miejsce ćwiczeń,

-nie zawsze stosuje zasady bezpiecznej organizacji zajęć wychowania fizycznego,

-dba o stan techniczny urządzeń, przyborów i obiektów sportowych szkoły, ale aktywność ta wymaga dodatkowej interwencji wychowawczej prowadzącego zajęcia;

c) sprawności fizycznej i rozwoju fizycznego (spełnia co najmniej 3 kryteria):

-zalicza większość testów i prób sprawnościowych ujętych w programie nauczania,

-wykonuje określone próby sprawności fizycznej na ocenę dobrą,

-poprawia lub uzupełnia próby sprawnościowe, w których z ważnych powodów osobistych, rodzinnych lub zdrowotnych za wyraźną namową nauczyciela,

-uzyskuje niewielki postęp w kolejnych próbach sprawnościowych, np. w ciągu roku szkolnego,

-dokonuje oceny własnego rozwoju fizycznego,

-oblicza wskaźnik BMI,

-raczej nie podejmuje indywidualnego programu treningowego w celu poprawy wyniku w danej próbie sprawności fizycznej;

d) aktywności fizycznej (spełnia co najmniej 3 kryteria):

-zalicza wszystkie sprawdziany umiejętności ruchowych z niewielkimi błędami technicznymi lub taktycznymi,

-wykonuje ćwiczenia nie zawsze zgodnie z przepisami lub zasadami obowiązującymi w konkurencjach indywidualnych lub zespołowych,

-potrafi wykonywać ćwiczenia o przeciętnym stopniu trudności,

-wykonuje zadania ruchowe efektywnie, ale zawsze mało efektywnie, np. nie trafia do bramki czy nie rzuca celnie do kosza,

-nie potrafi zastosować opanowanych umiejętności ruchowych w czasie gry właściwej lub szkolnej,

-stopień opanowania umiejętności ruchowych przez ucznia nie wpływa na wyniki drużyn szkolnych w zawodach i rozgrywkach różnych szczebli;

e) wiadomości (spełnia co najmniej 1 kryterium):

-zalicza sprawdziany pisemne i testy na ocenę dobrą,

-stosuje przepisy i zasady sportów indywidualnych oraz zespołowych, które były nauczane w trakcie zajęć wychowania fizycznego,

-posiada dobrą wiedzę na temat rozwoju fizycznego i motorycznego,

-wykazuje się dobrym zakresem wiedzy nt. bieżących wydarzeń sportowych w kraju i za granicą,

-ma podstawową wiedzę z edukacji zdrowotnej.

4) Ocena dostateczna

Ocenę dostateczną na pierwszy semestr lub koniec roku szkolnego

otrzymuje uczeń, który w zakresie:

a) postawy i kompetencji społecznych (spełnia co najmniej 2 kry- i kompetencji społecznych (spełnia co najmniej 2 kry-(spełnia co najmniej 2 kryteria):

-jest przygotowany do zajęć wychowania fizycznego, m.in. posiada odpowiedni strój sportowy, ale często mu się zdarza nie brać udziału w lekcjach z różnych powodów,

-nie ćwiczy na lekcjach z błahych powodów zdrowotnych, rodzinnych lub osobistych,

-charakteryzuje się przeciętnym poziomem kultury osobistej,

-często używa nieodpowiednich sformułowań w kontaktach interpersonalnych z rówieśnikami w klasie oraz w stosunku do nauczyciela czy innych pracowników szkoły,

-nie współpracuje z nauczycielami wychowania fizycznego na rzecz szkolnej lub środowiskowej kultury fizycznej,

-nie bierze udziału w klasowych i szkolnych zawodach sportowych,

-nie uczęszcza na zajęcia sportowo-rekreacyjne,

-nigdy nie podejmuje indywidualnych form aktywności fizycznej w czasie wolnym;

b) systematycznego udziału i aktywności w trakcie zajęć (spełnia

co najmniej 2 kryteria):

-w trakcie miesiąca aktywnie ćwiczy w co najmniej 80–84% zajęć,

-w sposób dostateczny wykonuje większość ćwiczeń w czasie lekcji,

-nie pełni funkcji lidera grupy ćwiczebnej lub kapitana drużyny,

-nie potrafi pokazywać i demonstrować umiejętności ruchowych,

-nie potrafi przeprowadzić rozgrzewki lub ćwiczeń kształtujących poprawnie pod względem merytorycznym i metodycznym,

-nie potrafi samodzielnie pod względem psychomotorycznym przygotować się do wybranego fragmentu zajęć,

-umie z pomocą nauczyciela lub współwiczających przygotować miejsce ćwiczeń,

-często nie stosuje zasad bezpiecznej organizacji zajęć wychowania fizycznego,

-dba o stan techniczny urządzeń, przyborów i obiektów sportowych szkoły, ale aktywność ta wymaga zawsze dodatkowej interwencji wychowawczej prowadzącego zajęcia;

c) sprawności fizycznej i rozwoju fizycznego (spełnia co najmniej 2 kryteria):

-zalicza tylko niektóre testy i próby sprawnościowe ujęte w programie nauczania,

-wykonuje określone próby sprawności fizycznej na ocenę dostateczną,

-nie poprawia lub nie uzupełnia prób sprawnościowych, w których nie uczestniczył z ważnych powodów osobistych, rodzinnych lub zdrowotnych,

-nie dokonuje oceny własnego rozwoju fizycznego,

-nie oblicza wskaźnika BMI,

-nie uzyskuje żadnego postępu w kolejnych próbach sprawnościowych, np. w ciągu roku szkolnego,

-nigdy nie podejmuje indywidualnego programu treningowego w celu poprawy wyniku w danej próbie sprawności fizycznej;

d) aktywności fizycznej (spełnia co najmniej 2 kryteria):

-zalicza wszystkie sprawdziany umiejętności ruchowych z dużymi błędami technicznymi lub taktycznymi,

-wykonuje ćwiczenia prawie zawsze niezgodnie z przepisami lub zasadami obowiązującymi w konkurencjach indywidualnych lub zespołowych,

-potrafi wykonywać ćwiczenia o niskim stopniu trudności,

-wykonuje zadania ruchowe mało efektywnie i zawsze mało efektywnie, np. nie trafia do bramki, nie rzuca celnie do kosza,
-nie potrafi zastosować opanowanych umiejętności ruchowych w czasie gry właściwej lub szkolnej,
-stopień opanowania umiejętności ruchowych przez ucznia nie wpływa na wyniki drużyn szkolnych w zawodach i rozgrywkach różnych szczebli;

e) wiadomości (spełnia co najmniej 1 kryterium):

-zalicza sprawdziany pisemne i testy na ocenę dostateczną,
-stosuje niektóre przepisy i zasady sportów indywidualnych oraz zespołowych, które były nauczane w trakcie zajęć wychowania fizycznego,
-posiada dostateczną wiedzę na temat rozwoju fizycznego i motorycznego,
-wykazuje się przeciętnym zakresem wiedzy nt. bieżących wydarzeń sportowych w środowisku lokalnym i kraju.

Ocena dopuszczająca

Ocenę dopuszczającą na półroczcie lub ocenę roczną otrzymuje uczeń, który w zakresie:

a) postawy i kompetencji społecznych (spełnia co najmniej 1 kryterium):

- bardzo często jest nieprzygotowany do lekcji, zapomina stroju,
- często nie ćwiczy na lekcjach z błahych powodów zdrowotnych, rodzinnych lub osobistych,
- charakteryzuje się niskim poziomem kultury osobistej,
- bardzo często używa nieodpowiednich sformułowań w kontaktach interpersonalnych z rówieśnikami w klasie oraz w stosunku do nauczyciela czy innych pracowników szkoły,
- nie współpracuje z nauczycielami wychowania fizycznego na rzecz szkolnej lub środowiskowej kultury fizycznej,
- nie bierze udziału w klasowych i szkolnych zawodach sportowych,
- nie uczęszcza na zajęcia sportowo-rekreacyjne,
- nigdy nie podejmuje indywidualnych form aktywności fizycznej w czasie wolnym;

b) systematycznego udziału i aktywności w trakcie zajęć (spełnia co najmniej 1 kryteria):

- w trakcie miesiąca aktywnie ćwiczy w co najmniej 55-64% zajęć,
- w sposób nieudolny wykonuje większość ćwiczeń w czasie lekcji,
- nie pełni funkcji lidera grupy ćwiczebnej lub kapitana drużyny,
- nie potrafi pokazywać i demonstrować umiejętności ruchowych,
- nie potrafi przeprowadzić rozgrzewki lub ćwiczeń kształtujących poprawnie pod względem merytorycznym i metodycznym,
- nie potrafi samodzielnie pod względem psychomotorycznym przygotować się do wybranego fragmentu zajęć,
- umie z pomocą nauczyciela lub współwiczających przygotować miejsce ćwiczeń,
- bardzo często nie stosuje zasad bezpiecznej organizacji zajęć wychowania fizycznego,
- nie dba o stan techniczny urządzeń, przyborów i obiektów sportowych szkoły;

c) sprawności fizycznej i rozwoju fizycznego (spełnia co najmniej 1 kryteria):

- zalicza tylko pojedyncze testy i próby sprawnościowe ujęte w programie nauczania,
- nie poprawia lub nie uzupełnia prób sprawnościowych, w których nie uczestniczył z ważnych powodów osobistych, rodzinnych lub zdrowotnych,
- nie dokonuje oceny własnego rozwoju fizycznego,
- nie oblicza wskaźnika BMI,

- nigdy nie podejmuje indywidualnego programu treningowego w celu poprawy wyniku w danej próbie sprawności fizycznej;

d) aktywności fizycznej (spełnia co najmniej 1 kryteria):

- zalicza wszystkie sprawdziany umiejętności ruchowych z rażącymi błędami technicznymi lub taktycznymi,
- wykonuje ćwiczenia prawie zawsze niezgodnie z przepisami lub zasadami obowiązującymi w konkurencjach indywidualnych lub zespołowych,
- potrafi wykonywać ćwiczenia o bardzo niskim stopniu trudności,
- wykonuje zadania ruchowe mało efektywnie i zawsze mało efektywnie, np. nie trafia do bramki, nie rzuca celnie do kosza,
- nie potrafi zastosować opanowanych umiejętności ruchowych w czasie gry właściwej lub szkolnej,
- stopień opanowania umiejętności ruchowych przez ucznia nie wpływa na wyniki drużyn szkolnych w zawodach i rozgrywkach różnych szczebli;

e) wiadomości (spełnia co najmniej 1 kryterium):

- stosuje niektóre przepisy i zasady sportów indywidualnych oraz zespołowych, które były nauczane w trakcie zajęć wychowania fizycznego,
- posiada niewielką wiedzę na temat rozwoju fizycznego i motorycznego,
- wykazuje się niskim zakresem wiedzy nt. bieżących wydarzeń sportowych w środowisku lokalnym i kraju.

Ocena niedostateczna

Ocenę niedostateczną na półroczcie lub ocenę roczną otrzymuje uczeń, który w zakresie:

a) postawy i kompetencji społecznych:

- prawie zawsze jest nieprzygotowany do lekcji, zapomina stroju,
-bardzo często nie ćwiczy na lekcjach z błahych powodów zdrowotnych, rodzinnych lub osobistych,
- charakteryzuje się bardzo niskim poziomem kultury osobistej,
- zachowuje się wulgarnie w stosunku do nauczyciela czy innych pracowników szkoły,
- nie współpracuje z nauczycielami wychowania fizycznego na rzecz szkolnej lub środowiskowej kultury fizycznej,
- nie bierze udziału w klasowych i szkolnych zawodach sportowych,
- nie uczęszcza na zajęcia sportowo-rekreacyjne,
- nigdy nie podejmuje indywidualnych form aktywności fizycznej w czasie wolnym;

b) systematycznego udziału i aktywności w trakcie zajęć:

- w trakcie miesiąca aktywnie ćwiczy poniżej 55% obowiązkowych zajęć,
- w sposób bardzo nieudolny wykonuje większość ćwiczeń w czasie lekcji,
- nie pełni funkcji lidera grupy ćwiczebnej lub kapitana drużyny,

- nie potrafi pokazywać i demonstrować umiejętności ruchowych,
  - nie potrafi przeprowadzić rozgrzewki lub ćwiczeń kształtujących poprawnie pod względem merytorycznym i metodycznym,
  - nie potrafi samodzielnie pod względem psychomotorycznym przygotować się do wybranego fragmentu zajęć,
  - nigdy nie przygotowuje miejsce ćwiczeń,
  - nigdy nie stosuje zasad bezpiecznej organizacji zajęć wychowania fizycznego, a zachowanie jego zagraża zdrowiu współwzrastającym,
  - nie dba o stan techniczny urządzeń, przyborów i obiektów sportowych szkoły, a nawet często je niszczy,
- c) sprawności fizycznej i rozwoju fizycznego:
- nie zalicza większości testów i prób sprawnościowych ujętych w programie nauczania,
  - nie poprawia lub nie uzupełnia prób sprawnościowych, w których nie uczestniczył z ważnych powodów osobistych, rodzinnych lub zdrowotnych,
  - nie uzyskuje żadnego postępu w kolejnych próbach sprawnościowych np. w ciągu całego roku szkolnego,
  - nigdy nie podejmuje indywidualnego programu treningowego w celu poprawy wyniku w danej próbie sprawności fizycznej;
- d) aktywności fizycznej:
- zalicza wszystkie sprawdziany umiejętności ruchowych z bardzo rażącymi błędami technicznymi lub taktycznymi,
  - wykonuje ćwiczenia prawie zawsze niezgodnie z przepisami lub zasadami obowiązującymi w konkurencjach indywidualnych lub zespołowych,
  - nie potrafi wykonywać ćwiczenia nawet o bardzo niskim stopniu trudności,
  - wykonuje zadania ruchowe mało efektywnie i zawsze mało efektywnie, np. nie trafia do bramki, nie rzuca celnie do kosza,
  - nie potrafi zastosować opanowanych umiejętności ruchowych w czasie gry właściwej lub szkolnej,
  - stopień opanowania umiejętności ruchowych przez ucznia nie wpływa na wyniki drużyn szkolnych w zawodach i rozgrywkach różnych szczebli;
- e) wiadomości (spełnia co najmniej 1 kryterium):
- stosuje niektóre przepisy i zasady sportów indywidualnych oraz zespołowych, które były nauczane w trakcie zajęć wychowania fizycznego,
  - posiada niedostateczną wiedzę na temat rozwoju fizycznego i motorycznego,
  - wykazuje się niedostatecznym zakresem wiedzy nt. bieżących wydarzeń sportowych w środowisku lokalnym i kraju.

TABELA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH

Przedmiot: 331403 Moduł 1 Przygotowanie ekonomiczno-prawne do prowadzenia działalności M1.J4 Bezpieczne wykonywanie prac biurowych	Klasa: 1 TE
Nauczyciel: Elżbieta Czaja	Poziom: szkoła ponadpodstawowa
Tygodniowy wymiar godzin wg planu: 1	Półrocze I i II
Program nauczania: Program nauczania dla zawodu technik ekonomista o strukturze modułowej	
Zakres materiału wraz z przybliżonym rozkładem terminów prac klasowych, sprawdzianów uzgodnionych: 1. Akty prawne regulujące obszar bhp 2. Procedury bhp w przedsiębiorstwie 3. Ochrona przeciwpożarowa 4. Zasady korzystania ze środowiska i gospodarowania odpadami Ergonomia 5. 6. Sprawdzian- październik 7. Zadania i uprawnienia krajowych instytucji ochrony pracy 8. Organizacja i zadania służby bhp w przedsiębiorstwie 9. System ochrony środowiska w Polsce 10. Rola służb bhp w zakresie ochrony środowiska w miejscu pracy 11. Sprawdzian grudzień 12. Prawa i obowiązki pracownika 13. Prawa i obowiązki pracodawcy 14. Rodzaje i źródła zagrożeń w środowisku pracy 15. Czynniki zagrożeń w pracy biurowej 16. Skutki oddziaływania czynników zagrożeń na organizm człowieka 17. Choroba zawodowa i wypadek przy pracy 18. Sprawdzian luty/marzec 19. Techniczne środki ochrony pracownika 20. Ergonomiczna organizacja przestrzeni biurowej 21. Warunki bhp na stanowisku biurowym 22. Ochrona przed zagrożeniem pożarowym w pracy biurowej 23. Zastosowanie sprzętu biurowego bezpiecznego dla środowiska 24. Sprawdzian kwiecień 25. Bezpieczne korzystanie z urządzeń technicznych 26. Korzystanie z instrukcji przeciwpożarowych w miejscu pracy 27. Zastosowanie przepisów ochrony środowiska 28. Zasady udzielania pierwszej pomocy 29. Sprawdzian czerwiec	

Podręczniki obowiązkowe:

Prowadzenie dokumentacji w jednostce organizacyjnej- część 1, wydawnictwo WSiP, Joanna Ablewicz, Damian Dębski, Paweł Dębski, Joanna Śliżewska

Zalecane dodatkowe pomoce dydaktyczne:

Zestawy ćwiczeń z instrukcjami; zestawy dokumentów; kalkulatory ; prezentacje multimedialne; czasopisma i literatura specjalistyczne ; ustawy i rozporządzenia; plansze ; foliogramy; komputer; rzutnik multimedialny

Wymagania formalne:

- Zeszyt
- Długopis
- Kalkulator – doraźnie, na prośbę nauczyciela
- Laptop wraz z oprogramowaniem Office

Formy sprawdzania wiadomości:

- praca klasowa poprzedzona lekcją powtórzeniową, zapowiadana z tygodniowym wyprzedzeniem,
- sprawdzian pisemny z zamkniętej partii materiału, zapowiadany z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, może mieć formę testu,
- sprawdzian z trzech ostatnich lekcji, zapowiadany lub nie, może mieć formę testu,
- kartkówka może odbyć się bez zapowiadania i obejmuje ostatnią poprzedzającą jednostkę lekcyjną, może mieć formę testu, czas jej trwania jest nie dłuższy niż 15 minut,
- odpowiedź ustna,
- praca przy komputerze,
- praca domowa,
- aktywność i postawa na lekcji (zależnie od sytuacji stworzonych na lekcji, nie musi dotyczyć wszystkich uczniów).

Inne źródła oceny do wyboru przez nauczyciela:

- praca na lekcji,
- udział w konkursach przedmiotowych,
- udział w olimpiadach,
- referaty,
- wykonywanie pomocy szkolnych,
- inne prace dodatkowe – do wyboru przez nauczyciela.

Uwagi o ocenianiu:

- uczeń jeden raz w semestrze może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (nie dotyczy to zapowiedzianych sprawdzianów),
- jeżeli z przyczyn usprawiedliwionych uczeń nie może przystąpić do sprawdzianu z całą klasą, to powinien uczynić w terminie wyznaczonym przez nauczyciela (w przeciwnym razie otrzyma ocenę niedostateczną),
- w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności na sprawdzianie uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną,
- kartkówki nie podlegają poprawie.
- Wagi sprawdzian - 3, kartkówka - 2, odpowiedź - 1, praca domowa -1.

Wymagania na poszczególne oceny

NIEDOSTATECZNY - uczeń nie opanował niezbędnego minimum podstawowych wiadomości i umiejętności, a braki w wiadomościach uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy z tego przedmiotu

- nie przyswoił elementarnej zasoby słownictwa oraz nie potrafi odtworzyć podstawowych zależności dotyczących bhp
- nie jest w stanie rozwiązać podstawowych zadań o elementarnym stopniu trudności ani odtworzyć wiadomości z pamięci
- w sytuacjach typowych nie radzi sobie nawet przy pomocy nauczyciela nie wykonuje poleceń w zakresie uczestnictwa w ćwiczeniach, pracy grupowej oraz nie potrafi pracować w zakresie realizacji elementarnych części projektów

DOPUSZCZAJĄCY - uczeń potrafi odtworzyć podstawowe wiadomości z pamięci i przy pomocy nauczyciela rozwiązuje typowe problemy i zadania

- potrafi posłużyć się przykładem, ale stosuje ubogą i częściowo błędną terminologię
- treść merytoryczna zawiera liczne błędy rzeczowe
- uczeń ma trudności z logicznym wiązaniem faktów oraz wnioskowaniem
- potrafi rozpoznać tylko część praw i prawidłowości bez dokonywania ich analizy i oceny

DOSTATECZNY - rozróżnia i wymienia z pamięci akty prawne z zakresu bhp

- potrafi wymieniać instytucje nadzorujące bhp
- potrafi częściowo skorzystać z informacji
- wykorzystuje swój zakres wiedzy w rozwiązywaniu zadań o średnim stopniu trudności popelniając jednak pomyłki
- rozróżnia podstawowe pojęcia prawne dotyczące bhp i potrafi je odtworzyć

DOBRY - uczeń potrafi właściwie skorzystać ze źródeł informacji, a uzyskane informacje interpretuje, przetwarza i wykorzystuje

- prawidłowo określa związki przyczynowo-skutkowe
- samodzielnie rozpoznaje nieprawidłowości w stosowaniu przepisów bhp
- potrafi zastosować wiadomości wykazując inwencję w rozwiązywaniu typowych zadań
- stosuje terminologię z zakresu przedmiotu

BARDZO DOBRY - ma opanowany zakres wiadomości oraz umiejętności objęte programem nauczania przedmiotu

- swobodnie posługuje się terminologią
- zna i potrafi w praktyce zastosować z dużą swobodą zasady bhp w pracy biurowej
- twórczo działa w zakresie rozwiązywania problemów o dużym stopniu skomplikowania
- jest w stanie samodzielnie opracować symulację tworzenia prawidłowych warunków pracy w zakresie bhp biura

CELUJĄCY - uczeń samodzielnie rozwiązuje zadania dodatkowe wykraczające poza realizowany program, wykonuje je szybko i prawidłowo - samodzielnie rozwija swoje zainteresowania i potrafi dzielić się zdobytą wiedzą

- przygotowuje materiały korzystając z różnych źródeł informacji, przetwarza je do praktycznego wykorzystania
- biegle posługuje się wiedzą, a poziom umiejętności praktycznych przekracza wymagania programowe
- organizuje pracę własną, ale też potrafi koncepcyjnie myśleć i działać dla dobra zespołu klasowego lub szkoły czy instytucji zewnętrznych
- organizuje projekty o tematyce związanej z przedmiotem, bierze udział w projektach lub konkursach rozwijających wiedzę bhp i ekonomiczną

TABELA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH

Przedmiot: 331403 M2J1 Planowanie i organizowanie działalności	Klasa: 1 TE
Nauczyciel: Elżbieta Czaja	Poziom: szkoła ponadpodstawowa
Tygodniowy wymiar godzin wg planu: 3	Półrocze I i II

Program nauczania:

Program nauczania dla zawodu technik ekonomista o strukturze modułowej

Zakres materiału wraz z przybliżonym rozkładem terminów prac klasowych, sprawdzianów uzgodnionych:				
Reguły		skutecznej		komunikacji
Kanały	komunikacji	w	pracy	biurowej
Budowanie	relacji	międzyludzkich	w	przedsiębiorstwie
Etyka zawodowa				
Sprawdzian październik				
Rozwój		kreatywności		pracowników
Wprowadzenia	zmian		w	przedsiębiorstwie
Przezwyciężanie	oporu		wobec	zmian
Formułowanie		celu		działania
Planowanie czynności składających się na realizację zadań				
Odpowiedzialność	prawna	za	podejmowane	działania
Zachowania	ryzykowne	i	naruszanie norm	postępowania
Proces	podejmowania	decyzji	w	zespole
Podział	ról	i warunki	funkcjonowania	w zespole
Rozwiązywanie konfliktów				
Sprawdzian listopad				
Techniki	radzenia	sobie	ze	stresem
Analiza kompetencji i kwalifikacji zawodowych pracownika				
<ul style="list-style-type: none"> • Pozycja jednostki gospodarczej na rynku. • Proces przeprowadzania badania marketingowego. • Zachowania nabywców na rynku. • Lokalizacja i obszar działania przedsiębiorstwa. • Zasady segmentacji rynku. • Prawo gospodarcze i jego źródła. • Formy własności przedsiębiorstw. • Klasyfikacja przedsiębiorstw według działalności. • Formy współpracy z kontrahentami. • Zasady podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej. • Działalność regulowana i koncesjonowana w ustawie o swobodzie działalności gospodarczej. • Dokumentacja związana z rozpoczęciem działalności gospodarczej. • Opodatkowanie działalności osób fizycznych i prawnych z tytułu podatku dochodowego. • Charakterystyka podatku VAT, akcyzy, podatku od gier. • Ubezpieczenia zdrowotne i społeczne osób prowadzących działalność. • Przychody i koszty w działalności gospodarczej. • Źródła finansowania działalności. • Strategie finansowania działalności. • Istota i rodzaje kredytów i pożyczek. • Szczególne formy finansowania działalności – faktoring i leasing. • Analiza jako forma finansowania działalności. • Struktury organizacyjne. • Organizacja marketingu w przedsiębiorstwie. • Technologie informacyjne i komputerowe wspomagające podjęcie i prowadzenie działalności gospodarczej. 				
Sprawdziany: luty, kwiecień, maj, czerwiec				

Podręczniki obowiązkowe:

Prowadzenie dokumentacji w jednostce organizacyjnej- część 2, wydawnictwo WSiP, Joanna Ablewicz, Damian Dębski, Paweł Dębski, Joanna Śliżewska

Zalecane dodatkowe pomoce dydaktyczne:

Zestawy ćwiczeń z instrukcjami; zestawy dokumentów; kalkulatory ; prezentacje multimedialne; czasopisma i literatura specjalistyczne ; ustawy i rozporządzenia; plansze ; foliogramy; komputer; rzutnik multimedialny

Wymagania formalne:

- Zeszyt
- Długopis
- Kalkulator – doraźnie, na prośbę nauczyciela
- Laptop wraz z oprogramowaniem Office

Formy sprawdzania wiadomości:

- praca klasowa poprzedzona lekcją powtórzeniową, zapowiadana z tygodniowym wyprzedzeniem,
- sprawdzian pisemny z zamkniętej partii materiału, zapowiadany z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, może mieć formę testu,
- sprawdzian z trzech ostatnich lekcji, zapowiadany lub nie, może mieć formę testu,
- kartkówka może odbyć się bez zapowiadania i obejmuje ostatnią poprzedzającą jednostkę lekcyjną, może mieć formę testu, czas jej trwania jest nie dłuższy niż 15 minut,
- odpowiedź ustna,
- praca przy komputerze,
- praca domowa,
- aktywność i postawa na lekcji (zależnie od sytuacji stworzonych na lekcji, nie musi dotyczyć wszystkich uczniów).

Inne źródła oceny do wyboru przez nauczyciela:

- praca na lekcji,
- udział w konkursach przedmiotowych,
- udział w olimpiadach,
- referaty,
- wykonywanie pomocy szkolnych,
- inne prace dodatkowe – do wyboru przez nauczyciela.

Uwagi o ocenianiu:

- uczeń jeden raz w semestrze może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (nie dotyczy to zapowiedzianych sprawdzianów),
- jeżeli z przyczyn usprawiedliwionych uczeń nie może przystąpić do sprawdzianu z całą klasą, to powinien uczynić w terminie wyznaczonym przez nauczyciela (w przeciwnym razie otrzyma ocenę niedostateczną),
- w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności na sprawdzianie uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną,
- kartkówki nie podlegają poprawie.
- Wagi sprawdzian - 3, kartkówka - 2, odpowiedź - 1, praca domowa -1.

Wymagania na poszczególne oceny

NIEDOSTATECZNY

- uczeń nie opanował niezbędnego minimum podstawowych wiadomości i umiejętności, a braki w wiadomościach uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy z tego przedmiotu
- nie przyswoił elementarnego zasobu słownictwa oraz nie potrafi odtworzyć podstawowych zależności ekonomicznych
- nie jest w stanie rozwiązać podstawowych zadań o elementarnym stopniu trudności ani odtworzyć wiadomości z pamięci
- w sytuacjach typowych nie radzi sobie nawet przy pomocy nauczyciela nie wykonuje poleceń w zakresie uczestnictwa w ćwiczeniach, pracy grupowej oraz nie potrafi pracować w zakresie realizacji elementarnych części projektów

DOPUSZCZAJĄCY

- uczeń potrafi odtworzyć podstawowe wiadomości z pamięci i przy pomocy nauczyciela rozwiązuje typowe problemy i zadania
- potrafi posłużyć się przykładem, ale stosuje ubogą i częściowo błędną terminologię
- treść merytoryczna zawiera liczne błędy rzeczowe
- uczeń ma trudności z logicznym wiązaniem faktów oraz wnioskowaniem
- potrafi rozpoznać tylko część ekonomicznych praw i prawidłowości bez dokonywania ich analizy i oceny

DOSTATECZNY

- rozróżnia i wymienia z pamięci podstawowe prawa i prawidłowości
- potrafi częściowo skorzystać z informacji
- wykorzystuje swój zakres wiedzy w rozwiązywaniu zadań o średnim stopniu trudności popełniając jednak pomyłki
- rozróżnia podstawowe pojęcia ekonomiczne i prawne i potrafi je odtworzyć

DOBRY

- uczeń potrafi właściwie skorzystać ze źródeł informacji, a uzyskane informacje interpretuje, przetwarza i wykorzystuje
- prawidłowo określa związki przyczynowo-skutkowe zjawisk gospodarczych
- samodzielnie rozpoznaje prawidłowości różnych rodzajów rynku i podmiotów rynkowych
- potrafi zastosować wiadomości wykazując inwencję w rozwiązywaniu typowych zadań
- stosuje terminologię ekonomiczną

BARDZO DOBRY

- ma opanowany zakres wiadomości oraz umiejętności objęte programem nauczania przedmiotu
- swobodnie posługuje się terminologią
- zna i potrafi w praktyce zastosować z dużą swobodą zasady przedsiębiorczości
- twórczo działa w zakresie rozwiązywania problemów o dużym stopniu skomplikowania
- jest w stanie samodzielnie opracować symulację tworzenia firmy z uwzględnieniem wszystkich aspektów ekonomicznych i prawnych
- wyjaśnia istotę procesów zachodzących w procesach komunikowania się i podejmowania decyzji

CELUJĄCY

- uczeń samodzielnie rozwiązuje zadania dodatkowe wykraczające poza realizowany program, wykonuje je szybko i prawidłowo - samodzielnie rozwija swoje zainteresowania i potrafi dzielić się zdobytą wiedzą
- przygotowuje materiały korzystając z różnych źródeł informacji, przetwarza je do praktycznego wykorzystania
- biegle posługuje się wiedzą, a poziom umiejętności praktycznych przekracza wymagania programowe
- organizuje pracę własną, ale też potrafi koncepcyjnie myśleć i działać dla dobra zespołu klasowego lub szkoły czy instytucji zewnętrznych
- organizuje projekty o tematyce związanej z przedmiotem, bierze udział w projektach lub konkursach rozwijających przedsiębiorczość
- wykazuje aktywność w zakresie nawiązywania kontaktów z instytucjami wspierającymi przedsiębiorczość.

TABELA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH

Przedmiot: 331403	Klasa: 1 TE
Moduł 1 Przygotowanie ekonomiczno-prawne do prowadzenia działalności	
M1.J1 Gospodarowanie na rynku zasobów, dóbr i usług	
Nauczyciel: Marta Woźniak	Poziom:
Tygodniowy wymiar godzin wg planu: 3	Półrocze I i II
Program nauczania: Program nauczania dla zawodu technik ekonomista o strukturze modułowej	
Zakres materiału wraz z przybliżonym rozkładem terminów prac klasowych, sprawdzianów uzgodnionych:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Przedmiot badań ekonomii i makroekonomii. 2. Prawa rynku i działanie mechanizmu rynkowego. 3. Prawo popytu i podaży. 4. Elastyczność popytu i podaży. 5. Formy zrzeszania się podmiotów w gospodarce rynkowej. 6. Interwencjonizm państwa jako regulator gospodarki rynkowej. 7. Instrumenty polityki gospodarczej państwa. 8. Narzędzia zagranicznej polityki handlowej. 9. Polityka handlowa i walutowa państwa. 10. Klasyfikacja przedsiębiorstw. 11. Funkcje i przedmiot działania przedsiębiorstw. 12. Struktury organizacyjne podmiotów gospodarczych. 13. Organizacja procesu produkcji. 14. Cykl produkcyjny przedsiębiorstwa. 15. Punkty sprzedaży detalicznej. 16. Formy rynków zorganizowanych. 17. Klasyfikacja usług. 18. Outsourcing. 19. Przepisy prawne regulujące archiwizowanie dokumentacji. 20. Podział dokumentacji według kategorii archiwalnej. 21. Przechowywanie i udostępnianie dokumentacji archiwalnej. 22. Przygotowanie do podjęcia działalności gospodarczej. – kwiecień 2025 23. Źródła finansowania wydatków związanych z podjęciem i prowadzeniem działalności gospodarczej. – maj 2025 24. Finanse przedsiębiorstwa. – czerwiec 2025 	
Podręczniki obowiązkowe:	
<ul style="list-style-type: none"> • Ablewicz J., Dębski D., Dębski P., Śliżewska J. <i>Prowadzenie dokumentacji w jednostce organizacyjnej</i>. WSIP, Warszawa 2019 	
Zalecane dodatkowe pomoce dydaktyczne:	
<ul style="list-style-type: none"> • Zestawy ćwiczeń z instrukcjami; zestawy dokumentów; kalkulatory; prezentacje multimedialne; czasopisma i literatura specjalistyczne; ustawy i rozporządzenia; plansze; laptop wraz z oprogramowaniem biurowym i dostępem do internetu; rzutnik multimedialny 	
Wymagania formalne:	
<ul style="list-style-type: none"> • Zeszyt • Długopis • Kalkulator • Laptop wraz z oprogramowaniem biurowym i dostępem do internetu 	
Formy sprawdzania wiadomości:	Inne źródła oceny do wyboru przez nauczyciela:
<ul style="list-style-type: none"> – praca klasowa poprzedzona lekcją powtórzeniową, zapowiadana z tygodniowym wyprzedzeniem, – sprawdzian pisemny z zamkniętej partii materiału, zapowiadany z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, może mieć formę testu, – kartkówka może odbyć się bez zapowiadania i obejmuje trzy ostatnie jednostki lekcyjne, może mieć formę testu, czas jej trwania jest nie dłuższy niż 20 minut, – przygotowanie krótkiego projektu, referatu, wystąpienia w ramach sprawdzenia wiadomości z trzech ostatnich jednostek lekcyjnych – odpowiedź ustna z trzech ostatnich jednostek lekcyjnych, – praca domowa, 	<ul style="list-style-type: none"> – praca na lekcji, – udział w konkursach przedmiotowych, – udział w olimpiadach, – referaty, – wykonywanie pomocy szkolnych, – inne prace dodatkowe – do wyboru przez nauczyciela.

Uwagi o ocenianiu:

- uczeń raz w I semestrze i raz w II semestrze może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (nie dotyczy to zapowiedzianych sprawdzianów),
- jeżeli z przyczyn usprawiedliwionych uczeń nie może przystąpić do sprawdzianu z całą klasą, powinien uczynić to w terminie wyznaczonym przez nauczyciela,
- poprawie sprawdzianu zapowiedzianego podlega jedynie ocena niedostateczna,
- w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności na sprawdzianie, uczeń przystępuje do niego podczas pierwszych zajęć, na których jest obecny, chyba, że nauczyciel wyznaczy inny termin,
- kartkówki i odpowiedzi ustne nie podlegają poprawie,
- ocena klasyfikacyjna wystawiana jest na podstawie średniej ważonej otrzymanych ocen. Wagi ocen:
  - sprawdziany, duże projekty – waga 3
  - kartkówki, odpowiedź ustna – waga 2
  - aktywność, praca domowa, wystąpienia, referaty, prezentacje – waga 1

Wymagania na poszczególne oceny:

Ocena celujący otrzymuje uczeń, który:

- biegłe posługuje się fachową terminologią,
- umiejętnie stosuje wiedzę z innych przedmiotów,
- samodzielnie rozwija własne uzdolnienia,
- opanował w 100% wiedzę i umiejętności objęte programem nauczania,
- opanował wiedzę i umiejętności wykraczające poza program nauczania,
- samodzielnie i bezbłędnie sporządza dokumenty,
- wykazuje szczególną aktywność na zajęciach,
- samodzielnie rozwiązuje zadania problemowe,
- korzysta z różnych źródeł wiedzy,
- reprezentuje szkołę w konkursach, olimpiadach przedmiotowych na szczeblu wyższym niż szkolny,
- terminowo realizuje zadania.

Ocena bardzo dobry otrzymuje uczeń, który:

- całkowicie opanował materiał nauczania w stopniu bardzo dobrym (wiadomości i umiejętności),
- potrafi samodzielnie formułować wnioski,
- sprawnie operuje fachową terminologią,
- wykazywał się wiedzą i umiejętnościami w rozwiązywaniu zadań, o znacznym stopniu trudności,
- charakteryzował się sumiennością,
- samodzielnie rozwiązuje zadania
- reprezentuje szkołę w konkursach, olimpiadach przedmiotowych na szczeblu szkolnym,
- jest aktywny na zajęciach,
- terminowo realizuje zadania.

Ocena dobry otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności objęte programem nauczania w stopniu dobrym,
- stosuje podstawowe pojęcia zawodowe,
- samodzielnie rozwiązuje typowe zadania,
- prawidłowo sporządza, wypełnia, typowe dokumenty (bez pomocy nauczyciela),
- raczej aktywnie uczestniczy w zajęciach

Ocena dostateczny otrzymuje uczeń, który:

- opanował podstawowe wiadomości i umiejętności przewidziane programem nauczania na poziomie podstawowym
- stosuje niektóre pojęcia zawodowe
- rozwiązuje tylko typowe, proste zadania (przy niewielkiej pomocy nauczyciela),
- sporządza dokumenty (popelniając błędy),
- niezbyt aktywnie uczestniczy w zajęciach.

Ocena dopuszczający otrzymuje uczeń, który:

- opanował niezbędne wiadomości i umiejętności,
- nie potrafi samodzielnie wykonywać zadań (wykonuje zadania tylko przy znacznej pomocy nauczyciela),
- stosuje zasady bhp na stanowisku pracy,
- sporządza dokumenty (tylko przy znacznej pomocy nauczyciela),
- nie jest aktywny na zajęciach.

Ocena niedostateczny otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował niezbędnych wiadomości i umiejętności, co uniemożliwia mu kontynuowanie nauki
- nie przestrzega regulaminu pracowni,
- nie przestrzega przepisów bhp na stanowisku pracy,
- nie umie powiązać wiadomości teoretycznych i praktycznych,
- nie potrafi rozwiązywać zadań nawet o niewielkim stopniu trudności (nawet przy znacznej pomocy nauczyciela),
- nie potrafi sporządzać dokumentów, (nawet przy znacznej pomocy nauczyciela),
- nieterminowo realizuje zadania.

TABELA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH

Przedmiot: Biznes i zarządzanie	Klasa: 1 TES
Nauczyciel: Marta Woźniak	Poziom: podstawowy
Tygodniowy wymiar godzin wg planu: 1	Półrocze I i II
Program nauczania: Krok w biznes i zarządzanie w zakresie podstawowym dla liceum ogólnokształcącego i technikum	
Zakres materiału wraz z przybliżonym rozkładem terminów prac klasowych, sprawdzianów uzgodnionych: Wymagania edukacyjne 1h I Osoba przedsiębiorcza 6h II Podejmowanie decyzji, praca zespołowa i kreatywne myślenie 5h III Zarządzanie projektami 5h Sprawdzian 1h IV Gospodarka rynkowa 6h V Finanse osobiste 5h Sprawdzian 1h IV Warsztat z realizacji projektu 2h	
Podręczniki obowiązkowe: Z. Makiela, T. Rachwał Krok w biznes i zarządzanie – Nowa Era	
Zalecane dodatkowe pomoce dydaktyczne: Karty pracy ucznia z przedmiotu	
Wymagania formalne: Zeszyt przedmiotowy – kompletny, uzupełniany na bieżąco w przypadku nieobecności ucznia na lekcji	
Formy sprawdzania wiadomości: <ul style="list-style-type: none"> – sprawdzian pisemny z zamkniętej partii materiału, zapowiadany z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, może mieć formę testu, – kartkówka z trzech ostatnich lekcji, nie zapowiadana, może mieć formę testu, – odpowiedź ustna, – praca przy komputerze, – praca domowa, – projekty, prezentacje – aktywność i postawa na lekcji (zależnie od sytuacji stworzonych na lekcji, nie musi dotyczyć wszystkich uczniów).	Inne źródła oceny do wyboru przez nauczyciela: <ul style="list-style-type: none"> – praca na lekcji, – udział w konkursach przedmiotowych, – udział w olimpiadach, – wykonywanie pomocy szkolnych, – inne prace dodatkowe – do wyboru przez nauczyciela.
Uwagi o ocenianiu: <ul style="list-style-type: none"> – uczeń raz w semestrze może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (nie dotyczy to zapowiedzianych sprawdzianów lub przypisanych prezentacji), – jeżeli z przyczyn usprawiedliwionych uczeń nie może przystąpić do sprawdzianu z całą klasą, to powinien uczynić w terminie na lekcji najbliższej lub wyznaczonym przez nauczyciela (w przeciwnym razie otrzyma ocenę niedostateczną), – kartkówki nie podlegają poprawie.	

Wymagania na poszczególne oceny

konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzające (ocena dobra)	dopelniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
I. Człowiek przedsiębiorczy				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest przedsiębiorczość • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>osobowość, empatia, aktywne słuchanie, komunikacja społeczna, komunikacja interpersonalna, komunikacja werbalna, komunikacja niewerbalna, negocjacje, perswazja, kompromis, manipulacja</i> • wymienia podstawowe style negocjacji • wyjaśnia, czym są bariery komunikacyjne, i podaje ich przykłady • wskazuje cechy i umiejętności przydatne podczas negocjacji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy osoby przedsiębiorczej • wyjaśnia, czym jest komunikacja interpersonalna, i omawia przebieg tego procesu, charakteryzując poszczególne jego elementy/fazy • wyjaśnia znaczenie komunikacji niewerbalnej w życiu codziennym • rozróżnia i charakteryzuje wybrane elementy mowy ciała • wyjaśnia, na czym polega strategia „wygrana-wygrana” stosowana w negocjacjach 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizuje mocne i słabe strony własnej osobowości • rozróżnia i charakteryzuje wybrane formy komunikacji werbalnej i niewerbalnej • wymienia i charakteryzuje elementy skutecznej komunikacji • wskazuje różnice między poszczególnymi stylami negocjacji • wymienia przykłady błędów w prowadzeniu negocjacji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia rolę przedsiębiorczości w gospodarce • wyjaśnia znaczenie umiejętności komunikowania się w życiu codziennym • omawia zasady prowadzenia skutecznych negocjacji • wymienia przykłady technik manipulacyjnych stosowanych podczas negocjacji i omawia negatywne skutki ich stosowania 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia sposoby zwiększania kreatywności pracowników • podaje różnicę między technikami manipulacyjnymi a technikami negocjacyjnymi
II. Gospodarka rynkowa				
<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>gospodarka rynkowa, mechanizm rynkowy, popyt, podaż, cena, dobra komplementarne, dobra substytucyjne, rynek, cena równowagi rynkowej, nadwyżka rynkowa, niedobór rynkowy, konsument, gwarancja, reklamacja, interwencjonizm państwowy, dobra publiczne, wzrost gospodarczy,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje najważniejsze różnice między gospodarką centralnie sterowaną a gospodarką rynkową • wymienia główne podmioty gospodarki rynkowej • podaje różnice między rynkiem producenta a rynkiem konsumenta • wyróżnia typy rynku finanso- 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym był plan Balcerowicza • wymienia i charakteryzuje główne modele struktur rynkowych (monopol, oligopol, konkurencja monopolistyczna, konkurencja doskonała) • wskazuje zależność między cenami dóbr komplementarnych i dóbr substytucyjnych a wielkością popytu 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia argumenty świadczące o nieefektywności gospodarki centralnie sterowanej • wskazuje zalety gospodarki rynkowej na tle gospodarki nakazowo-rozdzielczej • wykazuje zależności między podmiotami gospodarki • określa rodzaje rynków występujących w najbliższym 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje działania składające się na proces transformacji gospodarczej w Polsce • wyjaśnia, jakie czynniki, oprócz popytu, wpływają na cenę (na przykładzie cen paliwa) • wyjaśnia, na czym polega zjawisko zmowy cenowej • dyskutuje na temat metod przeciwdziałania zjawiskom

<p><i>rozwój gospodarczy, siła nabywcza waluty, cykl koniunkturalny, budżet państwa, podatek, dług publiczny</i></p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia filary gospodarki centralnie sterowanej i gospodarki rynkowej wymienia funkcje rynku wyróżnia rodzaje rynku ze względu na zasięg przestrzenny dzieli rynek ze względu na przedmiot wymiany wyjaśnia, czym jest prawo popytu i prawo podaży wyjaśnia znaczenie terminów <i>polityka makroekonomiczna</i> i <i>polityka mikroekonomiczna</i> i charakteryzuje różnicę między nimi 	<p>wego</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia i charakteryzuje pozacenowe czynniki kształtujące popyt wymienia i charakteryzuje pozacenowe czynniki kształtujące podaż podaje różnice między reklamacją a gwarancją wymienia i charakteryzuje podstawowe prawa konsumenta wymienia, rozróżnia i charakteryzuje funkcje ekonomiczne państwa wymienia i charakteryzuje narzędzia oddziaływania państwa na gospodarkę wyjaśnia różnicę między nominalnym a realnym PKB wymienia główne źródła dochodów budżetu państwa wymienia główne wydatki z budżetu państwa 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia zjawiska nadwyżki rynkowej i niedoboru rynkowego wymienia instytucje zajmujące się ochroną konsumentów oraz określa cele i zadania tych instytucji przedstawia drogę, którą dochodzi się własnych praw w roli konsumenta z uwzględnieniem metod pozasądowych wyróżnia prawa przysługujące konsumentom w wypadku zakupów na odległość, w tym także przez internet określa przyczyny ingerencji państwa w gospodarkę określa cele polityki gospodarczej, a w jej ramach – polityki fiskalnej i polityki monetarnej rozdziela i opisuje wybrane mierniki wzrostu gospodarczego i wskaźniki rozwoju gospodarczego wymienia fazy cyklu koniunkturalnego charakteryzuje zjawiska recesji i dobrej koniunktury w gospodarce wymienia, rozróżnia i opisuje podstawowe zasady budżetowe wymienia, rozróżnia 	<p>otoczeniu</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia akty prawne dotyczące ochrony praw konsumenta wykazuje potrzebę wspierania konkurencji i walki z monopolem analizuje na przykładzie przebieg krzywej podaży i krzywej popytu, wyznacza punkt równowagi rynkowej na prostych przykładach przedstawia zasady składania reklamacji towaru przedstawia argumenty za ingerencją państwa w gospodarkę i przeciw niej porównuje wartości wybranych wskaźników wzrostu i rozwoju gospodarczego dla Polski z wartościami wskaźników dla innych państw formułuje wnioski dotyczące poziomu rozwoju gospodarczego państwa na podstawie analizy właściwych wskaźników ekonomicznych omawia przebieg klasycznego cyklu koniunkturalnego opisuje zachowania gospodarki w kolejnych fazach cyklu koniunkturalnego interpretuje wysokość 	<p>kryzysowym w gospodarce krajowej i gospodarce światowej</p> <ul style="list-style-type: none"> klasyfikuje państwa na podstawie wartości wskaźnika rozwoju społecznego (HDI) wyjaśnia, dlaczego wskaźnik PKB <i>per capita</i> ma ograniczoną użyteczność dla porównywania jakości życia obywateli różnych państw określa fazę cyklu koniunkturalnego, w której znajduje się polska gospodarka, na podstawie analizy wskaźników aktywności gospodarczej
--	--	---	--	---

		i charakteryzuje funkcje budżetu państwa	i przyrost PKB	
			<ul style="list-style-type: none"> • ocenia znaczenie deficytu budżetowego i długu publicznego dla gospodarki • formułuje wnioski na podstawie analizy danych statystycznych dotyczących wartości deficytu budżetowego i długu publicznego państwa w relacji do PKB 	
III. Finanse				
<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>pieniądz, siła nabywcza, inflacja, stopa inflacji, rynek finansowy, bank, depozyt, limit debetowy, kapitalizacja odsetek, karta płatnicza, kredyt, kredyt konsumencki, rzeczywista roczna stopa oprocentowania, pożyczka, zastaw hipoteczny, spread walutowy, zdolność kredytowa, inwestowanie, instrument finansowy, papiery wartościowe, obligacje, akcje, dywidenda, makler, indeks giełdowy, ceduła giełdowa, hossa, bessza</i> • wyjaśnia różnicę między bankami komercyjnymi a bankami spółdzielczymi • podaje funkcje banku centralnego • wymienia podstawowe narzędzia polityki pieniężnej NBP • wymienia podstawowe rodzaje 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia ewolucję form pieniądza • wymienia, rozróżnia i charakteryzuje formy pieniądza • przedstawia podział instytucji finansowych według wybranych kryteriów • wymienia elementy systemu bankowego w Polsce • rozróżnia rodzaje banków ze względu na dominującą działalność • wyjaśnia rolę banku centralnego w gospodarce • wyjaśnia zasady funkcjonowania lokat bankowych oraz wymienia i charakteryzuje ich rodzaje • omawia podstawowe prawa przysługujące kredytobiorcy w przypadku umowy kredytu konsumenckiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia i charakteryzuje właściwości (cechy) pieniądza • wymienia i opisuje funkcje pieniądza • omawia skutki inflacji • przedstawia sposoby przeciwdziałania inflacji • wymienia i charakteryzuje zakres działania najważniejszych instytucji rynku finansowego w Polsce, w tym m.in. Komisji Nadzoru Finansowego i Rzecznika Finansowego, SKOK-ów, Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, towarzystw funduszy inwestycyjnych, Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego czy podmiotów świadczących usługi płatnicze • charakteryzuje funkcje banku centralnego • omawia podstawowe narzędzia 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia przyczyny zmian wartości pieniądza (siła nabywcza) • objaśnia obieg pieniądza w gospodarce • identyfikuje rodzaje inflacji w zależności od przyczyn jej powstania oraz stopy inflacji • wyjaśnia rolę instytucji finansowych w gospodarce i życiu człowieka • wyjaśnia, na czym polega polityka pieniężna banku centralnego • identyfikuje rodzaje polityki pieniężnej prowadzonej przez NBP • wykazuje zależność między zmianą stóp procentowych przez NBP a oprocentowaniem kredytów udzielanych osobom fizycznym i przedsiębiorcom przez 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym są kryptowaluty • opisuje, jak zmieni się funkcja banku centralnego w przypadku wejścia Polski do strefy euro • wyjaśnia różnice między stałym a zmiennym oprocentowaniem lokat terminowych • omawia konsekwencje zaciągania szybkich „pożyczek bez BIK-u” • wymienia typy obligacji skarbowych w Polsce • rozróżnia ceny akcji (nominalna, emisyjna, rynkowa) • podaje przykłady etycznych oraz nieetycznych praktyk i zachowań na rynku finansowym • wyjaśnia, na czym polega dywersyfikacja portfela inwestycyjnego

<p>usług finansowych oferowanych przez banki i SKOK-i</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia rodzaje rachunków bieżących • omawia zasady bezpiecznego korzystania z bankowości elektronicznej • wskazuje różnice między kredytem a pożyczką • wskazuje różnice między oszczędzaniem a inwestowaniem • wyjaśnia, czym są fundusze inwestycyjne 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia i omawia kryteria wyboru najlepszego kredytu • wskazuje różnice między poszczególnymi rodzajami papierów wartościowych • wyjaśnia, czym jest emisja akcji i jakie są jej zasady • rozróżnia formy inwestowania kapitału • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>jednostka uczestnictwa, certyfikat inwestycyjny</i> • wymienia i charakteryzuje kryteria wyboru formy inwestycji • wymienia i omawia rynki giełdowe na GPW w Warszawie • podaje podstawowe indeksy na GPW • wymienia i charakteryzuje instytucje rynku kapitałowego w Polsce 	<p>dzia polityki pieniężnej NBP</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa znaczenie Rady Polityki Pieniężnej dla realizacji celu inflacyjnego poprzez kształtowanie stóp procentowych • identyfikuje rodzaje kart płatniczych • wyjaśnia zasady wyboru najlepszej lokaty • identyfikuje rodzaje kredytów według kryteriów: okresu kredytowania, waluty kredytu, przeznaczenia kredytu • ocenia możliwość spłaty zaciągniętego kredytu przy określonym dochodzie • wskazuje rolę Biura Informacji Kredytowej (BIK) w procesie przyznawania kredytów, • identyfikuje rodzaje inwestycji według różnych kryteriów (przedmiot inwestycji, podmiot inwestowania) • rozróżnia i charakteryzuje inwestycje rzeczowe i finansowe • wymienia rodzaje obligacji ze względu na emitenta • dostrzega zróżnicowanie stopnia ryzyka w zależności od rodzaju inwestycji oraz okresu inwestowania 	<p>banki</p> <ul style="list-style-type: none"> • oblicza należne odsetki od lokat terminowych z uwzględnieniem różnego oprocentowania i różnej kapitalizacji • oblicza realną stopę procentową lokaty terminowej • wykazuje zależność między częstotliwością kapitalizacji odsetek a wielkością należnych odsetek od lokaty bankowej • porównuje oferty wybranych usług banków komercyjnych i spółdzielczych oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych i pozabankowych instytucji pożyczkowych • wymienia najważniejsze kryteria oceny zdolności kredytowej stosowane przez banki • oblicza należne odsetki od zaciągniętego kredytu • analizuje przykładową umowę pożyczki gotówkowej • określa rodzaje akcji ze względu na sposób przeniesienia własności oraz według uprawnień właścicieli akcji • wymienia wady i zalety wybranych instrumentów finansowych • wykazuje zależność między czasem a zyskiem z inwestycji 	
--	---	--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> • omawia rolę funduszy inwestycyjnych w gospodarce • określa miejsce GPW w systemie rynku kapitałowego w Polsce • omawia systemy notowań na GPW • wyjaśnia znaczenie podstawowych indeksów giełdowych dla podejmowania decyzji dotyczących inwestowania na giełdzie • omawia rolę giełdy w gospodarce	<p>oraz między ryzykiem a zyskiem z inwestycji</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie korzystania z różnorodnych i wiarygodnych źródeł informacji przy podejmowaniu decyzji finansowych • wymienia rodzaje funduszy inwestycyjnych i charakteryzuje je, uwzględniając potencjalne zyski roczne oraz ryzyko wystąpienia strat • oblicza przewidywany zysk z przykładowej inwestycji kapitałowej w krótkim i długim okresie • analizuje tabele z informacjami giełdowymi • wyjaśnia mechanizm funkcjonowania GPW • omawia działania, które należy podjąć przed rozpoczęciem inwestowania na giełdzie	
--	--	---	--	--

